

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Spôsoby ochrany priemyselných vzorov

Rigorózna práca

Vypracoval:

Mgr. Martin Flaškár

Robotnícka 12, 831 03 Bratislava

Máj 2009

Prehlasujem, že som predkladanú rigoróznú prácu vypracoval samostatne za použitia zdrojov a literatúry v nej uvedených.

Mgr. Martin Flaškár

1. ÚVOD – PRIEMYSELNÝ VZOR, DESIGN.....	4
2. PRAMENE PRÁVNEJ ÚPRAVY	9
2.1 ČESKÁ PRÁVNA ÚPRAVA.....	9
2.2 KOMUNITÁRNE PRÁVO	12
2.3 MEDZINÁRODNÉ PRÁVO.....	13
3. POJEM PRIEMYSELNÉHO VZORU	16
4. OCHRANA PRIEMYSELNÉHO VZORU PODĽA ČESKÉHO PRÁVA ...	24
4.1 OCHRANA PRIEMYSELNÉHO VZORU A JEJ PODMIENKY	24
4.1.1 Podmienky ochrany, súčiastky zložených výrobkov, sprístupnenie verejnosti.....	24
4.1.2 Novosť.....	30
4.1.3 Individuálna povaha	32
4.1.4 Priemyselné vzory dané technickou funkciou a priemyselné vzory vzájomného prepojenia.....	37
4.1.5 Ostatné podmienky ochrany	39
4.1.6 Rozsah a doba ochrany	41
4.2 SUBJEKTY PRÁVA NA PRIEMYSELNÝ VZOR	45
4.2.1 Všeobecne.....	45
4.2.2 Práva vlastníka zapísaného priemyselného vzoru	51
4.2.2.1 Jednotlivé práva vyplývajúce zo zápisu	53
4.2.2.2 Obmedzenie a vyčerpanie práv k priemyselnému vzoru.....	56
4.2.2.3 Vymáhanie práv vlastníka zapísaného priemyselného vzoru.....	61
4.3 VZNIK, ZÁNÍK A VÝMAZ PRÁVA K PRIEMYSELNÉMU VZORU	65
4.3.1 Úrad priemyselného vlastníctva (ÚPV).....	65
4.3.2 Konanie o prihláške priemyselného vzoru	67
4.3.3 Zánik a výmaz priemyselného vzoru.....	73
5. KOMUNITÁRNA ÚPRAVA.....	76
5.1 VŠEOBECNE	76
5.2 HMOTNOPRÁVNE USTANOVENIA	79
5.3 PROCESNOPRÁVNE USTANOVENIA	84
5.4 PRÍKLAD	91
6. MEDZINÁRODNOPRÁVNA ÚPRAVA	96
6.1 VŠEOBECNE	96
6.2 HAAGSKY SYSTÉM OCHRANY.....	97
6.3 ÚPRAVA TRIPS	105
7. INÉ MOŽNOSTI OCHRANY	107
7.1 AUTORSKOPRÁVNA OCHRANA.....	107
7.2 NEKALOSÚŤAŽNÁ OCHRANA	113
7.3 TRESTNOPRÁVNA OCHRANA	117
8. ZÁVER	118
9. LITERATÚRA.....	121
10. RESUMÉ	125

1. Úvod – priemyselný vzor, design

Priemyselným vzorom rozumieme vzhľad výrobku, alebo jeho časti, spočívajúci predovšetkým v znakoch línií, obrysov, farieb, tvaru, štruktúry alebo materiálu výrobku, resp. jeho zdobenia. To vyplýva z definície priemyselného vzoru obsiahnutej v §2 zákona číslo 207/2000 Sb., o ochrane priemyslových vzorů a o zmene zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezoch, priemyslových vzorech a zlepšovacích návržích, ve znění pozdějších předpisů (ďalej len „zákon o priemyselných vzoroch“, resp. „ZOPV“). V angličtine sa označuje ako industrial design, v nemčine ako Geschmacksmuster. Ako najmä z anglického označenia vyplýva, je pojem priemyselný vzor podobný pojmu design, dizajn, má s ním mnoho spoločného. Ako tieto dva pojmy odlíšiť, a čo označujú?

Design má etymologický základ v latinskom *signum*, znamenajúcom znak, pečať, ale napríklad aj predzvesť. Veľmi blízko súčasnému chápaniu pojmu design bola renesancia s talianskym termínom *disegno*, znamenajúcim tvorbu ideového konceptu, projektovanie. Samotný pojem *design* bol prevzatý z angličtiny, v ktorej sa najmä v súvislosti s nástupom priemyselnej výroby začal používať pre navrhovanie či projektovanie¹. Anglický on-line výkladový slovník Longman chápe pojem design vo viacerých rovinách - 1. „usporiadanie prvkov diela alebo výrobku“, 2. „dekoratívny vzor“, 3. „skica zobrazujúca vzhľad diela, či výrobku“, ale v neposlednom rade aj 4. „proces vytvárania, či načrtávania vzhľadu výrobku“².

Z vyššie uvedeného teda možno vyvodiť, že ako priemyselný vzor, tak aj design označujú predmet totožný, a síce vzhľad výrobku alebo jeho časti, v jeho zmyslami vnímateľnej podobe, označujú produkt umelecko-tvorivej činnosti označovanej ako

---

¹<http://www.dejiny.nln.cz/archiv/2005/042005-25.html>, Rozhovor se Zdeno Kolesárem o dobrém designu, umělcích a kýči, časopis Dějiny a současnost, 04/2005

²http://www.ldoceonline.com/dictionary/design_1

dizajnérsťvo alebo aj návrhársťvo. Priemyselný vzor je však pojmom právnym, ktorý používa zákonodarca v právnych predpisoch, a právne predpisy spájajú s týmto pojmom rôzne právne dôsledky. Naopak, pojem design, resp. dizajn, je pojmom všeobecného jazyka, ktorý v texte právnych predpisov nenájdem a je teda pojmom mimoprávnym.

Právo spája s priemyselným vzorom isté práva, ktoré v systematike práva radíme ku skupine práv priemyselných a ešte k širšej skupine práv duševných, resp. práv duševného vlastníctva, označovaných aj ako práva k nehmotným statkom. Bližšie sa vymedzením týchto jednotlivých skupín práv nebudem zaoberať, nakoľko mi to rozsah tejto práce neumožňuje a ani to nebolo mojim zámerom. Je nutné ale toto teoretické zaradenie priemyselného vzoru zdôrazniť, nakoľko systemizácia práva nie je samoučelná a zaradenie jednotlivých inštitútov do širších skupín a odvetví má svoj význam. Tak aj nami skúmaný priemyselný vzor, ako súčasť systému práv priemyselných, má s inými, sem zaradenými inštitútmi, mnoho spoločného, čo odôvodňuje jeho zaradenie do tejto skupiny. Existuje však aj celý rad nie nepodstatných odlišností, ktoré spôsobujú, že priemyselný vzor býva často považovaný ako stojaci na pomedzí medzi právami priemyselnými na jednej a právom autorským a právami jemu podobnými na druhej strane.

Práva priemyselne (odhliadnuc od práv na označenie) totiž zohrávajú svoju úlohu pri ochrane technického riešenia, či už je to ochrana vynálezu patentom, ako najdôležitejšieho práva priemyselného, alebo ochrana úžitkového vzoru. Oba právne prostriedky slúžia na ochranu vynálezov, ktoré posúvajú hranice ľudského poznania a prinášajú nové technické riešenia problémov, ktoré v minulosti neboli riešené vôbec, či boli riešené menej vhodným, či nákladnejším spôsobom. Rozdiel medzi patentom a úžitkovým vzorom spočíva v zásade len v tzv. vynálezcovskej úrovni (nem. Erfindungshöhe), ktorá je

u patentovateľných vynálezov vyššia a predstavuje tak pre spoločnosť cennejšiu hodnotu ako úžitkový vzor, ktorý v tejto súvislosti zvykne byť označovaný aj ako „malý patent“.

Právo autorské a práva s ním príbuzné, či jemu podobné chránia naopak umelecké diela ako výtvary a produkty tvorivej činnosti človeka, autora, pôvodcu diela umeleckého, pričom toto dielo je chápané v širokom slova zmysle. Čo je dôležité, umelecké diela sú chránené bez ohľadu na umeleckú výšku, úroveň, či dojem, sú teda chránené aj diela zdanlivo bezcenné, či len s mizivou umeleckou hodnotou. Predmetom práva autorského je dielo (...) bez ohľadu na jeho rozsah, účel, či význam (§ 2 ods. 1, veta prvá zák. č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ďalej len „AutZ“). Je tomu tak preto, že nikto nemá monopol na to, určiť čo je pekné, čo nie, čo je už dosť hodné ochrany a čo nie. Aj z týchto dôvodov vzniká ochrana automaticky, bez nutnosti podniknutia nejakých formálnych krokov a vzniká už samotnou skutočnosťou vytvorenia diela. Toto je veľmi významný rozdiel oproti právam priemyselným, kde ochrana už tradične vzniká až podniknutím príslušných formálnych krokov zo strany pôvodcu, jeho právneho nástupcu, či inej oprávnenej osoby.

Tretím významným aspektom, ktorý možno pri priemyselnom vzore nepochybne zdôrazniť je jeho odlišovacia schopnosť. Design hrá pri odbyte výrobkov, pri ich uvádzaní na trh, nepochybne významnú úlohu, ktorá spočíva v tom, že konzument, spotrebiteľ si isté charakteristické prvky designu spája s výrobkami určitého výrobcu. Výrobca s tým počíta a požíva z toho ekonomické výhody. To sa samozrejme prejavuje už vo fáze navrhovania, keď vzhľad výrobku ešte len vzniká, avšak je mu dávaná do istej miery zámerne taká podoba, aby ho bolo možné, takpovediac na prvý pohľad, priradiť k istému výrobcovi. Zákazník tak intuitívne siahne po výrobku, ktorého vzhľad mu naznačuje, že pochádza od konkrétneho výrobcu, ktorému dôveruje alebo s ním už má isté pozitívne skúsenosti. Design výrobku teda v tomto ohľade plní vlastne aj

funkciu ochrannej známky, teda funkciu odlišovacia, ktorá má zabezpečiť odlišenie výrobkov jedného výrobcu od produktov iného hráča na trhu. Tento aspekt designu je v pomerne veľkej miere využívaný v automobilovom priemysle, kde existuje nepopierateľná snaha jednotlivých výrobcov vnuknúť svojim výrobkom vlastnú tvár, ktorá je pre tú, ktorú značku typická. Napríklad bavorská automobilka BMW dáva už niekoľko desaťročí svojim automobily typickú masku chladiča, tvorenú dvoma, akýmiisi obličkami. Takáto maska chladiča je pre tieto automobily charakteristická a človek majúci základné povedomie o automobiloch a ich dizajne, si pri pohľade na ňu ihneď uvedomí o automobil akého výrobcu sa jedná.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že priemyselný vzor má v systéme práv k duševnému vlastníctvu špecifické postavenie, aj keď býva radený k právam priemyselným, s ktorými nesie vari najviac spoločných znakov. Jeho podobnosť s umeleckými dielami chránenými právom autorským je však nepopierateľná. To sa prejavuje aj v možnosti súbehu ochrany designu priemyselným vzorom a autorským právom, poprípade aj právom na označenie, ochrannou známkou. Otázkami súbehu priemyselnoprávnej a autorskoprávnej ochrany sa venujem na inom mieste tejto práce. Predmetom ochrany priemyselného vzoru bežne býva chránené autorské dielo (nie je to však podmienkou), dielo úžitkového umenia. Navyiac je možné, aby tento výtvor bol zároveň zapísaný ako ochranná známka. K jednému nehmotnému statku potom vzniká trojitá ochrana, a to na sebe nezávislá, ktorá môže svedčiť rôznym osobám. Asi najznámejším príkladom takéhoto súbehu ochrany je originálna fľaša nápoja Coca-Cola, ktorá bola vytvorená ako autorské dielo, ako obal výrobku môže byť chránená priemyselným vzorom a zároveň je i ochrannou známkou³.

---

³ I. Telec/P. Tůma, *Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana 2, Doplněk, Brno 2006, s. 58*

Význam ochrany nehmotných statkov, a teda aj designu podtrhuje aj skutočnosť, že už od konca 19. storočia je predmetom ochrany a záujmu medzinárodného spoločenstva, ako aj neskôr predmetom záujmu Európskeho spoločenstva (ďalej len „Spoločenstvo“, resp. „ES“), a to v rámci úpravy pravidiel vnútorného trhu. Aj týmito otázkami by som sa chcel zaoberať v tejto práci, ktorá by nemala poskytovať len všeobecné informácie, ale mala by z pohľadu každodennej praxe právnika, advokáta, poskytovať aj istý návod ako postupovať pri praktickej ochrane vzhľad výrobku. Práca by mala poskytovať isté vodítka a upozorniť na plusy i mínusy do úvahy prichádzajúcej ochrany právom národným (českým), právom komunitárnym a medzinárodným. Aj keď sa úprava tejto ochrany do istej miery prelína, najmä pokiaľ ide o úpravu národnú a komunitárnu, keďže národná úprava je v jednotlivých členských štátoch ES po harmonizácii príslušnými harmonizačnými smernicami tej komunitárnej podobná, nič to nemení na fakte, že rozdiely existujú, či už sú v rovine právnej alebo v rovine ekonomickej, najmä čo sa týka finančnej náročnosti vzniku ochrany a jej udržiavania.

2. Pramene právnej úpravy

2.1 Česká právní úprava

Vývoj právnej úpravy priemyselných vzorov a ich ochrany na území dnešnej Českej republiky možno pozorovať už zhruba od polovice 19. storočia, keď bol v Rakúsku vydaný cisársky patent č. 237/1858 ř.z., o ochrane vzorů a modelů průmyslových, doplnený zákonom č. 35/1865. Táto úprava pretrvala v podstate bezo zmien až do 50. rokov 20. storočia, keďže bola po vzniku ČSR prevzatá na základe zákonov č. 469/1919 Sb., 471/1919 Sb. a 261/1921 Sb., spolu s ostatnými rakúskymi právnymi predpismi. Už táto úprava priemyselných vzorov, aj keď tento pojem nebol výslovne použitý, obsahovala tzv. registračný princíp.

Zmenu právnej úpravy v tejto oblasti priniesol až rok 1952 a s ním prijatie zákona č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech. Tento zákon, odrážajúc dobu svojho vzniku, upravoval napr. tzv. nútené licencie podľa svojho § 25, ak to bolo vo verejnom záujme.

Po 20 rokoch jeho účinnosti bol s účinnosťou k 1. januáru 1973 prijatý zákon č. 84/1972 o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech, ktorý právnou úpravu priemyselných vzorov začlenil do patentového práva⁴ (toto právno-teoretické riešenie našlo neskôr odozvu aj v novom ZOV). Zákon rozlišoval kategóriu udelenia patentu na priemyselný vzor a kategóriu osvedčenia na priemyselný vzor. S každou z týchto 2 kategórií ochrany spájal zákon odlišné právne účinky (okrem spoločných právnych účinkov). Ďalšie špecifikum tohto zákona spočíva v pripustení možnosti ochrany aj pre riešenia technickej povahy, ktoré však nemuseli

---

⁴ Z. Slovákova, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 87

dosahovať vynálezcovskej úrovne. Z tohto dôvodu začal byť pôvodne jednotný pojem priemyselného vzoru rozlišovaný na vzor užitočný, spočívajúci v technickom riešení a na vzor vkusový, spočívajúci v riešení estetickom.

Zákon z roku 1972 však po spoločensko-ekonomických zmenách, ktoré nastali v československej spoločnosti po udalostiach z novembra 1989 prestal vyhovovať novým trhovo-ekonomickým a demokratickým podmienkam. Preto bol s účinnosťou od 1. januára 1991 prijatý nový zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezoch, priemyslových vzorech a zlepšovacích návržích, ve znění pozdějších předpisů (ďalej len „zákon o vynálezoch“, resp. „ZOV“). Zákon ponechával úpravu priemyselných vzorov v rámci práva patentového. Bola ním odstránená istá dvojkoľajnosť spočívajúca v udeľovaní patentov na priemyselný vzor na jednej strane a osvedčenie na priemyselný vzor na strane druhej, keďže ochrana vznikala zápisom do registra vedeného Úradom priemyselného vlastníctva. Okrem časti druhej zákona (průmyslové vzory), sa na priemyselné vzory aplikovali aj ustanovenia časti tretej (společná ustanovení o řízení před Úřadem) a časti piatej (ustanovení společná, přechodná a závěrečná). Napriek nepochybným kladom, ktoré priniesol tento zákon, spornou zostávala najmä otázka spoločnej úpravy patentov a priemyselných vzorov v jednom zákone, proti čomu hovorí najmä teoretická odlišnosť oboch týchto práv. Potreba novej právnej úpravy vyvstala s postupom času, najväčším impulzom sa stala potreba harmonizácie českej právnej úpravy priemyselných vzorov s úpravou komunitárnou, upravenou v Smernici EP a Rady č. 98/71/ES zo dňa 13.10.1998. Česká republika mala uviesť svoje právo do súladu s touto Smernicou do dňa pristúpenia ČR do Európskeho spoločenstva, teda do 1.5.2004.

Na túto požiadavku reagoval zákonodarca prijatím nového zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o

změně zákona č. 527/1990 Sb. (ZOPV). Zákon nadobudol účinnosti podľa § 49 dňa 1.10.2000, s výnimkou § 24 ods. 2 (ku dňu 1.5.2004), a bol k dnešnému dňu zatiaľ štyrikrát novelizovaný - zákonmi č. 474/2004 Sb., 501/2004 Sb., 59/2005 Sb. a 221/2006 Sb. Azda najväčšou zmenou oproti ZOV bola zmena teoretického chápania pojmu priemyselný vzor, keď sa naďalej bude vzorom rozumieť nielen vzor zapísaný v registri Úradu priemyselného vlastníctva, ale priemyselným vzorom je v súlade s § 2 písm. a) každý vzhľad výrobku...(bližšie na inom mieste práce). Česká právna úprava je tak plne v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi pre ČR z členstva v ES/EÚ (napriek istým teoretickým rozdielom používam v tejto práci, aj vzhľadom na nejednoznačnosť v právnej úprave, pojmy „Európske spoločenstvo“ (ES) a „Európska únia“ (EÚ) promiscue). Záverom treba upozorniť, že v zmysle § 47 ods. 1 ZOPV sa vo veciach neupravených týmto zákonom použijú primerane ustanovenia občianskeho zákonníku a podľa § 47 ods. 2 ZOPV sa na licenčnú zmluvu použijú ustanovenia obchodného zákonníku. Je tým stanovená subsidiárna použiteľnosť občianskeho zákonníku, ktorá je typická aj pre iné súkromnoprávne úpravy.

Okrem tohto zákona majú na právnu úpravu v tejto oblasti vplyv aj iné právne predpisy, najmä zákon č. 14/1993 Sb. o opatreniach na ochranu priemyslového vlastníctví, ktorým bola stanovená pôsobnosť Úradu priemyselného vlastníctva (ďalej len „Úrad“), zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhaní práv z priemyslového vlastníctví, ktorý je reakciou na Smernicu EP a Rady č. 2004/48/ES, a ktorý okrem iného vyňal právnu úpravu právnych prostriedkov slúžiacich k vymáhaniu práv z priemyselného vlastníctva, teda aj z priemyselného vzoru, z dosahu ZOPV (pôvodne upravené v jeho §§ 20 – 22).

Ďalšie právne predpisy, ktoré budú prípadne za konkrétnych okolností aplikovateľné, či už z oblasti práva súkromného (napr. ustanovenia o nekalej súťaži v Obchodnom zákonníku), či práva

verejného (napr. ustanovenia Trestného zákona), spomeniem na príslušnom mieste.

2.2 Komunitárne právo

Vzhľadom na neustále narastajúci význam ochrany priemyselných práv v dnešnom dynamicky sa rozvíjajúcom svete, a vzhľadom na silnejúce väzby medzi európskymi štátmi a ich príslušníkmi, sa teritorialita a z toho vyplývajúca roztrieštenosť právnej úpravy práv duševného vlastníctva stala prekážkou a brzdou ďalšieho vývoja a prehlbovania európskeho integračného procesu. To viedlo orgány ES zhruba od polovice 80. rokov k postupnému vytváraniu právnych noriem, ktoré sú súčasťou tzv. komunitárneho práva priemyselného vlastníctva. Tvoria ho ako normy, ktorých cieľom je harmonizovať právne úpravy priemyselného vlastníctva v členských štátoch, a tým odstraňovať prekážky voľného trhu, tak priamo aplikovateľné ustanovenia komunitárneho práva, ktoré zabezpečujú jednotnú ochranu predmetov priemyselného vlastníctva na území celého Spoločenstva (ES)⁵.

V oblasti priemyselných vzorov to bola najprv Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 98/71/ES o právni ochrane (průmyslových) vzorů zo dňa 13. októbra 1998 (ďalej len „Smernica“). Členské štáty boli podľa čl. 19 bodu 1 Smernice povinné transponovať túto Smernicu, a tým dosiahnuť zlučiteľnosť svojej právnej úpravy s úpravou komunitárnou do 28. októbra 2000. Pre ČR bola táto povinnosť stanovená ku dňu pristúpenia k EÚ, tj. do 1.5.2004.

Do oblasti priamo aplikovateľných ustanovení komunitárneho úprava, čo sa týka úpravy priemyselných vzorov, patrí Nariadenie Rady č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství zo dňa 12. decembra 2001 (ďalej len

---

⁵ J. Dědič/P. Čech, *Obchodní právo po vstupu ČR do EÚ*, 2. vyd., BOVA POLYGON, Praha 2005, s. 345

„Nariadenie“). Nariadenie je priamo účinné a priamo použiteľné na území všetkých členských štátov, teda od 1.5.2004 aj v ČR. Žiadnu transpozičnú lehotu samozrejme neobsahuje, a ani obsahovať nemôže, práve vzhľadom na už spomenutý priamy účinok na území celého ES. Toto nariadenie je sprevádzané tzv. „prevádzacím nariadením“, teda Nariadením Komisie č. 2245/2002 zo dňa 21. októbra 2002, ktoré má zabezpečiť hladké a účinné fungovanie konania podľa Nariadenia Rady č. 6/2002. Ako som už vyššie uviedol, tejto problematiky sa čiastočne týka aj Smernica EP a Rady č. 2004/48/ES zo dňa 29. apríla 2004 o vymáhaní práv duševného vlastníctva, ktorá bola transponovaná novo prijatým zákonom č. 221/2006 Sb., o vymáhaní práv z priemyslového vlastníctví (ďalej „ZVP“).

2.3 Medzinárodné právo

Otázky ochrany práv k nehmotným statkom sa postupom času prirodzene stali predmetom právnej úpravy aj na medzinárodnom poli, uzatváraním rôznych mnohostranných zmlúv medzi suverénnymi štátmi, či už sa týkajú otázok všeobecných alebo problémov čiastkových, či už sa týkajú univerzálne všetkých práv duševného vlastníctva alebo sú venované nejakému konkrétnemu predmetu ochrany.

Prvou a základnou v rámci medzinárodných zmlúv je Parížsky únijský dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva zo dňa 20. marca 1883 (Pařížská unijní úmluva, ďalej v texte len „PUÚ“), ktorý bol niekoľkokrát revidovaný. Na PUÚ nadviazal celý rad ďalších medzinárodných zmlúv, predovšetkým základné zmluvy pre právnu ochranu predmetov priemyselného vlastníctva, ďalej potom zmluvy uľahčujúce získanie priemyselno-právnej ochrany v ďalších krajinách a zmluvy vytvárajúce medzinárodné triedenie predmetov priemyselného vlastníctva⁶.

---

⁶ L. Jakl, *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice*, Úřad průmyslového vlastnictví, Praha 1999, s. 113

Jednou zo zmlúv nadväzujúcich na PUÚ je aj Dohovor o vytvorení Svetovej organizácie duševného vlastníctva z roku 1967, účinný od roku 1970, ktorý dal vzniknúť Svetovej organizácii duševného vlastníctva (World Intellectual Property Organization, ďalej len „WIPO“), sídliacej vo švajčiarskej Ženeve.

Veľmi dôležitou zmluvou v oblasti priemyselných vzorov je Haagska dohoda o medzinárodnom zápise priemyselných vzorov z roku 1925 (ďalej len „HD“), na základe ktorej vznikol tzv. Haagsky systém medzinárodného zápisu priemyselných vzorov, ktorý by mal v rámci WIPO plniť úlohu systému zjednodušujúceho procedúru získania ochrany v jednotlivých štátoch⁷. HD bola revidovaná v rokoch 1934 a 1960. Posledná revízia z roku 1999 (tzv. Ženevská revízia, Ženevský akt), by mala zabezpečiť jeho väčšiu využiteľnosť v praxi, zjednodušenie a zatraktívnenie aj pre krajiny využívajúce prieskum novosti.

Ďalšou významnou, aj keď do istej miery špecifickou, medzinárodnou zmluvou je Locarnská dohoda o zriadení medzinárodného triedenia priemyselných vzorov a modelov, ktorá bola podpísaná dňa 8. októbra 1968 vo švajčiarskom meste Locarno (na ňu nadväzuje aj jej rozšírená verzia, tzv. EuroLocarno, vypracovaná OHIM).

Okrem systému zmlúv, ktoré sú spravované WIPO (PUÚ, HD) zaujíma špecifické postavenie v ochrane priemyselných vzorov Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (Agreement on trade-related aspects of intellectual property rights, skrátene „TRIPS“), ktorá bola prijatá v rámci tzv. Uruguajského kola GATT v roku 1994 v marockom meste Marrakesh. Zmluva je súčasťou nového zmluvného systému

---

⁷ T. Dobřichovský, *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*, Linde Praha, Praha 2004, s. 166

medzinárodného obchodu, ktorý je zastrešovaný Svetovou obchodnou organizáciou (World Trade Organization, „WTO“). Vznikli tak dva paralelné, na sebe v podstate nezávislé, systémy ochrany priemyselných vzorov v medzinárodnom kontexte – jeden spravovaný WIPO, druhý spravovaný WTO.

3. Pojem priemyselného vzoru

Ako som už v úvodnej kapitole uviedol, priemyselným vzorom rozumieme, v zmysle § 2 písm. a) ZOPV vzhľad výrobku, či jeho časti, spočívajúci najmä v znakoch línií, obrysov, tvaru, štruktúry alebo materiálu výrobku samotného alebo jeho zdobenia. Ako vyplýva z dôvodovej správy Vlády ČR k návrhu zákona o priemyselných vzoroch, je týmto zákonom priemyselný vzor definovaný ako priestorový, či plošný vzhľad výrobku. Zákon tak nečiní rozdiel medzi vzorom a modelom, ako sú definované v čl. 1 Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva, ktorý je univerzálnou medzinárodnou zmluvou v oblasti práva k nehmotným statkom. Predmetom ochrany je preto také riešenie, ktoré je tradične označované ako „vkusový priemyselný vzor“⁸. Toto delenie na vzory a modely, ktoré používa Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva (ďalej len „PUÚ“), ktoré bolo prevzaté z oblasti francúzskeho práva, tak v súčasnej právnej úprave nie je obsiahnuté a je bez právneho významu. „Vzory“, ktoré sú plošným vzhľadom výrobku, teda jeho dvojdimenzionálne zobrazenia, sú chránené za rovnakých podmienok ako „modely“, ktoré sú priestorovou, teda trojdimenzionálnou podobou výrobku.

Obsahom pojmu priemyselný vzor je teda vizuálne vnímateľná zložka výrobku, ktorú mu vnukol jeho pôvodca, dizajnér. Iné zložky výrobku, akými sú napr. technická či materiálková zložka, teda spôsob usporiadania tak, aby výrobok mohol fungovať, či to z čoho je výrobok vyrobený, sú irelevantné a pri ochrane priemyselného vzoru sa k nim neprihliada. Rovnako tak otázka postupu a spôsobu, akým sa dospelo k určitému predmetu nie je pre priemyselný vzor určujúcou. Tak bolo Úradom

---

⁸ Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně průmyslových vzorů, Zvláštní část, k § 2, 2000

priemyselného vlastníctva judikované, že technologická rozdielnosť pri zhotovení výrobku nemôže zakladať jeho ochranu priemyselným vzorom⁹. Podstatným je to ako pôsobí vizuálne na potenciálneho zákazníka, či inú osobu. Pojem priemyselný vzor, v zmysle ZOPV sa používa pre označenie každého vzhľadu výrobku, každého designu, bez ohľadu na to, či požíva právnej ochrany alebo nie. Pretože ako Jan Rýdl uvádza, „zákon, na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (z.č. 527/1990, pozn. autora), nevyhradil pojem priemyselný vzor iba pre označenie vzhľadovej zložky (súbor vzhľadových znakov) výrobku, ktorá je chránená zápisom priemyselného vzoru do verejne prístupného štátneho registra“¹⁰. Toto poňatie ZOPV, podľa ktorého je priemyselným vzorom každý, i nechránený vzhľad výrobku je zároveň aj plne v súlade s európskym ponímaním pojmu priemyselný vzor.

Aj keď vždy tomu tak nebolo. Až do 30.9.2000, teda do nadobudnutia účinnosti ZOPV, bol priemyselný vzor chápaný práve v druhom, teoreticky možnom, slova zmysle. Bol chápaný ako predmet ochrany, a teda len ten vzhľad výrobku, ktorý požíval ochrany, teda splňoval požiadavky novosti a priemyselnej využiteľnosti, bol priemyselným vzorom. Vyplývalo to výslovne z ustanovenia § 36 ods. 1 z. č. 527/1990 Sb. Toto chápanie bolo v českej právnej úprave tradičné a ZOV ho prevzal ako zo zákona č. 8/1952 Sb. o ochranných známkách a chránených vzorech, tak aj zo zákona č. 84/1972 Sb. o objevech, vynálezoch, priemyslových vzorech a zlepšovacích návrhoch. Zmena v tradičnom ponímaní pojmu priemyselný vzor, tak prišla až so súčasne platným a účinným ZOPV.

Na tomto mieste považujem pre objasnenie situácie za vhodné bližšie uviesť ako bol priemyselný vzor chápaný v zmysle ZOV a aké sú jeho pojmové znaky. Karel Knap uvádza, že

---

⁹ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 223

¹⁰ J. Rýdl, *Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru*, Úřad průmyslového vlastnictví, Praha 2002, s. 11

priemyselný vzor (v zmysle ZOV) má celkovo 4 pojmové znaky, ktorými sú: 1. vonkajšia úprava výrobku, 2. novosť, 3. priemyselná využiteľnosť. Tieto sú obsiahnuté v § 36 ods. 1 ZOV. Štvrtým pojmovým znakom, ktorý bol potrebný, aby sa mohlo jednať o priemyselný vzor bola neexistencia dôvodu obsiahnutého v negatívnom vymedzení ustanovenia § 36 ods. 2 ZOV¹¹.

Naopak, podľa dnešného ZOPV sa priemyselný vzor vyznačuje iba jedným pojmovým znakom, ktorým je vzhľad výrobku (§ 2 písm. a)). Vzhľad výrobku môžeme chápať ako obdobu pojmu vonkajšia úprava výrobku, používaného v ZOV, ďalej budem preto používať tieto termíny promiscue. Ďalšie skutočnosti, ktoré sú potrebné na získanie ochrany sú novosť a individuálna povaha. Sú však len podmienkami ochrany, ako to jasne uvádza ustanovenie § 3 ZOV vo svojom nadpise. Z toho vyplýva, už spomínaný fakt a odlišnosť od ZOV, že priemyselným vzorom podľa ZOPV je každý vzhľad výrobku. Inou otázkou je, že podmienkou jeho právnej ochrany je novosť a jeho individuálna povaha. Tieto pojmy budú bližšie preskúmané v inej časti práce. Zákon o ochrane priemyselných vzorov teda teoreticky pozná dva druhy priemyselných vzorov – chránený (ten čo spĺňa podmienky ochrany – novosť a individuálnu povahu) a nechránený (ten čo nespĺňa podmienky ochrany – novosť a individuálnu povahu). Čo sa týka tretieho znaku, ktorý bol obsiahnutý v staršom zákone (ZOV), ktorým je priemyselná využiteľnosť, ZOPV tento znak a požiadavku neobsahuje, čím nepriamo umožňuje ochranu priemyselných vzorov vytvorených ručne, kde sa však predpokladá opakovateľnosť takýchto predmetov, lebo inak by priemyselnoprávna ochrana postrádala zmysel¹².

---

¹¹ K. Knap a kol., *Práva k nehmotným statkům, CODEX, Praha 1994, s. 165-166*

¹² R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví, C.H.Beck, Praha 2005, s. 225*

Keďže však je priemyselný vzor svojou povahou, ako uvedené v úvode práce, pomerne špecifickým predmetom práv k duševnému vlastníctvu, vykazujúci znaky ako práv priemyselných, tak aj práva autorského, plynie z toho aj možnosť ochrany iným prostriedkami práva. O tom bude pojednané na inom mieste práce, za vhodné však považujem zmieniť skutočnosť, že s týmto súbehom ochrany počíta výslovne aj ZOPV vo svojom § 1 ods. 2, kde uvádza, že ochrana poskytovaná zhodným predmetom podľa práva autorského, občianskeho, práva k ochranným známkam, poprípade iným zvláštnym právnym predpisom nie je týmto zákonom dotknutá. Inými slovami, súbeh ochrany je možný a spravidla aj bežný. Za dôležité považujem zdôrazniť aj fakt, že znaky, ktorými sa vyznačuje vzhľad výrobku, ktoré sú obsiahnuté v definícii priemyselného vzoru v § 2 písm. a) ZOPV sú len demonštratívnym výpočtom znakov, ktorými sa môže vyznačovať. V žiadnom prípade to neznamena, že priemyselný vzor musí obsahovať všetky tieto znaky, ani to samozrejme neznamena, že do úvahy nepripadajú iné znaky, ktoré zákonodarca v tomto výpočte neuviedol. Toto tvrdenie podporuje aj dôvodová správa Vlády ČR k návrhu tohto zákona, ktorá výslovne uvádza, že tieto znaky sú znakmi demonštratívnymi a pridáva možné znaky ďalšie, konkrétne váhu výrobku, poddajnosť, či ohybnosť¹³. Design, priemyselný vzor je úzko spätý s výrobkom, keďže priemyselným vzorom môže byť len vzhľad výrobku (popr. jeho časti). Výrobok je priamo v § 2 písm. b) zákona definovaný, pričom ním je priemyselne, či remeselne vyrobený výrobok, vrátane súčiastok určených k zostaveniu do jedného zloženého výrobku (významné najmä pre automobilový priemysel). Môže ním ale byť i obal, úprava, grafický symbol a typografický znak. Zákon výslovne uvádza, že výrobkom nemôže byť počítačový program, ktorého ochrana je prenechaná právu autorskému.

---

¹³ *Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně průmyslových vzorů, Zvláštní část, k § 2, 2000*

Konkrétne vymedzenie, čo sa rozumie pod pojmom výrobok môže síce pôsobiť na prvý pohľad nadbytočne, pretože vo väčšine prípadov bude nepochybné, či sa jedná o výrobok, či nie, avšak vylúčiť nemožno ani situáciu, keď sa bude jednať o prípad, v ktorom to jasné nebude, resp. vzniknú pochybnosti. Túto úvahu podporuje aj prax prihlasovacích úradov, kde sa zvyknú vyskytnúť prihlášky požadujúce ochranu, ktorá je však vylúčená práve z dôvodu, že v danom prípade napríklad zdobenie vôbec nie je aplikované na výrobku (púhy dekor, neaplikovaný na presne a jasne vymedzenom predmete), či nie je jasné čo je výrobkom, na ktorom je aplikovaný daný prvok (napr. mozaika na dlažbe, pričom je v prihláške zobrazená dlažba ako celok neurčitých hraníc, a ochrana tak nie je požadovaná pre konkrétnu dlaždicu, ako výrobok, ktorý možno jednoznačne vymedziť).

Ako som už vyššie uviedol, zákon o priemyselných vzoroch neobsahuje negatívnu definíciu toho, čo nie je priemyselným vzorom, ako to činil ZOV vo svojom § 36 ods. 2 písm. a) až f). Knap zaraďoval aj tento negatívny výpočet k pojmovým znakom priemyselného vzoru, preto považujem za vhodné tieto znaky v skratke zmieniť a posúdiť, či sa ich nezaradením niečo v praxi zmenilo, či ide len čisto o teoretickú zmenu spojenú so zmeneným ponímaním pojmu priemyselný vzor bez výraznejšej praktickej odozvy.

Podľa § 36 ods. 2 písm. a) nebolo priemyselným vzorom technické a konštrukčné riešenie. Aj keď súčasný zákon takéto ustanovenie neobsahuje, nič to nemení na skutočnosti, že priemyselný vzor je vzorom vkusovým, estetickým a nie riešením technickým, akým je vzor úžitkový. Vyplýva to zo samotnej podstaty predmetu ochrany, a preto by bolo takéto ustanovenie nadbytočným. Z pojmu priemyselného vzoru a účelu a zmyslu tejto vzorovej ochrany vyplýva, že pri priemyselnom vzore ide vždy o ochranu vonkajšej úpravy výrobku ako určitého celku a nie o ochranu funkčného

riešenia¹⁴. Podporuje to aj ustanovenie § 7 ods. 1 ZOPV, ktoré vraví, že pri hodnotení spôsobilosti k zápisu sa neprihliada k znakom, ktoré sú predurčené technickou funkciou priemyselného vzoru. Na technickú podstatu predmetu sa teda vôbec neprihliada a za bernú mincu sa berie len vzhľad, estetika. Čo sa týka ďalšej okolnosti, uvedenej v § 36 ods. 2 písm. b) ZOV, ktorou je prenesenie známej vonkajšej úpravy výrobku na výrobok iného druhu alebo vonkajšia úprava vytvorená zväčšením či zmenšením známej vonkajšej úpravy výrobku, je treba posúdiť vždy v individuálnom prípade, či sú splnené požiadavky novosti a individuálnej povahy. Aj keď to teraz zákon výslovne neuvádza, je pravdepodobné, že vo väčšine prípadov nebude púhe zmenšenie, či zväčšenie známej vonkajšej úpravy výrobku (v dnešnej terminológii vzhľadu výrobku) vykazovať dostatočnú individuálnu povahu, a teda pôjde o priemyselný vzor, nie však o vzor chránený. O niečo zložitejšia je otázka prenesenia vonkajšej úpravy výrobku na výrobok iného druhu. Priemyselný vzor je totiž nepochybne spätý s výrobkom, ktorého vzhľad predstavuje, je preto možné, že prenesením sa vytvorí vzor, ktorý bude predstavovať výtvar originálny, požiadavka individuálnej povahy bude splnená. Prihlasovateľ priemyselného vzoru musí totiž podať prihlášku na každý do úvahy pripadajúci výrobok zvlášť (poprípade podať hromadnú prihlášku, ak budú splnené požiadavky na ňu), nie je však možné žiadať o ochranu stelesnenú na výrobku, ktorý povedzme pôvodca pôvodného vzoru ani nepredpokladal. To prispieva k názoru, že aplikácia na iný výrobok by mohla získať ochranu, samozrejme len za predpokladu naplnenia podmienok ochrany (najmä individuálnej povahy).

§ 36 ods. 2 písm. c) zámena materiálu pre vonkajšiu úpravu výrobku je ďalším prípadom kedy sa o priemyselný vzor podľa ZOV nejednalo. V definícii priemyselného vzoru v § 2 písm. a) ZOPV je jedným zo znakov vzhľadu výrobku aj materiál

---

¹⁴ Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví, VZ 16049-85 U

výrobku, čo znamená, že aj púha zmena materiálu môže za istých okolností znamenať, že priemyselný vzor bude vzbudzovať natoľko odlišný celkový dojem, že ochrana bude možná. Opäť však platí nutnosť posúdenia najmä individuálnej povahy ako uvedené v predchádzajúcom odseku. Len na okraj, ochrany samozrejme nemôže požívať materiál ako taký, len jeho aplikácia a spojenie na, či s konkrétnym výrobkom. Farba sama o sebe, rovnako ako materiál, nemôžu tvoriť priemyselný vzor, tieto znaky však môžu charakterizovať konkrétny priemyselný vzor a v spojitosti s ďalšími prvkami môžu prispieť k individuálnej povahe priemyselného vzoru¹⁵.

Architektonické riešenie stavby taktiež nespĺňalo definičné znaky pojmu priemyselný vzor podľa § 36 ods. 2 písm. d) ZOV. V súčasnosti sa v ZOPV architektonické riešenie stavby nespomína, predmetom ochrany je architektonické riešenie stavby podľa práva autorského. Ochrana priemyselným vzorom podľa mňa neprichádza do úvahy z dôvodu, že stavba nespĺňa požiadavku výrobku. Zložitejšia je otázka montovaných domov, ktoré sú vlastne svojim spôsobom zloženým výrobkom, ktorý je tvorený veľkým množstvom samostatných výrobkov, ktoré sami sú, resp. môžu byť vyrábané priemyselne a môžu požívať priemyselnoprávnej ochrany. Chránené by však v tomto prípade boli jednotlivé samostatné stavebné dielce a nie stavba, resp. jej architektonické riešenie ako celok.

Pri vonkajšej úprave výrobku zistiteľnej len pri zvláštnej pozornosti (prípád § 36 ods. 2 písm. e)) ani podľa dnešného zákona nebude ochrana možná, keďže očividne by nebola splnená požiadavka individuálnej povahy, lebo celkový dojem určite nie je ovplyvnený nejakým detailom, zistiteľným len pri zvláštnej pozornosti.

Čo sa týka farby v zmysle § 36 ods. 2 písm. f) ZOV možno v podstate odkázať na otázky súvisiace s materiálom a zhrnúť, že len v prípade, že by farba v spojitosti s konkrétnym tvarom,

---

¹⁵ Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně průmyslových vzorů, Zvláštní část, k § 2, 2000

obrysom vzbudzovala natoľko odlišný celkový dojem, ktorý by zakladal dostatočnú individualitu daného výtvoru, by bolo teoreticky možné uvažovať o ochrane takéhoto riešenia priemyselným vzorom.

4. Ochrana priemyselného vzoru podľa českého práva

4.1 Ochrana priemyselného vzoru a jej podmienky

Ako som už uviedol, v praxi prichádzajú do úvahy v zásade tri rôzne systémy (národný, komunitárny, medzinárodný) ochrany priemyselných vzorov. Nepochybne záleží na konkrétnej situácii a okolnostiach, predovšetkým na povahe výrobku a zamýšľanom rozsahu uvedenia produktu na trh, ktorý spôsob bude v konkrétnom prípade uprednostnený. Iste však je nepochybné, že asi vo väčšine prípadov sa na prvom mieste siahne k ochrane poskytovanej právom daného štátu, kde sa predovšetkým predpokladá predaj a uvedenie na trh výrobku, ktorého vzhľad má požívať právnej ochrany. V prípade českého práva je ochrana poskytovaná zákonom o priemyselných vzoroch.

4.1.1 Podmienky ochrany, súčiastky zložených výrobkov, sprístupnenie verejnosti

Hneď vo svojom úvodnom ustanovení, v § 1 ods. 1 ZOPV uvádza, že priemyselné vzory, ktoré spĺňajú podmienky podľa tohto zákona, zapisuje Úrad priemyselného vlastníctva do registra priemyselných vzorov (ďalej len „register“). Tým zákon jasne hovorí, že ako podmienku zápisu do registra je treba rozumieť nielen existenciu priemyselného vzoru, teda vzhľad výrobku, ale je nutné splniť aj ďalšie hmotnoprávne podmienky, ktoré zákon označuje za podmienky ochrany, resp. ďalšie okolnosti, ktoré k nim pristupujú. Základnými predpokladmi ochrany sú novosť a individuálna povaha (§ 3 ods. 1 ZOPV). Splnenie oboch podmienok je *conditio sine qua non* pri každom zápise priemyselného vzoru do registra a vzhľadom k ich významu sa im venujem ďalej, v samostatnom oddiele tejto

práce. Nie sú však jedinými podmienkami. Existujú totiž ďalšie skutočnosti, ku ktorým treba prihliadnuť, a ktoré môžu spôsobiť, že aj keď priemyselný vzor vykazuje znak novosti, a vyznačuje sa aj individuálnou povahou, do registra nebude môcť byť zapísaný.

Jedná sa o nasledujúce prípady priemyselného vzoru daného technickou funkciou a priemyselné vzory vzájomného prepojenia (§ 7 ZOPV), ďalej o prípad rozporu s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi (§ 8 ZOPV) a v neposlednom rade existencia vzoru so skorším právom prednosti (§ 9 ZOPV). Tieto okolnosti nie sú v zákonných ustanoveniach novými a poznal ich už aj ZOV, aj keď konkrétne znenie zákona bolo iné. Prípady podľa súčasného § 8 a § 9 boli uvedené až v súvislosti s ustanoveniami o zápise vzoru a boli v literatúre označované ako tzv. výluky z ochrany¹⁶. V súčasnom zákone sa vyskytujúce ustanovenie § 7 sa dovodzovalo z negatívneho výpočtu dôvodov ochrany v § 36 ods. 2 písm. a) ZOV. Všetky teoretické debaty o zmysle a vplyve takéhoto zákonného riešenia na pojem priemyselný vzor mohli mať zmysel pri vtedajšom chápaní priemyselného vzoru ako predmetu ochrany, tak ako to činil ZOV, pretože priemyselným vzorom bol len ten vzhľad výrobku, ktorý bol chránený. Na druhú stranu však, aj tak nemohol byť každý priemyselný vzor, ktorý spĺňal jeho definičné znaky zapísaný do registra práve z dôvodu existencie tzv. výluk z ochrany, ktoré zápis znemožňovali. To dávalo priestor na polemiku o povahe týchto výluk a o ich vplyve na teoretické vnímanie pojmu priemyselný vzor. V súčasnom ponímaní však diškurz na túto tému nie je viac nutný, pretože v súvislosti so zmeneným ponímaním pojmu priemyselný vzor, stráca zmysel. Priemyselným vzorom je totiž podľa ZOPV každý vzhľad výrobku spĺňajúci jeho pojmové znaky, aj keď chráneným sa stáva až splnením zákonných podmienok.

---

¹⁶ J. Ježek, *Právo průmyslového vlastnictví – právní předpisy a mezinárodní smlouvy s výkladem a judikaturou*, Linde, Praha 1996, s. 32

Zákon vo svojom úvode obsahuje aj definície niektorých pojmov, ktoré zákonodarca považoval v záujme jednoduchšieho pochopenia ďalších ustanovení a v záujme právnej istoty za vhodné zdefinovať.

Ide predovšetkým o pojem zloženého výrobku v zmysle § 2 písm. c) ZOPV, ktorým je výrobok zložený z niekoľkých súčiastok, ktoré môžu byť vymenené, a ktoré umožňujú rozoberanie a nové zostavenie výrobku. Ochrana priemyselných vzorov aplikovaných na výrobkoch, ktoré tvoria súčasť takýchto zložených výrobkov je podmienená splnením dodatočných podmienok, ktoré sú upravené v § 3 ods. 2 ZOPV. Takéto vzory sú totiž chránené len v prípade, že konkrétna súčiastka zostáva aj po začlenení do zloženého výrobku pri bežnom užívaní viditeľná, a ďalej za predpokladu, že táto viditeľná časť súčiastky sama o sebe spĺňa požiadavku novosti a individuálnej povahy. Pri posudzovaní možnosti ochrany sa teda vôbec neprihliada k tým znakom súčiastky, ktoré viditeľné pri bežnom užívaní nie sú. Bežným užívaním sa rozumie užívanie konečným užívateľom, spravidla spotrebiteľom, okrem užívania pri údržbárskych, opravárenských či servisných zásahoch. Pri opravách a údržbe teda výrobok viditeľný byť môže, a to aj za predpokladu, že by opravu činil konečný užívateľ, no ochrany aj tak požívať nebude, lebo v normálnom stave pri bežnej prevádzke je táto súčiastka neviditeľnou. Zákonodarca toto ustanovenie samozrejme „nevymyslel“ sám, ale je prevzaté z čl. 3 ods. 3 Smernice. Ustanovenie tohto znenia preto našlo svoj obraz aj v Nariadení v súvislosti so vzorom Spoločenstva. A čo bolo cieľom tejto úpravy? Ako uvádza Lorenzen, týmito ustanoveniami malo byť zabránené monopolizácii trhu s náhradnými súčiastkami („after-sales-market“) v prospech výrobcov primárnych výrobkov¹⁷. Tieto ustanovenia o prísnom režime ochrany súčiastok zloženého výrobku sú ale aj

---

¹⁷ B. Lorenzen, *Designschutz im europäischen und internationalen Recht*, Lit-Verlag, 2002, s. 98

predmetom kritiky z radov niektorých odborných kruhov. Preto, lebo požiadavka viditeľnosti vedie do istej miery k právnej neistote, nakoľko časti zložených výrobkov môžu byť v závislosti na stave techniky a dizajnu dlhodobo viditeľné, či neviditeľné, takže pri podávaní prihlášky nemusí byť táto otázka vždy jednoznačne zodpovedaná. Pretože povrch zloženého výrobku by mohol byť navrhnutý ako priehľadný, čo by spravilo vnútri ležiace časti viditeľnými a teda schopnými ochrany¹⁸. Natíska sa preto otázka, či sú takéto predmety dostatočne chránené, a tiež nie je úplne jasné, či takto formulované ustanovenia, ktoré činia otázku ochrany výrobku závislou nie na výrobku samotnom a jeho vzhľade, ale na jeho použití, sú v súlade so zámerom, či záujmom zákonodarcu (európskeho zákonodarcu).

Ďalším pojmom, ktorý sa v § 6 zákona spomína pomerne podrobne je inštitút sprístupnenia verejnosti (angl. „making available to the public“, nem. „Offenbarung“). Sprístupnenie verejnosti je v otázke spôsobilosti k ochrane jedným z kľúčových momentov, najmä pokiaľ ide o otázku novosti daného priemyselného vzoru. Považujem preto za vhodné sa na tomto mieste touto otázkou bližšie zaoberať, prv než pristúpime k otázkam novosti a individuálnej povahy. Ustanovenie tohto paragrafu v podstate preberá znenie čl. 6 Smernice, ktoré sa venuje otázke sprístupnenia verejnosti. Takže pre účely posudzovania novosti a individuality priemyselného vzoru sa vytvára právna domnienka, že priemyselný vzor bol sprístupnený verejnosti ak bol zverejnený na základe zápisu do registra priemyselných vzorov, vystavený, užívaný v obchode, či inak zverejnený, s výnimkou prípadov, keď sprístupnenie nemohlo vojsť do povedomia v špecializovaných odborných kruhoch v rámci Spoločenstva pri normálnych obchodných činnostiach. Toto ustanovenie je ako vidieť pomerne všeobecne a široko formulované, čo vlastne znamená, že je mysliteľný

---

¹⁸ A. Wandtke/C. Ohst, *Zur Reform des deutschen Geschmacksmuster-gesetzes*, časopis *GRUR Int*, 2/2005, s. 94

akýkoľvek spôsob sprístupnenia verejnosti. Asi najčastejším prípadom bude zrejme práve zverejnenie v súvislosti so zápisom do registra priemyselných vzorov vedeného Úradom, čo je úradnou povinnosťou Úradu, ak vzor spĺňa náležitosti zápisu (§ 38 ZOPV). Častým prípadom bude zrejme aj zverejnenie v rámci rôznych výstav, či expozícií, mysliteľným je samozrejme aj využitie moderných telekomunikačných technológií (napr. internetu). Ako som však uviedol ide o výpočet demonštratívny, ktorý obsahuje len niektoré, zd'aleka nie všetky mysliteľné prípady zverejnenia, čo možno považovať iste za pozitívum súčasnej právnej úpravy, keď najmä v čase rýchleho a dynamického technologického rozvoja by bol každý iný postup (teda taxatívny výpočet toho, čo sa za sprístupnenie považuje) nevhodný, zbytočne zužujúci a pôsobiaci aplikačné ťažkosti.

Zákon však pamätá aj na situácie, v ktorých by aplikácia týchto pravidiel bola nespravodlivá a neodôvodniteľná, sú to teda okolnosti, ktoré spôsobujú, že aj keď vzor síce bol sprístupnený verejnosti, zákon ho za taký nepovažuje. Jedná sa teda o právnu fikciu nesprístupnenia verejnosti.

Konkrétne § 6 ods. 1 in fine ZOPV vraví, že sa nepovažuje za verejnosti sprístupnený vzor, ak s ním bola tretia osoba oboznámená za okolností, že bola zaviazaná mlčanlivosťou, či takáto mlčanlivosť ohľadom vzoru sa u nej predpokladá. Ide o ustanovenia reagujúce na typickú situáciu vyskytujúcu sa v obchodnom styku, v rokovaniach medzi pôvodcom vzoru a potenciálnym záujemcom o tento vzor, resp. výrobok tento vzor obsahujúci. Pri obchodnom rokovaní, ktoré má za cieľ prezentovať produkt záujemcovi sa nedá vyhnúť zobrazeniu, predvedeniu, či inej forme oboznámenia sa s týmto vzorom. Nikto nekupuje takpovediac mačku vo vreci, a preto je logické, že záujemca o vzor ho chce najprv vidieť. Jedná sa však o taký vzťah medzi týmito dvoma stranami, kde je prirodzené, že

o obsahu rokovaní sa zachováva mlčanlivosť, je preto logické, že táto sa vyžaduje aj pokiaľ ide o vzor.

Ďalším, svojim spôsobom obdobným prípadom fikcie nesprístupnenia priemyselného vzoru verejnosti je situácia, na ktorú pamätá odsek 3 tohto paragrafu, a síce prípad, keď by bol vzor sprístupnený v dôsledku zneužitia vzťahu k pôvodcovi vzoru, či jeho právnomu nástupcovi. Takýto vzťah by však mal byť svojim spôsobom určitý a jasný, teda sa má zrejme na mysli vzťah právny. Môže ísť o vzťah pracovnoprávny, spoločensko-právny, či iný, založený zmluvne, ale aj iným spôsobom. Azda takou typickou, do úvahy prichádzajúcou situáciou je „prebehnutie“ zamestnancov aj „spolu so vzorom“ k inému, konkurenčnému zamestnávateľovi.

Tretia situácia, na ktorú zákonodarca v tomto paragrafe (v jeho odseku 2 myslel, je prípad, keď priemyselný vzor bol zverejnený samotným pôvodcom, jeho právnym nástupcom, či inou osobou v dôsledku informácie alebo konania učeného pôvodcom, či právnym nástupcom, a síce v priebehu posledných 12 mesiacov pred rozhodným dňom (ktorým je deň podania prihlášky, resp. deň vzniku priority, ako bude ďalej v práci osvetlené). Takéto sprístupnenie verejnosti je teda zákonom tolerované, pričom sa týmto ustanovením preberá inštitút tzv. ochrannej lehoty, ktorá je zavedená v právnych úpravách tejto oblasti priemyselného práva v rade ďalších krajín¹⁹. Ochranná lehota je veľmi vhodným inštitútom, ktorý poskytuje pôvodcom, či ich právnym nástupcom, možnosť, aby nový výrobok uviedli na trh, zistili tak ako sa medzi zákazníkmi ujme a s akým ohlasom sa stretne design výrobku. K tomu je im poskytnutá, podľa môjho názoru vo väčšine prípadov dostatočná, 12 mesačná lehota, počas ktorej môžu podaním prihlášky požiadať o ochranu ich priemyselného vzoru, pričom im táto samozrejme nebude odmietnutá z dôvodu, že daný vzor už bol sprístupnený

---

¹⁹ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005. s. 228

(nimi) verejnosti, toto ich zverejnenie nebude mať vplyv na novosť a individuálny charakter ochrany požadujúceho vzoru. Aj keď sa jedná o novú úpravu, prevzatú zo Smernice (obsahuje ju aj Nariadenie), ktorú predchádzajúci zákon (ZOV) nepoznal, pozitívne skúsenosti s týmto inštitútom zo zahraničia (napr. v SRN je v príslušnom zákone od roku 1986, aj keď pôvodne len 6 mesačná²⁰) naznačujú, že možno očakávať pozitívne skúsenosti aj v ČR. Len pre úplnosť dodávam, že ochranná 12 mesačná lehota sa uplatňuje aj v prípade podľa § 6 ods. 3 ZOPV, ako bol vyššie popísaný.

4.1.2 Novosť

Novosť je jednou z dvoch základných podmienok k tomu, aby priemyselný vzor mohol získať ochranu, ktorú mu poskytuje zákon o priemyselných vzoroch (tou druhou je individuálna povaha). Požiadavka novosti je obsiahnutá v § 4 ZOPV, ktorý vraví, že priemyselný vzor sa považuje za nový, ak nebol pred dňom podania prihlášky alebo pred dňom vzniku práva prednosti sprístupnený verejnosti zhodný priemyselný vzor. Nie je však požiadavkou novou, obsahoval ju už ZOV, a síce vo svojom § 38. Aj keď formulácia nebola totožná s tou, ktorú obsahuje ZOPV, možno povedať, že fakticky znamenala to isté, teda chápe novosť ako novosť absolútnu, tj. svetovú²¹. To znamená, že ak bol kdekoľvek na svete (absolútnosť územná) zverejnený zhodný priemyselný vzor pred vznikom, resp. pred dňom vzniku práva prednosti (kedykoľvek v minulosti, absolútnosť časová) priemyselného vzoru, pre ktorý je požadovaná ochrana, nie je možné takémuto vzoru s neskoršou prioritou (neskorším právom prednosti) poskytnúť právnu ochranu. A je právne irelevantné, či sa s takýmto už existujúcim

---

²⁰ A. Wandtke/C. Ohst, *Zur Reform des deutschen Geschmacksmuster-gesetzes*, časopis *GRUR Int*, 2/2005, s. 97

²¹ Z. Slovákova, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 90

vzorom dizajnér ochrany žiadajúceho vzoru skutočne zoznámil, či nie. Na to sa neprihliada, podstatné je, že tá možnosť tu bola (jedná sa teda o objektívne kritérium). Cieľom je prirodzene chrániť nové umeleckopriemyselné výtvary, ktoré sú obohatením „dizajnového fondu“, naopak sa touto úpravou má zabrániť v získaní ochrany vzhľadových riešení už existujúcich, ktoré neprinášajú nič nové.

Dôležitou otázkou pri posudzovaní novosti priemyselného vzoru je otázka, aký výtvar možno ešte považovať za zhodný priemyselný vzor. Je to len vzor úplne identický, či sú prípustné aj isté odchýlky v detailoch? Odpoveď poskytuje § 4 ZOPV vo svojej poslednej vete, kde uvádza, že priemyselné vzory sa považujú za zhodné, ak sa ich znaky líšia iba nepodstatne. Výslovne je teda pripustená možnosť, že sa v detailoch môžu odlišovať, avšak môže ísť len o detaily takého charakteru, že vzory možno považovať v podstate za zhodné. Takáto úprava je dôležitá, aby sa zabránilo situácií, že ochranu budú požadovať pôvodcovia k vzorom, ktoré vznikli čírou zmenou nejakého detailu. Bráni sa tým veľmi širokej prihlasovacej spôsobilosti, pretože keby tomu tak nebolo, bolo by možné žiadať ochranu pre príliš široký, v podstate neobmedzený okruh dizajnov, čo by iste nebolo vhodné. Avšak na druhú stranu číry celkový dojem podobnosti „preduverejneného“ a prihláseného priemyselného vzoru pre možnosť konštatovania „nenovosti“ prihláseného priemyselného vzoru nestačí²².

V tejto súvislosti chcem len odkázať na otázku sprístupnenia priemyselného vzoru verejnosti (§ 6 ZOPV), ktorou sa zaoberám vyššie. Ide o prípady, keď zákon vytvára fikciu nesprístupnenia vzoru verejnosti.

Len na pripomenutie by som chcel upozorniť, že novosť priemyselného vzoru, tak ako to vyplýva z § 4 ZOPV sa posudzuje k časovému momentu získania práva prednosti (priority) priemyselného vzoru, čo bude spravidla ku dňu

---

²² J. Rýdl, *Nový zákon o ochrane průmyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví, 11-12/2000, s. 241*

podania prihlášky alebo k inému dňu, ktorý predchádza dňu podania prihlášky, ak si pôvodca uplatňuje právo priority zo skoršej prihlášky, či uplatňuje právo tzv. výstavnej priority. O práve prednosti bude popísané na inom mieste tejto práce.

4.1.3 Individuálna povaha

Naplnenie podmienky novosti, teda fakt, že ide o nový priemyselný vzor, ešte nemusí znamenať, že sa bude jednáť o priemyselný vzor, ktorý bude môcť získať ochranu, pretože ďalším zásadným predpokladom pre možnosť získania ochrany pre priemyselný vzor je posúdenie jeho individuálnej povahy. Ako uvádza zákon o priemyselných vzoroch vo svojom § 5 ods. 1, vykazuje priemyselný vzor individuálnu povahu, ak celkový dojem, ktorý vyvoláva u informovaného užívateľa, sa líši od celkového dojmu, ktorý u takéhoto užívateľa vyvoláva priemyselný vzor, ktorý bol sprístupnený verejnosti pred dňom podania prihlášky alebo pred dňom vzniku práva prednosti. Takéto ustanovenie je v českej právnej úprave nové, predošlý zákon (ZOV) takéto subjektívne kritérium vo svojich ustanoveniach neobsahoval. Jedná sa teda nepochybne o sprísnenie podmienok zápisnej spôsobilosti priemyselných vzorov oproti stavu, ktorý bol za účinnosti ZOV, ako to vlastne dokladá aj dôvodová správa Vlády ČR k návrhu ZOPV²³. Pri nahliadnutí do Smernice (čl. 5) i do Nariadenia (čl. 6) je jasné, že zákonodarca prevzal toto ustanovenie z európskych právnych predpisov a uviedol tak podmienky ochrany priemyselných vzorov do súladu s komunitárnym právom.

Kedy teda vykazuje priemyselný vzor individuálnu povahu? Vtedy ak celkový dojem, ktorý vyvoláva u informovaného užívateľa sa odlišuje od už existujúcich priemyselných vzorov.

---

²³ *Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně průmyslových vzorů, Zvláštní část, k § 3-5, 2000*

Na tomto mieste považujem za vhodné sa bližšie pozrieť na pojem informovaného užívateľa, ktorý je pojmom novým, čo samozrejme vyplýva z faktu, že individuálna povaha sa podľa ZOV neposudzovala, a tiež aj v tomto prípade ide o inštitút, ktorý je prevzatý z komunitárneho práva. Ide o fiktívnu osobu, vytvorenú práve pre potreby tohto zákona, pre potreby posúdenia individuálnej povahy (originality, individuality) priemyselného vzoru. Ako uvádza Rýdl ide o zrejmu analógiu s pojmom odborník, ktorý je zavedeným pojmom v práve k vynálezom pri definovaní vynálezcovskej činnosti²⁴. Ale takéto analogické ponímanie týchto dvoch pojmov nie je jediné možné. Napríklad Jestaedt uvádza, že informovaný užívateľ práve nie je odborníkom, čím sa táto úprava odlišuje od patentového práva. Toto poňatie zdôrazňuje, že v popredí nestojí hodnotenie tvorivej činnosti, ale k určeniu rozsahu ochrany (spôsobilosti k ochrane) je dôležité aký dojem vyvoláva daný výtvor²⁵. Podľa mňa ale skutočne sú si tieto dve „osoby“ do istej miery obdobné, pretože pri odborníkovi v práve patentovom sa predpokladá, že pozná celý stav techniky, pri informovanom užívateľovi v práve priemyselných vzorov sa predpokladá, že pozná celý „vzorový fond“, teda že je zbehlý v znalostiach vzhľadom do tej doby (doba posudzovania originality) verejnosti sprístupnených výrobkov, a je tak osobou, u ktorej sa predpokladá určitý stupeň a množstvo znalostí a vzorového povedomia²⁶. Ale ako uvádza Jestaedt k určeniu dojmu informovaného užívateľa neprichádza do úvahy brať za rozhodujúci názor dizajnového experta, ako znalca. Pretože dizajnový expert má, resp. môže mať iný uhol pohľadu ako užívateľ²⁷. Podobne Wandtke/Ohst uvádzajú, že celkový dojem

---

²⁴ J. Rýdl, *Nový zákon o ochrane průmyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví, 11-12/2000, s. 241*

²⁵ D. Jestaedt, *Der Schutzbereich des eingetragenen Geschmacksmusters nach dem neuen Geschmacksmustergesetz, časopis GRUR Int, 1/2008, s. 20*

²⁶ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví, C.H.Beck, Praha 2005, s. 230*

²⁷ D. Jestaedt, *Der Schutzbereich des eingetragenen Geschmacksmusters nach dem neuen Geschmacksmustergesetz, časopis GRUR Int, 1/2008, s. 20*

sa určuje podľa informovaného užívateľa, teda nie experta, ale ani nie nič netušiaceho laika. Myslí sa ním potenciálny zákazník, ktorý však disponuje istou mierou dizajnového povedomia²⁸. Ja sa prikláňam práve k tomuto druhému spôsobu chápania pojmu informovaný užívateľ, ktorý teda nie je odborníkom, avšak ani bežným užívateľom, teda spotrebiteľom. Vyplýva to vlastne už zo samotného znenia zákona, pretože práve k odlišeniu od bežného užívateľa je v zákone užitého prívlastku „informovaný“. Na druhú stranu odlišeniu od pojmu odborník (v zmysle vynálezcovského práva) nahráva práve použitie iného termínu ako to činí zákon v prípade úpravy ochrany vynálezov. Takže keď to zhrniem, informovaným užívateľom je taká fiktívna osoba, ktorá prejavuje záujem o dizajn v danom umeleckopriemyselnom odvetví, pričom sa ďalej predpokladá, že má povedomie o všetkých výrobkoch, a na nich stelesnených priemyselných vzoroch relevantných pre dané odvetvie, a že toto povedomie pri hodnotení individuálnej povahy konkrétneho priemyselného vzoru zohľadní. Zostáva ale naďalej otázkou budúcej praxe a prístupu judikatúry, ku ktorému, z dvoch načrtnutých ponímaní pojmu informovaného užívateľa, sa prikloní.

Podmienka individuálnej povahy je tak splnená, ak celkový dojem, ktorý je u informovaného užívateľa daným priemyselným vzorom vyvolaný je iný, než celkový dojem, ktorý vyvoláva akýkoľvek iný, dovtedy známy, priemyselný vzor. Nami vyššie popísaný užívateľ musí teda najprv vnímať celkový dojem konkrétneho vzoru a takpovediac ho porovnávať so všetkými jemu známymi (teda všetkými absolútne) priemyselnými vzormi, resp. ich celkovými dojmami. Rozhodne nebude stačiť ak nájde nejaké odlišnosti v detailoch, pokiaľ tie nemajú vplyv na celkový dojem. Pri tomto posudzovaní je však nutné prihliadať aj k takzvanej miere voľnosti, ktorú mal pri svojej tvorbe, pri navrhovaní dizajnér.

---

²⁸ A. Wandtke/C. Ohst, *Zur Reform des deutschen Geschmacksmustergesetzes*, časopis *GRUR Int*, 2/2005, s. 96

V zákone nájdeme myšlienku prihliadania k miere voľnosti dizajnéra vyjadrenú v jeho § 5 ods. 2, pokiaľ ide o posudzovanie individuálnej povahy, ale aj v ustanovení § 10 ods. 2 ZOPV, kde je uvedená v súvislosti s posudzovaním rozsahu ochrany už zapísaného priemyselného vzoru. Pri týchto dvoch situáciách je cieľ v podstate ten istý, a síce posúdiť, či daný priemyselný vzor je hodný požívania ochrany v jednom prípade, resp. v prípade posudzovania rozsahu ochrany je situácia akoby otočená a posudzuje sa voči ktorým, potenciálne tento zapísaný vzor narušujúcim priemyselným vzorom, požíva tento ochranu, ktoré všetky priemyselné vzory patria teda do jeho rozsahu ochrany. Považujem však za vhodné zaoberať sa otázkou miery voľnosti práve na tomto mieste.

Je prirodzené, že dizajnér nemá v absolútnej väčšine prípadov pri navrhovaní konkrétneho výrobku úplne voľnú ruku, tak ako ju majú umelci pri tzv. krásnych umeniach (z nem. „die schönen Künste“), akými sú výtvarné či hudobné umenie. Pri dizajne pristupuje práve tá, už spomínaná, technická funkcia, ktorú musí predovšetkým výrobok spĺňať. Túto technickú funkciu nemožno chápať izolovane, ale je práve treba si uvedomiť, že je to ona, ktorá do značnej miery predurčuje budúci vzhľad výrobku. Otázkou len je, do akej miery tomu v tom-ktorom prípade dochádza. Tu záleží predovšetkým na povahe každého jednotlivého výrobku, na funkciách, ktoré má plniť. Toto sú aspekty, ktoré sú pri jednotlivých druhoch výrobkov prítomné, pri niektorých viac, pri niektorých menej. Ide teda práve o tú mieru v konkrétnom prípade. Výborne tento vplyv technickej funkcie výrobku na jeho vzhľad popisuje na príklade ťažítka a nárazníku osobného automobilu Jan Rýdl, ktorý uvádza, že dizajnér ťažítka má z hľadiska jeho tvarovania absolútnu voľnosť. Naopak u automobilového nárazníku je predurčené, že musí mať tvar širokého „U“, a síce preto, lebo automobily majú v absolútnej väčšine prípadov obdĺžnikový tvar (pôdorysne), preto na ich účinnú ochranu musí mať nárazník práve tvar

širokého „U“²⁹. Z toho preto vyplýva, že pri posudzovaní originality nárazníku nemožno prihliadať k tomu tvarovému znaku, ktorým je základný tvar písmena „U“, pretože ohľadne tohto znaku dizajnér nemal voľnosť pri navrhovaní, musel sa tohto tvaru držať, aby predmet mohol plniť svoju funkciu. Informovaný užívateľ bude preto pri hodnotení prihliadať k iným znakom, ktoré môžu zakladať individuálnu povahu, napríklad pri pohľade spredu je to tvar vstupných nasávacích otvorov pre vstup vzduchu do chladiča, alebo tvar otvorov na umiestnenie hmlových, či diaľkových svetiel a podobne. Pretože keby sa prihliadalo aj k základnému tvaru nárazníku, ktorým je písmeno „U“, viedlo by to jedine k záveru, že žiaden nárazník by nebol schopný vykázať individuálnu povahu, a teda požívať ochrany. Iná je práve situácia, pri Rýdlom použitom príklade ťažítka, ale vo všeobecnosti je to tak samozrejme pri akomkoľvek jednoduchom predmete, ktorý z hľadiska svojej funkcie môže vykazovať akýkoľvek tvar. Miera voľnosti pre dizajnéra je tu preto veľmi široká, obmedzená v podstate len minimálne, resp. vôbec. V tomto prípade treba samozrejme prihliadnuť ku všetkým tvarovým znakom, pretože každý prvok predstavoval pre dizajnéra neobmedzené možnosti jeho vytvarovania. Okrem technickej funkcie uvádza Jestaedt ako ďalší faktor, ktorý vplýva na mieru voľnosti pôvodcu pri vývoji priemyselného vzoru, a ktorým sú už známe tvarové formy (nem. „vorbekannte Formen“), ktoré rovnako ohraničujú možnosti pôvodcu³⁰. Čím viac sa na seba už v minulosti známe formy navzájom podobajú, tým viac možno usudzovať na to, že dizajnér nemal pri navrhovaní vzhľadu výrobku príliš široký priestor na jeho vytvarovanie, pretože už v minulosti známe tvary sa na seba navzájom podobajú, čiže aj budúce tvary sa budú musieť takpovediac na seba dosť podobať. V takomto

---

²⁹ J. Rýdl, *Nový zákon o ochrane priemyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví, 11-12/2000, s. 241*

³⁰ D. Jestaedt, *Der Schutzbereich des eingetragenen Geschmacksmusters nach dem neuen Geschmacksmustergesetz, časopis GRUR Int, 1/2008, s. 21*

prípade sa bude pri určovaní individuálnej povahy v oveľa väčšej miere prihliadať k detailom a jednotlivostiam, ktoré tak budú vnášať individuálnu povahu do jednotlivých vzhl'adov. A naopak, čím viac si budú v minulosti existujúce vzory navzájom odlišné, tým väčšie odlišnosti budú musieť vykazovať aj v budúcnosti vznikajúce priemyselné vzory. Detailné znaky v týchto situáciách nebudú stačiť k vytvoreniu odlišného celkového dojmu výrobku a jeho vzhl'adu.

Ak teda nami zadaný informovaný užívateľ bude pri prihliadnutí k miere voľnosti, tak ako je osvetlená vyššie, považovať konkrétny vzhl'ad výrobku za vykazujúci odlišný celkový dojem od všetkých priemyselných vzorov existujúcich ku dňu priority posudzovaného priemyselného vzoru, bude tento vykazovať individuálnu povahu a splňať tak jednu z dvoch základných podmienok k zápisnej spôsobilosti (k získaniu ochrany).

4.1.4 Priemyselné vzory dané technickou funkciou a priemyselné vzory vzájomného prepojenia

Okrem základných, už popísaných kritérií pre zápisnú spôsobilosť priemyselných vzorov pozná zákon aj niektoré ďalšie kritériá, ktoré boli v minulosti označované ako tzv. výluky z ochrany. Pri posudzovaní zápisnej spôsobilosti je tak nutné prihliadať aj k ustanoveniam § 7 ZOPV. Jeho odsek 1 uvádza, že pri hodnotení spôsobilosti k zápisu sa neprihliada k tým znakom, ktoré sú predurčené technickou funkciou priemyselného vzoru, ako dodáva Rýdl, vzor sa posudzuje len v rozsahu zostávajúcich vzhl'adových znakov³¹. Je tu istá nepopierateľná podobnosť s vplyvom technickej funkcie výrobku na mieru voľnosti pôvodcu pri formovaní priemyselného vzoru, v zmysle § 5 ods. 2 ZOPV. § 7 však mieri trochu niekam inam. Predovšetkým je jeho úloha podobná, akú

---

³¹ J. Rýdl, *Nový zákon o ochrane priemyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví, 11-12/2000, s. 243*

zohrával § 36 ods. 2 písm. a) ZOV, teda, že nemajú byť chránené technické riešenia, pretože by to bolo v rozpore so samotnou podstatou priemyselného vzoru ako vzoru estetického. Takáto dikcia zákona má za cieľ nebrániť technickým a technologickým inováciám, čo vyplýva aj z odôvodnenia k Smernici (bodu č. 14), ktorá je obrazom, podľa ktorého bolo vytvorené toto znenie ZOPV. Pokiaľ existujú rôzne možnosti estetického riešenia daného výrobku, je ochrana samozrejme možná. Ak ale nie sú žiadne alternatívy ako vytvoriť daný produkt, ochrana je vylúčená, čím sa má zabrániť monopolizácií ochrany v tejto oblasti³². V podobnom duchu sa nesie aj rozhodnutie Úradu, vzťahujúce sa ešte k § 36 ZOV, vo veci VZ-18401-86: „Pokiaľ vonkajšia úprava výrobku, obsiahnutého v prihláške priemyselného vzoru, vyplýva výhradne z konštrukcie výrobku danej jeho funkciou, nemožno taký predmet považovať za priemyselný vzor v zmysle § 36 ZOV“. Z dnešného pohľadu teda nemožno daný priemyselný vzor považovať za vzor, ktorý je chránený.

Pri hodnotení zápisnej spôsobilosti sa taktiež neprihliada k znakom, ktoré musia byť nutne reprodukovateľné v presnom tvare a rozmeroch, aby mohol byť daný výrobok mechanicky spojený s inými výrobkami, či umiestnený do iného výrobku (§ 7 ods. 2 ZOPV). Cieľom tejto úpravy (v zahraničnej literatúre označovanej ako tzv. „Must-fit“ klauzula) je zaistiť vzájomnú spoluprácu a kompatibilitu rôznych výrobkov, čím sa má zároveň zabrániť monopolizácií na trhu tým, že výrobcovia si budú monopolizovať tvary a rozmery jednotlivých výrobkov, čím by bol daný výrobok kompatibilný len s výrobkami toho istého výrobcu. Rýdl uvádza, že príkladom takýchto znakov u priemyselných vzorov sú znaky tvarovania automobilových karosárskych dielov³³.

---

³² A. Wandtke/C. Ohst, *Zur Reform des deutschen Geschmacksmuster-gesetzes*, časopis *GRUR Int*, 2/2005, s. 97

³³ J. Rýdl, *Nový zákon o ochrane průmyslových vzorů*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 11-12/2000, s. 243

S týmto príkladom však nemožno súhlasiť bez výhrad. Rýdl totiž opomenul kategóriu tzv. „Must-match“ súčiastok (teda súčiastok, ktoré takisto musia „spolupracovať“ s inými súčiastkami, ich celkové vyhotovenie však nie je striktné dané). V prípade náhradných dielov pre automobily ide však o lukratívnu, a tým aj o výsostne spornú a nejasnú oblasť, kde ani ES zatiaľ nezaujalo jednotné stanovisko. Táto problematika by si vyžadovala samostatné pojednanie.

V zásade teda platí, že tie znaky, ktorých vzhľad je presne určený, čo do tvaru a rozmeru, nepoživajú ochrany. Aj z tohto pravidla sa však v zákone objavila výnimka, opäť prevzatá zo Smernice. Ide o tzv. „LEGO-klauzulu“, ktorá vraví, že ustanovenie odseku 2 tohto paragrafu neplatí, ak samotným účelom priemyselného vzoru, ktorý samozrejme inak musí spĺňať podmienku novosti a individuálnej povahy, je umožniť mnohopočetné zostavenie alebo spojenie vzájomne zameniteľných výrobkov v rámci stavebnicového systému (§ 7 ods. 3 ZOPV). Ide teda najmä o detské stavebnice, ktoré sú práve koncipované na tom princípe, že každá jednotlivá súčiastka obsahuje isté špecifické znaky, ktoré jej umožňujú prepojenie s každou inou súčiastkou z daného modulárneho systému. Takéto prepojovacie znaky potom spravidla tvoria aj významný vzhľadový znak daného výrobku. Toto ustanovenie je aplikovateľné len na tieto tzv. modulárne stavebnicové systémy, pretože sa použije len pokiaľ samotným účelom priemyselného vzoru je toto vzájomné prepojenie jednotlivých dielcov.

4.1.5 Ostatné podmienky ochrany

Podmienku ochrany priemyselného vzoru predstavuje aj požiadavka obsiahnutá v § 8 ZOPV, a síce že priemyselný vzor nie je v rozpore so zásadami verejného poriadku alebo s dobrými mravmi. Ak by bol priemyselný vzor s týmito zásadami v rozpore, Úrad takýto vzor do registra nezapíše, a to

aj keby inak splňal všetky náležitosti. Ide o ustanovenie, ktoré je v právnych predpisoch, najmä z oblasti súkromného práva pomerne časté, napriek tomu vďaka svojej vágnosti a neurčitosti svojim konkrétnym obsahom pomerne nejasné. Je to určite svojim spôsobom poistka zákonodarcu pre prípad, že je z nejakých závažných dôvodov potrebné odoprieť poskytnutie ochrany nejakému priemyselnému vzoru, a na ktorý by neboli použiteľné iné ustanovenia. Ide o ustanovenie, ktoré sa v praxi iste nebude často používať, no zároveň je vhodné, aby tu táto možnosť bola. Pretože je to práve štát, ktorý poskytuje pôvodcom ochranu pre ich dizajny, je aj logické, že štát musí mať istú krajnú možnosť v závažných prípadoch, kedy by poskytnutie ochrany z najrôznejších príčin nebolo vhodné, ju odmietnuť.

Priemyslovými vzormi v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi sú napríklad tie, ktoré odporujú zásadám stanoveným v Listine základných práv a slobôd (úst. z. č. 23/1991 Sb.), a ďalej tie, ktoré odporujú starostlivosti o životné prostredie, zakázané zbraňové systémy, pornografia, a pod³⁴.

Je však treba vždy prísne zvažovať, čo je v rozpore s dobrými mravmi, pretože je to nepochybne kategória, ktorá sa v čase mení a čo mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi pred 20 rokmi, nemusí byť z dôvodu liberalizácie nazerania na morálku a mravy v rozpore dnes. Ako uviedol Spolkový patentový súd v SRN v prípade 10 W (pat) 713/02 vo veci fľaše v tvare spermie: „Síce môže byť vzhľad fľaše v tvare spermie pre niektorých nevkusný, či neslušný, je ale určite len minimum ľudí, ktorý by sa týmto cítili diskriminovaný, či v ich dôstojnosti dotknutý“³⁵.

---

³⁴ J. Rýdl, *Nový zákon o ochrane priemyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví*, 11-12/2000, s. 244

³⁵ V. Winterfeldt, *Aus der Rechtsprechung des Bundespatentgerichts im Jahre 2005, časopis GRUR Int*, 6/2006, s. 461

4.1.6 Rozsah a doba ochrany

Rozsah i doba, po ktorú podlieha zapísaný priemyselný vzor ochrane sú vymedzené v § 10 ZOPV (čo do rozsahu), resp. v § 11 ZOPV (čo do doby ochrany).

Rozsah ochrany, ktorý požíva zapísaný priemyselný vzor je daný vyobrazením priemyselného vzoru tak, ako je zapísaný v registri priemyselných vzorov, vedenom v zmysle § 38 ZOPV Úradom priemyselného vlastníctva. Najdôležitejším a ťažiskovým bodom pri určení ochrany priemyselného vzoru je tým pádom samotné vyobrazenie vzoru, či už vo forme fotografie, výkresu, či iného spôsobu vyobrazenia, ktoré je súčasťou prihlášky. Ako teda z § 10, ale aj z § 35 ods. 6 ZOPV vyplýva, iné súčasti prihlášky ako napríklad popis vzoru v zmysle § 35 ods. 3 ZOPV, ktorý ostatne nie je ani povinnou náležitosťou prihlášky, nemajú vplyv na rozsah ochrany vyplývajúcej z priemyselného vzoru ako takeého. Čo sa týka samotného spôsobu vyobrazenia, ten predpísaný nie je, je preto na osobe, ktorá požaduje ochranu, aby zvolila vhodný spôsob vyobrazenia, ktorý by zodpovedal jej požiadavkám na ochranu daného vzoru. V tejto súvislosti môže vyvstať problém pri interpretácií vyobrazenia priemyselného vzoru, pokiaľ ide o okolnosť, či v množine vzhľadových znakov vo vyobrazení priemyselného vzoru sú alebo nie sú obsiahnuté farebné znaky³⁶. Zákon sa touto otázkou v podstate nezaoberá, jedinou zmienkou o farebnosti, či nefarebnosti je § 2 písm. a) ZOPV, ktorý uvádza farbu ako jeden zo znakov priemyselného vzoru, ktorý je rovnocenný s ostatnými, tam vymenovanými znakmi, ktorých výpočet má však samozrejme len demonštratívny charakter. Pokiaľ je vzor vyobrazený výkresom, či perokresbou, zvláštna problematika tu nevzniká, keďže ochrana pokrýva výsostne tvar výrobku, daného znakmi tvarov a línií. Vyobrazený môže byť však ale aj fotografiou, či už farebnou alebo čiernobiou. Ak je

---

³⁶ J. Rýdl, *Barevné nebo nebarevné vyobrazení průmyslového vzoru?*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/2005, s. 152

vyobrazenie farebné, ochrany požíva práve iba to farebné prevedenie výrobku, ktoré je dané znakmi farieb na vyobrazení. Akékoľvek dištancovanie sa prihlasovateľa od konkrétneho farebného vyobrazenia požadujúce ochranu aj pre iné farebné vyhotovenia, neprihliadajúc na konkrétne farebné vyobrazenie by však bolo neúčinné a pri posudzovaní rozsahu ochrany bezvýznamné, keďže, ako som už vyššie uviedol, popis nemá vplyv na rozsah ochrany priemyselného vzoru.

Lenže čo ak je fotografia vyobrazujúca priemyselný vzor čiernobiela? Tu vzniká samostatná právna problematika, ktorej riešenie nie je zrejme tak triviálne ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Ako uvádza Rýdl³⁷, do úvahy prichádza trojaké nazeranie na čiernobielu fotografiu. Buď ju možno chápať ako ekvivalent výkresu, či perokresby, teda ochrany by požívali len tvarové znaky výrobku, alebo ju možno chápať ako vyobrazenie obsahujúce všetky do úvahy pripadajúce farebné vyhotovenia vzoru, či konečne ju chápať ako farebnú fotografiu, požadujúcu ochranu pre danú farebnú kombináciu (teda kombinácia čiernej, bielej a šedej). K jasnej odpovedi tu ťažko dospieť, bude na judikatúre k akému konkrétnemu riešeniu sa prikloní. Do veľkej miery bude však záležať na danej situácii, akú veľkú úlohu bude v konkrétnom prípade zohrávať farebná zložka znakov priemyselného vzoru. Pretože aj farbenie je individuálnou tvorivou činnosťou a v niektorých prípadoch zohráva farebné vyhotovenie rozhodnú úlohu. Z môjho pohľadu však možno len vysloviť súhlas s tvrdením, že výrok hypotetického pôvodcu, že mu patria všetky farebné kombinácie vzoru je nesprávnym³⁸. Možno prihlasovateľovi teda len odporučiť, vždy zvážiť akú úlohu zohrávajú pre neho konkrétne farebné vyhotovenia, a aby poprípade popri čiernobielym vyobrazení priložil aj vyobrazenia

---

³⁷ J. Rýdl, *Barevné nebo nebarevné vyobrazení průmyslového vzoru?*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/2005, s. 155

³⁸ J. Rýdl, *Barevné nebo nebarevné vyobrazení průmyslového vzoru?*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/2005, s. 156

všetkých tých farebných kombinácií, ktorých ochranu bude požadovať.

Ďalšie pasáže tohto § 10 ZOPV o rozsahu ochrany priemyselného vzoru, by však bolo možné dovodiť aj bez existencie tohto výslovného vymedzenia, keďže v zásade len pripomínajú, či z iného uhlu pohľadu nazerajú, na problematiku riešenú už v § 5 pri vymedzení individuálnej povahy, ale aj v § 7, zaoberajúcom sa čisto technickou funkciou priemyselného vzoru a vzormi vzájomného prepojenia. Napriek tomu však pre jednoznačnosť a pre zamedzenie pochybností ohľadom tejto otázky možno zaradenie tohto ustanovenia do ZOPV len uvítať, na rozdiel od predošlej úpravy v ZOV, ktorý sa touto otázkou vôbec nezaoberal. Čo nám teda § 10 ZOPV ešte hovorí? Rozsah ochrany vzoru, teda všetky vzory, ktoré ešte môžeme zaradiť pod ten ktorý priemyselný vzor, sú tie vzory, ktoré vzhľadom na nevyvolávanie odlišného celkového dojmu u informovaného užívateľa, vo vyššie popísanom zmysle (v bode 4.1.3), nespĺňajú požiadavku individuálnej povahy. Jednoducho povedané, vzor, ktorý nemá individuálnu povahu, posudzovanú podľa § 5 ZOPV, spadá do rozsahu ochrany toho zapísaného priemyselného vzoru, od ktorého nevykazuje odlišný celkový dojem.

V neposlednom rade treba tiež pri posudzovaní rozsahu ochrany prihliadnúť aj k miere voľnosti, ktorú mal pôvodca pri jeho tvorbe (§ 10 ods. 2 ZOPV), táto požiadavka však je samozrejme tiež obsiahnutá už v ustanoveniach ZOPV o individuálnej povahe.

Pomerne zásadnou zmenou je dĺžka doba ochrany, po ktorú môže byť priemyselný vzor chránený. Pôvodná úprava v ZOV, presnejšie v jeho § 54 ods. 1 stanovila dobu ochrany na 5 rokov, pričom jeho ods. 2 umožňoval Úradu priemyselného vlastníctva túto dobu predĺžiť, a to najviac dvakrát, vždy o dobu 5 rokov. Maximálna dĺžka ochrany vzoru bola teda podľa právnej úpravy platnej do 30.9.2000 15 rokov od dátumu podania prihlášky.

Zmenu tejto doby ochrany v novom zákone (ZOPV) si vyžiadala harmonizácia českej úpravy s úpravou komunitárnou, vzhľadom k tomu, že základom hladkého fungovania vnútorného trhu je podľa bodu č. 17 odôvodnenia Smernice zjednotenie doby ochrany poskytovanej zapísanými právami k priemyselným vzorom. Smernice ES sú samozrejme mimo tohto výslovného ustanovenia záväzné pre členské štáty, čo do cieľov, ktoré stanovujú a štáty ich musia naplniť. Podľa článku 10 Smernice je doba ochrany stanovená na jedno či viacero období 5 rokov, až do celkovej najdlhšej možnej doby 25 rokov. ZOPV a jeho § 11 ods. 1 v spojení s jeho ods. 2 dobu ochrany koncipujú totožne, tj. na 5 rokov, s možnosťou opakovaného obnovenia o 5 rokov až na celkovú dobu 25 rokov. Doba ochrany sa počíta tradične od dátumu podania prihlášky vzoru.

Ochrana sa predlžuje podaním žiadosti o obnovu v zmysle § 11 ods. 3 ZOPV, podanú Úradu behom posledného roku trvania príslušného 5 ročného obdobia ochrany. S žiadosťou je vlastník povinný zaplatiť poplatok, ktorého výška je určená prevádzacím predpisom, podobne ako je tomu pri podaní prihlášky priemyselného vzoru (bližšie o tom ďalej pri výklade o prihláške). Vlastníkovi vzoru je síce zákonom (§ 11 ods. 4 ZOPV) poskytnutá možnosť požiadať o obnovu aj po skončení doby ochrany, a síce do 6 mesiacov po dni, do ktorého mala byť žiadosť podaná (samozrejme nie po prekročení celkovej doby 25 rokov), avšak v súlade so všeobecne platnou súkromnoprávnou zásadou *vigilantibus iura* je s takýmto krokom spätá povinnosť zaplatiť príslušný obnovovací poplatok v dvojnásobnej výške. Je to plne v súlade s článkom 5 bis ods. 1 PUÚ. Ďalším prvkom v právnej úprave, ktorý má za cieľ nútiť vlastníka vzoru, aby si riadne spravoval svoje duševné vlastníctvo, a ktorý je tiež plne v súlade so zásadou ochrany konania učeného v dobrej viere (*bona fides*) je ods. 5 tohto paragrafu, ktorý vraví, že využívanie vzoru osobou odlišnou od vlastníka, resp. od osoby inak oprávnenej, po skončení doby ochrany, učené v dobrej viere,

nebude ovplyvnené následným podaním žiadosti o obnovu v dobe podľa ods. 4. Tým je poskytnutá náležitá ochrana osobám, ktoré v dobrej viere, že vzor už nebude chránený, podnikli kroky smerujúce k jeho využívaniu, začali s jeho využívaním, či učinili iné prípravné kroky, čím im vznikli náklady a oprávnené očakávania. Preto by bolo nežiaduce, aby na oneskorenú reakciu vlastníka vzoru finančne doplatila osoba od neho odlišná.

4.2 Subjekty práva na priemyselný vzor

4.2.1 Všeobecne

Veľmi dôležitou otázkou pri úprave ochrany priemyselných vzorov, ostatne tak ako v každom právnom odvetví, je otázka subjektov práva. V našom prípade otázka, kto získa ochranu k priemyselnému vzoru. Podľa § 12 ods. 1 ZOPV má právo na priemyselný vzor pôvodca alebo jeho právny nástupca.

Pôvodca, spolupôvodca, prihlasovateľ

Pôvodca je jeden z pojmov, ktorý zákonodarca považoval zrejme za tak dôležitý, že jeho vymedzeniu sa venuje už v úvode zákona, konkrétne v jeho § 2 písm. d) ZOPV, podľa ktorého je pôvodcom priemyselného vzoru ten, kto priemyselný vzor vytvoril vlastnou tvorivou činnosťou. Rozhodnou pre pojem pôvodcu je teda jeho tvorivá činnosť, čo je vymedzenie pomerne široko koncipované a nemalo by pri interpretácií pôsobiť v praxi väčšie problémy. Je to ostatne aj pojem, ku ktorému dospela literatúra už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy (ZOV), pretože aj keď § 43 ods. 2 ZOV používal pojem vlastnej tvorivej práce, nerozumela sa prácou len práca v užšom

pracovnoprávnom zmysle, ale v širšom ponímaní činnosti³⁹. Keďže tvorivú duševnú činnosť nemôže vykonávať právnická osoba, ale len osoba fyzická, možno jednoznačne vyvodiť, že pôvodcom, resp. spolupôvodcom (viď nižšie), môže byť len fyzická osoba. Keďže tvorivú činnosť môže vykonávať akákoľvek fyzická osoba, teda aj osoba bez spôsobilosti k právnym úkonom, pôvodcom môže byť aj dieťa, či osoba, ktorá bola súdne zbavená spôsobilosti k právnym úkonom, či osoba, ktorej bola táto spôsobilosť súdom obmedzená (podobne ako u autora v zmysle AutZ).

Priemyselný vzor však môže byť vytvorený aj činnosťou viacerých osôb, § 12 ods. 1 ZOPV preto uvádza, že spolupôvodca má právo na priemyselný vzor v rozsahu zodpovedajúcom jeho podielu na vytvorení vzoru. Spolupôvodca je tiež vymedzený už v § 2 písm. d) ZOPV a je ním ten, kto sa podieľal na tvorivej činnosti, pri ktorej bol vzor vytvorený. Spolupôvodca je chápaný v obdovnom zmysle ako spolupôvodca pri vytvorení vynálezu, teda v otázke práva na patent. V oboch úpravách je rozhodujúcim podiel, ktorý má byť stanovený podľa podielu tvorivej duševnej práce (činnosti) na konečnom výsledku. Nepatria sem teda osoby, zaisťujúce finančné prostriedky, ani osoby zaoberajúce sa len organizačnou činnosťou a to napriek tomu, že tieto práce môžu byť pre konečný výsledok veľmi dôležité⁴⁰.

Okrem pôvodcu, resp. spolupôvodcu však podľa § 12 ods. 1 ZOPV môže mať právo na priemyselný vzor aj iná osoba, od pôvodcu odlišná, konkrétne jeho právny nástupca.

Čo je teda samotným obsahom pojmu právo na priemyselný vzor? Zákon v týchto ustanoveniach, podľa môjho názoru, nie je veľmi jednoznačný a terminologicky ujasnený, avšak z § 12 ZOPV, ktorý je nadpísaný ako „právo na priemyselný vzor“, možno vyčítať, najmä z jeho ods. 2, že obsahom tohto termínu je

---

³⁹ I. Telec, *Tvůrčí práva duševního vlastnictví, Doplněk, Brno 1994, s. 228*

⁴⁰ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví, C.H.Beck, Praha 2005, s. 50-51*

jednak právo podať prihlášku priemyselného vzoru a jednak získať ochranu vzoru, čím sa rozumie, že ak prihláška bude spĺňať náležitosti zákona a vzor bude spôsobilý ochrany, získať tým pádom aj ochranu zápisom do registra vedeného Úradom priemyselného vlastníctva. Podstatným sa tak stáva v tomto smere pojem prihlasovateľa.

Samotné pôvodcovo právo však nespočíva len v tejto, v podstate majetkovej stránke podať prihlášku a získať ochranu, ale pôvodca má aj rýdzo osobné, či osobnostné právo byť uvedený v prihláške priemyselného vzoru a byť zapísaný v registri. Ak pôvodca nevyužije svoje právo nebyť uvedený v prihláške, či následne v registri (anonymný priemyselný vzor), musí byť v prihláške uvedený, pretože uvedenie osoby je v zmysle § 35 ods. 2 písm. c) ZOPV jej obligatórnou náležitosťou. Toto osobné pôvodcovo právo byť uvedený v prihláške a registri vyplýva výslovne z ustanovenia § 18 ZOPV.

Rozlišujeme teda osobnostné práva (ktoré však v ponímaní ZOPV nie sú ťažiskové), ktoré môže mať len pôvodca ako fyzická osoba, a ktoré nemôže na nikoho previesť. Na druhej strane rozlišujeme práva majetkové, ktorým sa aj zákon v oveľa väčšej miere venuje, a ktoré má originárne taktiež pôvodca. Tieto sú však prevoditeľné aj na iné osoby (samozrejme aj na právnické osoby), takže po takomto prípadnom prevode nastane situácia, že právo podať prihlášku (a požadovať zápis), a právo byť uvedený ako pôvodca bude náležať dvom, od seba odlišným právnym subjektom. Ak je však prihlasovateľom priemyselného vzoru iná osoba než pôvodca (a nie je v prihláške uvedené, že sa jedná o zamestnanecký priemyselný vzor), musí byť k prihláške priložený aj doklad o nadobudnutí práva na priemyselný vzor⁴¹, najčastejšie bude takýmto dokladom zmluva o prevode práva na priemyselný vzor (jeho majetkovej zložky) z pôvodcu na inú osobu (prihlasovateľa).

---

⁴¹ J. Rýdl, *Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru, Úřad průmyslového vlastnictví, Praha 2002, s. 15*

Zamestnanecký priemyselný vzor

V praxi častým a bežným javom je okrem vytvorenia vzoru jediným pôvodcom, či viacerými spolupôvodcami, najmä vytvorenie vzoru v rámci zamestnaneckého, či obdobného pomeru. ZOPV teda zachováva zvláštny režim pre pôvodcov, ktorý vytvorili priemyselný vzor k splneniu úlohy z pracovného, či obdobného pomeru⁴². Pracovným pomerom rozumieme vzťah z pracovnej zmluvy, ale rovnaký režim sa aplikuje na obdobné vzťahy, ktoré môžu vzniknúť napr. na základe dohody o pracovnej činnosti, dohody o prevedení práce, či na základe členského vzťahu k družstvu a podobne. Podľa § 13 ZOPV prechádza pri vytvorení vzoru v takomto pomere právo na priemyselný vzor na toho, kto pôvodcovi vytvorenie vzoru zadal, ak nie je zmluvou stanovené inak. Právo na pôvodcovstvo tým nie je dotknuté (§13 ods. 1 ZOPV in fine), čo len potvrdzuje teoretické odôvodnenie delenia tohto práva na zložku osobnostnú (neprechádza) a majetkovú (prechádza). Toto ustanovenie o zákonnej cesii na zadávateľa má však len dispozitívny charakter, strany (pôvodca a zadávateľ) sa od neho môžu dohodou odchýliť. Informačnú povinnosť pre pôvodcu stanoví § 13 ods. 2 ZOPV, keďže pôvodca je povinný zadávateľa upovedomiť o vytvorení vzoru, a to písomne a bez omeškania (neprodleně). Spolu s touto písomnou informáciou mu je povinný odovzdať aj všetky podklady potrebné k posúdeniu priemyselného vzoru. Táto úprava má zabezpečiť, aby zadávateľ získal relevantné informácie v relevantnom čase tak, aby bol schopný sa rozhodnúť o ďalšom postupe. Ak však v lehote 3 mesiacov od tohto upovedomenia zadávateľ neuplatní toto, zákonne na neho prevedené majetkové právo, prechádza toto právo späť na pôvodcu (§ 13 ods. 3 ZOPV). Aj keď ide na prvý pohľad o nie práve jednoduchú právnu konštrukciu (prechod a následne spätný prechod), nevyvoláva v praxi

---

⁴² R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 234

výraznejšie problémy. Ako pôvodca, tak aj zadávateľ sú v predmetnej lehote 3 mesiacov povinní o týchto skutočnostiach zachovávať voči tretím osobám mlčanlivosť, v prípade zadávateľa je táto stanovená ešte aj na dobu 1 mesiaca po eventuálnom spätnom prechode práva na pôvodcu. Zmyslom je samozrejme zabrániť prípadným vyzradením informácií o vzore následnej majetkovej ujme.

Pôvodca vzoru vytvoreného v pracovnom pomere má voči zadávateľovi, v prípade že ten uplatnil svoje právo na priemyselný vzor, právo na primeranú odmenu v zmysle § 13 ods. 4 ZOPV. Ide o odmenu, ktorá sa priamo vzťahuje k danému vzoru, ide o odmenu pojmovo odlišnú od odmeny poskytovanej z titulu pracovnej (mzda), či obdobnej zmluvy. Zákon upravuje aj pravidlá pre výpočet výšky tejto primeranej odmeny, vychádza sa z prínosu dosiahnutého užívaním priemyselného vzoru, pričom sa prihliada aj k materiálnemu podielu zadávateľa na vytvorení, a k rozsahu zadania daného pôvodcovi. Jedná sa samozrejme len o demonštratívny výpočet faktorov, ktoré majú vplyv na výšku odmeny, strany sa v zmluve (resp. súd pri spore o výšku primeranej odmeny) môžu riadiť aj inými faktormi. Ako akúsi poistku uvádza posledná veta tohto odseku (§ 13 ods. 4 ZOPV), právo pôvodcu na dodatočné vysporiadanie pre prípad, že prínos neskoršieho užívania, či iného uplatnenia vzoru by sa dostal do zjavného nepomeru s výškou už vyplatenej primeranej odmeny. Ide o svojho druhu ochranné ustanovenie chrániace pôvodcu, ako spravidla slabšiu stranu, ktoré má zabrániť neprímerane nízkej odmene, čo by bolo v rozpore s dobrými mravmi a so zásadou spravodlivosti v právnych vzťahoch, keďže práve osoba pôvodcu je tá, ktorá má na danom výsledku tvorivej činnosti najväčšiu zásluhu (podobne koncipovanú úpravu nájdeme aj v oblasti autorského práva). Práva a povinnosti vyplývajúce z vytvorenia tzv. „zamestnaneckého priemyselného vzoru“ zostávajú zachované aj po skončení pracovného pomeru (§ 14 ZOPV).

Spory o právo na priemyselný vzor

Otázka osoby oprávneného prihlasovateľa, poprípade neskôr vlastníka zapísaného priemyselného vzoru nemusí však byť vždy jasná a nesporná. Zákon preto, v jeho § 15 ods. 2, predvída možnosť podania určovacej žaloby na určenie oprávneného prihlasovateľa, či vlastníka zapísaného priemyselného vzoru. Treba tak učiniť v lehote 2 rokov od zápisu priemyselného vzoru do registra, pričom toto časové obmedzenie odpadá v prípade, že prihlasovateľ nejednal v dobrej viere. Stanovenie lehoty slúži na ochranu práv tretích osôb a je v súlade so zásadou ochrany právnej istoty.

Spory o právo na priemyselný vzor rozhodujú súdy (§ 15 ods. 1 ZOPV). Podľa § 6 ods. 1 písm. a) z. č. 221/2006 Sb., o vymáhaní práv z priemyselného vlastníctva, ktorý zapracoval príslušný právny predpis ES (smernicu EP a Rady č. 2004/48/ES) je v prvom stupni vecne a miestne príslušným súdom k prerokovaniu týchto sporov, s účinnosťou od 1. januára 2008, Mestský súd v Prahe. Pri rozhodovaní týchto sporov rozhoduje v špecializovaných senátoch, zložených z predsedu a dvoch sudcov (§ 6 ods. 2 z. č. 221/2006 Sb.). Rozhodovanie o priemyselnoprávných sporoch je tak koncentrované na jednom súde, čo má za cieľ zabezpečiť kvalifikovanejšie rozhodovanie takými sudcami, ktorí sa tejto pomerne zložitej problematike intenzívnejšie venujú.

Úrad priemyselného vlastníctva tak na návrh a na základe rozhodnutia súdu odníme vlastníkovi zapísaného priemyselného vzoru ochranu vtedy, ak je z rozhodnutia zrejmé, že mu toto právo nenáleží. Návrh je oprávnená podať len osoba, ktorej podľa rozhodnutia súdu toto právo náleží alebo jej právny nástupca (§ 16 ods. 1 a 2 ZOPV). Na návrh tejto osoby ju Úrad, po doložení súdneho rozhodnutia, zapíše do registra ako vlastníka priemyselného vzoru. Ak však táto osoba neučiní

návrh na prepis vlastníka podľa predchádzajúcej vety, bude Úrad nútený vymazať daný priemyselný vzor z registra ex offa, pretože v registri nemôže byť uvedený priemyselný vzor, ktorý by nikomu nepatrilo.

Po zápise osoby, podľa súdneho rozhodnutia oprávnenej, do registra zanikajú práva pôvodne zapísaným vlastníkom a taktiež aj licencie a iné práva nimi poskytnuté (§ 17 ods. 1 ZOPV). Ak však pôvodný vlastník, či iné osoby z licencie oprávnené, užívali vzor, či urobili vážne prípravy k jeho užívaniu ešte pred podaním určovacej žaloby, môžu v tomto užívaní vzoru pokračovať za predpokladu, že v lehote 2 mesiacov odo dňa upovedomenia oprávneným vlastníkom, požiadajú o uzavretie nevýlučnej licencie za obvyklých podmienok. Toto právo im však nenáleží, ak ich predchádzajúce konanie nebolo v dobrej viere. Z dôvodu, že práve na ochranu dobrej viery pôvodného vlastníka, či licenciáta, je dané ustanovenie § 17 ods. 2 ZOPV určené, nemôže zákon chrániť kroky učinené pri vedomí ich rozporu s právom. Uvedená lehota 2 mesiacov je prekluzívna, čiže po jej uplynutí toto právo na ďalšie užívanie zaniká. Oprávnenému vlastníkovi vzniká zároveň povinnosť upovedomiť tieto osoby o zmene zápisu týkajúceho sa osoby vlastníka v registri.

4.2.2 Práva vlastníka zapísaného priemyselného vzoru

Vyššie sme popísali práva pôvodcu, resp. jeho právneho nástupcu, teda v podstate práva prihlasovateľa priemyselného vzoru, ktoré smerovali ku vzniku a k založeniu ochrany konkrétneho priemyselného vzoru. Ďalšie práva, od práva na priemyselný vzor odlišné, vznikajú zápisom do registra priemyselných vzorov, čím vzniká nový predmet právnych vzťahov, tzv. zapísaný priemyselný vzor. Zákon č. 207/2000 Sb. je koncipovaný na tzv. teórií vlastníckej, podľa ktorej je zapísaný priemyselný vzor ponímaný ako samostatný predmet

vlastníckeho práva⁴³. Tradičné označenie majiteľ bolo v súčasnom zákone nahradené pojmom vlastník priemyselného vzoru, čo môže vyvolávať dojem, že sa jedná o zmenu jednoznačne prijímanú a nespochybňovanú.

Avšak zákon ani v tejto otázke nie je terminologicky jednotný a jednoznačný. Nadpis hlavy V nesie názov zapísaný priemyselný vzor ako predmet vlastníctva, čo je síce vymedzenie viac než jednoznačné, avšak tesne pod týmto nadpisom je § 30 ZOPV označený ako prevod práv k zapísanému priemyselnému vzoru, aj keď logicky by sa malo nazývať toto ustanovenie jednoducho prevod zapísaného priemyselného vzoru. Ku koncepcnej nejasnosti a rozpornosti prispieva aj súčasné, nutné podotknúť, že zastaralé chápanie vlastníckeho práva podľa Občianskeho zákonníku (z. č. 40/1964 Sb.). Úprava vlastníckeho práva je totiž zaradená do samostatnej, druhej časti zákonníku nazvanej vecné práva. Súčasná úprava vlastníckeho práva v občianskom zákonníku totiž vychádza z poňatia vlastníckeho práva ako práva vecného (iuris in rem), ktorého predmetom môže byť len vec, ktorá môže byť len vecou hmotnou (res corporalis).

Zmenu však veľmi pravdepodobne prinesie nová rekonštrukcia občianskeho zákonníku, ktorá má viac zodpovedať súčasným predstavám o obsahu pojmu vlastníctvo a jeho predmet. Paragrafovaný zámer nového kódexu obsahuje vymedzenie predmetu vlastníctva vo svojom § 26 ods. 1, ktorý vraví, že všetko, čo niekomu patrí, všetky jeho veci hmotné i nehmotné, nazýva sa predmetom vlastníctva. Taktiež dôvodová správa k novej úprave absolútnych majetkových práv hovorí: „Pokiaľ sa jedná o tzv. nehmotné statky (napr. patenty, ochranné známky, priemyselné vzory, obchodnú firmu alebo obchodné tajomstvo atď.), ide návrh ruka v ruke s tendenciami, ktoré sa v našej (českej, pozn. autora) legislatíve prejavili pri prijatí nových zákonov vzťahujúcich sa k predmetom priemyselného

---

⁴³ Z. Slováková, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 101

vlastníctva, ale aj v iných smeroch (napr. pokiaľ ide o cenné papiere)⁴⁴.

Vlastníkom však nemusí byť len jedna osoba. ZOPV sa otázkou mnohosti subjektov zaoberá okrem úpravy pôvodcu a spolupôvodcov aj v § 33, pretože aj po prevode práv z pôvodcu na iný subjekt, môžu tieto náležať viacerým osobám. Podľa § 33 ods. 1 sa v takomto prípade riadia vzťahy medzi takýmito osobami všeobecným predpismi o podielovom spoluvlastníctve, teda úpravou obsiahnutou v §§ 137 až 142 občianskeho zákonníku. Aký vplyv má táto okolnosť na jednotlivé práva vid' nižšie.

V súvislosti s novým ponímaním priemyselného vzoru je teda možný jeho prevod a prechod na právneho nástupcu, môže byť k nemu udelená licencia, ale môže byť aj predmetom práva záložného.

4.2.2.1 Jednotlivé práva vyplývajúce zo zápisu

Práva vlastníka zapísaného priemyselného vzoru sú výlučnými právami (právami absolútnej povahy), náležia len vlastníkovi a pôsobia voči všetkým (*erga omnes*)⁴⁵. Tieto práva síce platia odo dňa podania prihlášky, ak však nebol priemyselný vzor zverejnený, je možno ich uplatňovať voči tretím osobám iba vtedy, ak priemyselný vzor nebol užívaný v dobrej viere (§ 19 ods. 2 ZOPV). Užívanie vzoru treťou osobou, ktorá bola v dobrej viere ohľadne skutočnosti, že tak činí v súlade s právom je teda zákonom správne chránené. Aj keď tieto práva platia už odo dňa podania prihlášky, treba mať na pamäti, že vznikajú až zápisom do registra, zápis má preto konštitutívny, právotvorný charakter a deň podania prihlášky je len časovým bodom, od ktorého sa vznik týchto práv odvíja. Jasne stanovený

---

⁴⁴ <http://obcanskepravo.juristic.cz/85171/>, *rekodifikace občanského práva (paragrafové znění + důvodová zpráva)*

⁴⁵ Z. Slovákova, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 102

časový okamžik vzniku ochrany je dôležitý aj z hľadiska doby ochrany.

Právami vyplývajúcimi zo zápisu sú teda: právo užívať priemyselný vzor, brániť tretím osobám užívať ho bez jeho súhlasu, poskytnúť súhlas s jeho užívaním tretím osobám alebo na ne právo na priemyselný vzor (teda samotný vzor ako taký) previesť. Jedná sa však len o výpočet demonštratívny, keďže vlastník priemyselného vzoru je podľa zámeru zákonodarcu zo zákona oprávnený ku všetkým úkonom týkajúcim sa zapísaného priemyselného vzoru⁴⁶.

Základným právom je užívať priemyselný vzor, pričom užívaním sa v zmysle § 19 ods. 1, veta druhá ZOPV rozumie najmä výroba, ponúkanie, uvedenie na trh, dovoz, vývoz alebo užívanie výrobku, v ktorom je tento priemyselný vzor stelesnený, či na ktorom je aplikovaný alebo skladovanie takého výrobku k uvedeným účelom. Jedná sa opäť len o demonštratívny výpočet, čo je plne v súlade s ponímaním užívania predmetu vlastníckych práv, ktorého obsahom je v zásade akýkoľvek možný spôsob užívania, ktorý nie je v rozpore s právnymi predpismi. Je teda len na vlastníkovi zapísaného vzoru aký spôsob užívania zvolí, obsahom tohto jeho práva je samozrejme aj oprávnenie vzor neužívať. Negatívnou stránkou užívacieho oprávnenia vlastníka je jeho právo brániť tretím osobám užívať vzor bez jeho súhlasu, čo by však bolo prirodzenou súčasťou tohto oprávnenia aj bez výslovného vymedzenia v zákone.

Vlastník sa môže rozhodnúť nevyužívať predmet svojho vlastníckeho práva, môže sa rozhodnúť poskytnúť súhlas s užívaním priemyselného vzoru tretej osobe, či osobám. Deje sa tak v zmysle § 32 ZOPV tzv. licenčnou zmluvou, ktorá je typickou zmluvou, ktorá sa využíva v oblasti práva k duševnému vlastníctvu. Licenčnou zmluvou, ktorá je upravená ako zmluvný typ v §§ 508 až 515 obchodného zákonníku (z.č.

---

⁴⁶ *Důvodová zpráva k návrhu zákona o ochraně průmyslových vzorů, Zvláštní část, k § 19, 2000*

513/1991 Sb., ďalej „ObchZ“, poskytuje majiteľ zapísaného priemyselného vzoru nadobúdateľovi licencie za úplatu právo užívať zapísaný priemyselný vzor po zjednanú dobu (ak nie je zmluva výslovne zjednaná na dobu určitú, je zjednaná na dobu neurčitú⁴⁷) a na zjednanom mieste (celé územie ČR, ak nie je zjednané inak). Licencia môže byť zjednaná už tradične ako licencia výlučná či nevýlučná (§ 32 ods. 2 ZOPV). Z § 511 ods. 1 obchodného zákonníku vyplýva, že ak nie je výslovne zjednaná ako výlučná, ide o licenciu nevýlučnú (neexkluzívnu), čiže majiteľ je naďalej oprávnený k výkonu práva, ktoré je predmetom zmluvy a k poskytnutiu jeho výkonu ďalším osobám. Pri poskytnutí výlučnej (exkluzívnej) licencie by na danom území a v danom čase nemohol toto právo poskytnúť ďalším osobám, poprípade by toto právo ani sám nemohol vykonávať (jednalo by sa o absolútnu výlučnú licenciu). K platnému uzavretiu licenčnej zmluvy je nutná písomná forma a účinnosti voči tretím osobám (tzv. namietateľnosti) nadobúda až zápisom do registra priemyselných vzorov vedeného Úradom. Za situácie, že je priemyselný vzor v spoluvlastníctve viacerých osôb, je k platnému uzavretiu licenčnej zmluvy potrebný súhlas všetkých spoluvlastníkov (dispozitívne ustanovenie). Licenčná zmluva a právne vzťahy z nej vzniknuté sa riadia ustanoveniami obchodného zákonníku, aj keď de lege ferenda by úprava licenčnej zmluvy mala byť obsiahnutá v občianskom zákonníku⁴⁸.

Vlastník vzoru môže tento taktiež na tretie osoby previesť, čím dôjde k prevodu vlastníckeho práva na tretiu osobu a on (pôvodný vlastník) stratí svoje postavenie vlastníka. Prevod sa uskutočňuje písomnou zmluvou, ktorá nadobúda účinnosti voči tretím osobám, podobne ako zmluva licenčná, až zápisom do registra (§ 30 ods. 1 ZOPV). Nový vlastník sa taktiež až do doby vyznačenia prevodu v registri nemôže voči tretím osobám

---

⁴⁷ S. Plíva, *Obchodní závazkové vztahy*, ASPI, Praha 2006, s. 218

⁴⁸ Z. Slovákova, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s.

dovoľávať práv zo zapísaného priemyselného vzoru (materiálna stránka publicity registra priemyselných vzorov, podobne ako pri úprave obchodného registra). Pri prevode vlastníckych práv, ktoré sú v spoluvlastníctve, treba opäť súhlas všetkých spoluvlastníkov, pričom však tu, na rozdiel od licenčnej zmluvy, ide o ustanovenie kogentného charakteru, od ktorého sa nemožno odchyliť (§ 33 ods. 4 ZOPV).

Len na okraj pripomeniem, že súčasná právna úprava sa výslovne otázkou prechodu priemyselného vzoru (resp. práv k zapísanému vzoru) nezaoberá. Ide o prípady, keď vzor prejde na právneho nástupcu vlastníka, ktorý bol fyzickou osobou (dedením) alebo vlastníka, ktorý bol osobou právnickou (premena obchodných spoločností fúziou, rozdelením). Výslovná právna úprava ani nie je potrebná, pretože v súčasnosti už možno chápať priemyselný vzor ako predmet vlastníckeho práva, takže sa stane súčasťou pozostalosti rovnako ako iné veci vo vlastníctve poručiteľa (čes. „zůstavitele“). Navyše § 47 ods. 1 ZOPV odkazuje na primerané použitie ustanovení občianskeho zákonníku. V prípade, že je vlastníkom priemyselného vzoru právnická osoba, bude ňou najčastejšie obchodná spoločnosť v zmysle obchodného zákonníku, a priemyselný vzor bude súčasťou jej podniku v zmysle § 5 obchodného zákonníku a jeho prechod bude prebiehať v rámci podniku. Táto skutočnosť by však podľa môjho názoru mala byť na základe § 39 ods. 1 ZOPV v registri priemyselných vzorov aspoň zaevidovaná, keďže do registra sa zaznamenávajú rozhodné údaje o priemyselných vzoroch. Jeho prechod na iný právny subjekt možno za takúto rozhodnú skutočnosť jednoznačne považovať.

4.2.2.2 Obmedzenie a vyčerpanie práv k priemyselnému vzoru

Obmedzenie práv

Aj keď, ako som vyššie uviedol, sú práva vlastníka k zapísanému priemyselnému vzoru absolútnej povahy a

pôsobia erga omnes (voči všetkým), neznamená to, že by sa jednalo o práva absolútne neobmedzené v tom zmysle, že by neboli za žiadnych okolností ničím obmedzené. Ostatne ani vlastnícke právo ako také nie je pojmovo absolútne neobmedzené. Pri vymedzení práv pôvodcu, resp. vlastníka priemyselného vzoru ide totiž vždy o akýsi kompromis medzi záujmom na jeho, podľa možností čo najneobmedzenejších právach a právami spoločnosti, ktorá má záujem na využívaní jeho prínosu, tvorivej činnosti, vynálezu apod. Preto príslušné zákony z oblasti práv k nehmotným statkom obsahujú ustanovenia, ktoré predstavujú istú hranicu výlučných absolútnych práv daného subjektu.

V ZOPV plní túto funkciu § 23, ktorý uvádza, že práva zo zapísaného priemyselného vzoru sa nevzťahujú na:

- konania tretích osôb uskutočnené pre neobchodné účely (ods. 1, písm. a)). Ide o ustanovenie, svojím zameraním zhodné s voľným užitím diela podľa § 30 ods. 1 AutZ, ktorým sa rozumie užitie pre osobnú potrebu fyzickej osoby, ktorého účelom nie je dosiahnutie priameho alebo nepriameho hospodárskeho alebo obchodného prospechu. Zmyslom je, aby nebolo zbytočne obmedzované osobné užívanie priemyselných vzorov a konanie, ktoré nesmeruje k podnikateľskej činnosti, či ktoré nie je zamerané na získavanie finančného prospechu z takéhoto konania. Je to prirodzené, pretože ochrana priemyselných vzorov smeruje práve k posilneniu vlastníckových hospodárskych práv, smeruje k jeho odmene za tvorivú činnosť, ktorú ako pôvodca vykonal sám, či za ktorú zaplatil pôvodcovi úplatu;
- konania tretích osôb týkajúce sa síce priemyselného vzoru, ale uskutočnené pre experimentálne účely (ods. 1, písm. b)). Nestanovením tejto výnimky by sa dospelo k nežiaducemu stavu, keď by bol v podstate zablokovaný akýkoľvek vývoj a pokrok, pretože by nebolo možné

využívať už dosiahnutý pokrok v oblasti dizajnérsťva a návrhársťva, každý pôvodca by musel začínať „od nuly“ a vývoj by určite nešiel takým tempom, aké si moderná, meniac sa spoločnosť vyžaduje. Taktiež ide o úpravu, ktorá sa vyskytuje aj v iných oblastiach úpravy práva duševného vlastníctva;

- tzv. citácie a výuku, teda konania tretích osôb reprodukuje vzor pre účely citácie a výuky (ods. 1, písm. c)). Cieľom je zabezpečiť jednak výuku a osvetu v oblasti dizajnérsťva a návrhársťva, ktorá by bola ochromená a nemožná bez používania a bez zmienky o vzoroch už existentných. Cieľom citácií je umožniť odbornú, ale i laickú diskusiu o vzoroch, čo je jedným zo základných predpokladov slobodnej a demokratickej spoločnosti, v ktorej má každý právo na postuláciu a prezentovanie svojich názorov. Treba mať však na pamäti, že musí ísť o konania zlučiteľné s poctivou obchodnou praxou, a ktoré nepredstavujú neprimerané obmedzenie práv vlastníka priemyselného vzoru.

Ďalšie obmedzenia práv vlastníka sú obsiahnuté v ods. 2 tohto paragrafu. Vyplyvajú z rôznych medzinárodných zmlúv upravujúcich leteckú dopravu a sú viacmenej doslovne prevzaté zo Smernice (ostatne ako celý § 23 je prevzatím čl. 13 Smernice). Obmedzenia sa týkajú zariadení lodí a lietadiel nachádzajúcich sa po prechodnú dobu na území ČR, ďalej dovozu náhradných dielov a príslušenstva na opravu takýchto lodí a lietadiel, a tiež aj na uskutočnenie opráv týchto dopravných prostriedkov. Celé ustanovenie smeruje k zabezpečeniu plynulosti leteckej dopravy, ktorá by nemala byť zbytočne narušovaná priemyselnoprávnymi spormi o ochranu predmetov (resp. ich vzhľad), ktoré slúžia k jej plynulosti a hladkému priebehu.

Vyčerpanie práv

Dalším prejavom rozporu medzi záujmom vlastníka priemyselného vzoru na pokiaľ možno, čo najširšej ochrane jeho predmetu priemyselného vlastníctva a záujmami spoločnosti, resp. štátu, je úprava tzv. vyčerpania práv, ktorá je obsiahnutá v § 24 ZOPV. Jeho prvý odsek sa venuje vyčerpaniu práv pre územie ČR, odsek druhý sa venuje vyčerpaniu práv pre celé územie Európskeho spoločenstva. Tento druhý odsek je účinný odo dňa pristúpenia ČR k EÚ, teda od 1. mája 2004. Úprava vnútroštátneho, ako aj európskeho vyčerpania práv je v ZOPV totožná, takže budem o nich pojednávať naraz. Pre účely tejto problematiky sa celé územie ES/EÚ chápe ako jednotné územie (akoby šlo o jeden štát).

Vyčerpaním práv rozumieme situáciu, keď sa práva vyplývajúce zo zapísaného priemyselného vzoru nevzťahujú na nakladanie s výrobkom, na ktorom je priemyselný vzor stelesnený, či na ktorom je aplikovaný, ak bol tento výrobok uvedený na trh v ČR (ods. 1), či na trh v Európskom spoločenstve (ods. 2) samotným vlastníkom týchto práv alebo s jeho súhlasom. Ide teda o to, že výkonom vlastníckeho práva vlastníka k jeho priemyselnému vzoru je síce aj užívanie vzoru, pričom pod tento pojem zahŕňame bez pochyby aj právo uviesť výrobok s konkrétnym priemyselným vzorom na trh, ako to vyplýva z § 19 ods. 1, veta druhá ZOPV, ale právo vlastníka uviesť takto výrobok na trh sa vyčerpáva jeho prvým uvedením. Z toho potom vyplýva, že akonáhle tak uviedol konkrétny výrobok na trh (ČR či EÚ), toto právo tak ohľadom tohto konkrétneho výrobku už nepožíva a je na vlastníkovi výrobku takto na trh uvedeného, ako s ním ďalej naloží. Vlastník výrobku je tak vlastníkom „plnoprávnym“, teda nie je obmedzený právom vlastníka priemyselného vzoru. Za myšlienkou celej tejto právnej úpravy je skutočnosť, že priemyselné práva konkrétneho subjektu stoja v opozícii k záujmom spoločnosti reprezentovanej štátom, či EÚ na

fungovaní voľného trhu, ktorý by nebol obmedzovaný právami duševného vlastníctva. Opäť sa jedná o úpravu, ktorú nachádzame v každom špeciálnom zákone venujúcom sa právam duševného vlastníctva (vrátane práva autorského).

Z tejto právnej úpravy vyplýva aj možnosť vlastníka výrobku, na ktorom je priemyselný vzor stelesnený, uviesť takýto výrobok na iný trh v rámci EÚ, než na ktorý bol uvedený vlastníkom samotného priemyselného vzoru, či s jeho súhlasom, pretože uvedením na trh v členskom štáte A sa jeho právo vyčerpano a nič nebráni vlastníkovi výrobku uviesť tento (teda ho predat') na trhu členského štátu B, pretože práva vlastníka vzoru sú už vyčerpané. Môže tak učiniť nielen bez vedomia vlastníka vzoru, ale dokonca aj proti jeho vôli, teda na ňom úplne nezávisle. Otázkou týchto, tzv. paralelných dovozov sa niekoľkokrát zaoberal aj Európsky súdny dvor (ESD), či už šlo o oblasť práva patentového (napr. Centrafarm BV v. Sterling Drug Inc. (15/74)), práva známkového (napr. Centrafarm BV v. Winthrop BV (16/74)), či podobne. Azda najznámejším prípadom (síce z oblasti práva autorského, čo však neprekáža, keďže princíp je totožný) je judikát Deutsche Grammophon v. Metro (78/70). Spoločnosť DG chcela zabrániť dovozu gramofónových platní spoločnosťou Metro z Francúzska do SRN, pretože vo Francúzsku boli predávané za nižšiu cenu ako v SRN, takže spol. Metro ich mohla v SRN ponúkať za nižšiu cenu než ich tam uvádzala spol. DG. DG sa odvolávala na svoje výlučné právo distribúcie platní v SRN, čo však ESD neuznal s poukazom na skutočnosť, že uvedenie platní na francúzsky trh bolo so súhlasom výrobcu, teda nositeľa práva⁴⁹. Práva spoločnosti DG k platniam uvedeným na trh vo Francúzsku sa tak týmto vyčerpani a nebránili tak predaju platní spoločnosťou Metro v SRN.

---

⁴⁹ V. Týč, *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*, 2. vyd., Linde Praha, 2006, s. 154

Právo predchádzajúceho užívateľa

Istú formu obmedzenia práv vlastníka priemyselného vzoru predstavuje aj úprava práva predchádzajúceho užívateľa, ktorá je obsiahnutá v § 25 ZOPV, a ktorá spôsobuje, že práva zo zapísaného priemyselného vzoru nepôsobia voči tým tretím osobám, ktoré ešte pred dátumom podania prihlášky, či pred dátumom vzniku práva prednosti prihlasovateľa, započali na území ČR s užívaním priemyselného vzoru, ktorý spadá do rozsahu ochrany zapísaného priemyselného vzoru (viď vyššie bod 4.1.6) alebo za týmto účelom učinili vážne prípravy. To samozrejme za podmienky, že takto užívaný vzor bol vytvorený nezávisle na zapísanom priemyselnom vzore. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno leží na predchádzajúcom užívateľovi, ktorý musí preukázať, že jeho vzor bol vytvorený nezávisle pred dátumom podania prihlášky (pred dňom vzniku práva prednosti). Ďalšou podmienkou je, že tieto osoby sú oprávnené ho využívať len v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pri ktorej bolo predchádzajúce použitie učené. Nemôžu ísť teda v jeho užívaní nad rámec, aký pôvodne zamýšľali. Podľa § 25 ods. 2 ZOPV navyše toto právo nemôžu previesť samostatne, oddelene od podniku či jeho časti. Prevod v rámci prevodu celého podniku, či prechod tohto práva na právneho nástupcu vylúčený nie je.

4.2.2.3 Vymáhanie práv vlastníka zapísaného priemyselného vzoru

Pomerne samostatnú a obsiahlu tematiku predstavuje otázka vymáhania práv vlastníka zapísaného priemyselného vzoru. Ide však o problematiku pomerne obsiahlu, tak sa jej nebudem venovať do hĺbky, nakoľko to rozsah tejto práce neumožňuje a jednak to ani nebolo mojím cieľom.

Vyššie sme si uviedli jednotlivé práva, ktoré z vlastníctva zapísaného priemyselného vzoru vyplývajú, ďalej sme si tiež uviedli, že sú obmedzené a čím sú obmedzené. Na tomto mieste

sa budeme zaoberať otázkou, ako by mal vlastník postupovať, ak je do týchto jeho absolútnych a výlučných práv niekým zasahované. Táto úprava bola pôvodne obsiahnutá priamo v zákone o priemyselných vzoroch, konkrétne v jeho § 20 – 22, v rámci hlavy III, spolu s vyššie popísanou problematikou (body 4.2.2.1 a 4.2.2.2). S účinnosťou od 26. mája 2006 je však táto problematika zo ZOPV vypustená a upravená spoločne pre celú oblasť práv priemyselného vlastníctva v z. č. 221/2006 Sb., o vymáhaní práv z priemyslového vlastníctví (ZVP), ktorým bolo zosúladené české právo v tejto oblasti s právom komunitárnym, a ktorým bola zapracovaná Smernica EP a Rady č. 2004/48/ES o vymáhaní práv duševného vlastníctva. Pred prijatím tejto smernice na pôde EÚ sa touto otázkou a jej zosúladením medzi jednotlivými štátmi venovala len Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (Dohoda TRIPS). V tomto právnom predpise (ZVP) sú tak na jednom mieste upravené súkromnoprávne prostriedky ochrany vlastníka priemyselného vzoru, resp. oprávneného z iných práv priemyselného vlastníctva. Úpravu v jednom zákone možno len uvítať, pretože úprava vymáhania pri jednotlivých predmetoch priemyselného vlastníctva, tak ako vyplývala z jednotlivých zákonov, nebola konzistentná⁵⁰.

Azda najväčšiu zmenu oproti predchádzajúcej úprave prináša § 2 ZVP, venujúci sa osobe, ktorá je oprávnená vymáhať tieto práva. Pôvodne bol osobou oprávnenou len vlastník priemyselného vzoru, čo prestalo vyhovovať potrebám praxe a bolo v rozpore so smernicou 2004/48/ES. Nová úprava poskytuje právo vymáhať porušené práva nielen vlastníkovi, ale aj nadobúdateľovi licencie a profesnej organizácii ochrany práv, ktorá je oprávnená zastupovať vlastníkov práv priemyselného vlastníctva (oprávnená osoba). Nadobúdateľ licencie tak však môže činiť, buď so súhlasom vlastníka práva, či síce bez súhlasu, ale až po uplynutí lehoty 1 mesiaca odo dňa, keď

---

⁵⁰ *Důvodová zpráva k návrhu zákona o vymáhaní práv z průmyslového vlastníctví, Obecná část, 2005*

nadobúdateľ licencie oznámil porušenie práv vlastníkovi a ten nezahájil konanie vo veci porušenia či ohrozenia práv sám (§ 2 ods. 1 a 2 ZVP). Prednosť pri vymáhaní sa dáva síce vlastníkovi, no pre prípad, že by ten bol laxný, teda že by k ochrane nepodnikol žiadne kroky, sa právo urobiť potrebné opatrenia dáva nadobúdateľovi licencie, čo je logické a správne, pretože je to práve on, kto za poskytnutie licencie zaplatil licenčný poplatok. Oprávnené preto očakáva, že jeho právo nebude narušované konaním tretích osôb, čo by malo bezprostredný vplyv na jeho hospodársky prospech.

Významným prostriedkom ochrany je právo na informácie v zmysle § 3 ZVP. Právo na informácie bolo zakotvené už v pôvodnom znení § 20 ZOPV, a je implementáciou čl. 47 Dohody TRIPS. Každopádne § 3 ZVP poskytuje detailný popis informácií, na ktoré má oprávnená osoba nárok. Poskytovať tieto informácie je povinná osoba uvedená v § 3 ods. 1 písm. a) až d) ZVP, pričom sú to informácie o pôvode tovaru porušujúceho právo a o jeho distribučných sieťach. Ak nie sú poskytnuté dobrovoľne, možno sa ich domáhať aj súdnou cestou, pokiaľ to nie je v nepomere k závažnosti porušenia práva. Zákon taktiež uvádza, aké údaje majú dané informácie obsahovať.

Ak už došlo k neoprávnenému zásahu do práv, môže sa oprávnená osoba podľa § 4 ZVP súdne domáhať jednak, aby sa porušovateľ zdržal konania, ktoré porušuje, či ohrozuje práva, a môže sa tiež domáhať, aby následky porušenia práva boli odstránené. Odstránenie následkov je možné najmä stiahnutím výrobkov porušujúcich práva z trhu, ďalej zničením alebo trvalým odstránením takýchto porušujúcich výrobkov, ale aj stiahnutím z trhu, zničením alebo trvalým odstránením nástrojov, materiálu a zariadení určených, či používaných pri činnostiach porušujúcich/ohrozujúcich tieto práva. Zničenie súd nenariadi, ak by porušenie práva mohlo byť odstránené inak, či ak by to bolo neprimerané. Dôležitou skutočnosťou je aj fakt, že

takto môže byť nariadené zničenie predmetov nielen vo vlastníctve porušovateľa, ale aj predmetov vo vlastníctve tretích osôb, pričom je však potrebné prihliadnuť k záujmom týchto tretích osôb (§ 4 ods. 2 ZVP). Taktiež môže súd na návrh porušovateľa, za istých okolností nariadiť zaplatenie peňažného vyrovnania medzi porušovateľom a oprávnenou osobou. Zaujímavým je ustanovenie § 4 ods. 5 ZVP, podľa ktorého môže súd priznať v rozsudku oprávnenej osobe, pokiaľ bolo jej návrhu vyhovené, právo na uverejnenie rozsudku, a to na náklady porušovateľa. Ide o významné právo oprávneného, ktoré si myslím má do istej miery šancu zabrániť porušovaniu práv z duševného vlastníctva, resp. minimálne môže niektoré subjekty odradiť od takéhoto konania, keďže prípadný rozsudok môže nadobudnúť aj takéto difamačné účinky.

Oprávnená osoba má ďalej právo na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj na primerané zadosťučinenie, ktoré môže spočívať aj v peňažitom plnení, ak osoba oprávnená utrpela aj nemajetkovú ujmu (§ 5 ods. 1 ZVP). Aj keď ide o nároky, ktoré mohli byť na základe všeobecných ustanovení o náhrade škody, bezdôvodnom obohatení a podobne v občianskom zákonníku požadované aj v minulosti, možno ich komplexnú a podrobnú úpravu, ktorá je pomerne jednoznačná a nespôsobuje interpretačné problémy, považovať za prínosnú a prispievajúcu k vyššiemu stupňu ochrany práv vyplývajúcich z jednotlivých právnych predpisov na ochranu duševného vlastníctva. Takáto úprava taktiež poskytuje interpretačné vodítka súdu pri rozhodovaní o jednotlivých nárokoch, najmä pokiaľ ide o otázku, k akým okolnostiam jednotlivého prípadu má súd pri svojom rozhodovaní prihliadať.

Len na záver pripomeniem, že o všetkých týchto nárokoch rozhodujú od 1. januára 2008 špecializované senáty Mestského súdu v Prahe.

4.3 Vznik, zánik a výmaz práva k priemyselnému vzoru

Ako som už vyššie uviedol, ochrana priemyselného vzoru podľa zákona o priemyselných vzoroch vzniká jeho zápisom do registra priemyselných vzorov vedeného Úradom priemyselného vlastníctva, ktorý tak zohráva podstatnú úlohu pri vzniku a poskytnutí ochrany vzoru. Práva zo zapísaného priemyselného vzoru platia síce podľa § 19 ods. 2 ZOPV odo dňa podania prihlášky, no nič to nemení na skutočnosti, že zápis vzoru do registra má konštitutívny účinok, a predstavuje *conditio sine qua non* ochrany zapísaného priemyselného vzoru podľa českej právnej úpravy (viď vyššie).

4.3.1 Úrad priemyselného vlastníctva (ÚPV)

Podstatnú úlohu v ochrane priemyselných vzorov zohráva Úrad priemyselného vlastníctva (ďalej len „Úrad“, „ÚPV“), ktorý vznikol na základe z. č. 21/1993 Sb., a jeho pôsobnosť je stanovená z. č. 14/1993 Sb., o opatreniach na ochranu priemyselného vlastníctva, s účinnosťou od 1. januára 1993. Podľa § 1 tohto zákona je Úrad ústredným orgánom štátnej správy na ochranu priemyselného vlastníctva, v jeho čele je predseda a sídlo má v Prahe. Záväzok zriadiť Úrad na ochranu priemyselného vlastníctva vyplýva pre Českú republiku aj z čl. 12 PUÚ.

História Úradu siaha až do roku 1919, kedy bol založený Patentový úrad. Úrad plní najmä funkciu patentového a známkového úradu, medzi jeho kompetencie patrí najmä:

- rozhoduje v rámci správneho konania o poskytovaní ochrany na vynálezy, priemyselné vzory, úžitkové vzory, topografie polovodičových výrobkov, ochranné známky, zemepisné označenia a označenia pôvodu výrobkov a vedie príslušné registre o týchto predmetoch priemyselných práv;

- vykonáva činnosť podľa predpisov o patentových zástupcoch;
- získava, spracováva a sprístupňuje fond svetovej patentovej literatúry;
- zabezpečuje plnenie záväzkov z medzinárodných zmlúv z oblasti priemyselného vlastníctva, ktorých je Česká republika členom;
- aktívne sa zúčastňuje spolupráce s inými orgánmi štátnej správy pri presadzovaní priemyselných práv;
- spolupracuje s medzinárodnými organizáciami a národnými úradmi jednotlivých štátov na poli priemyselného vlastníctva⁵¹.

Podstatným prvkom v činnosti Úradu je, okrem iného, vedenie registra priemyselných vzorov, do ktorého zaznamenáva rozhodné údaje o zapísaných priemyselných vzoroch (§ 39 ods. 1 ZOPV). Do registra sa zapisujú údaje, ktorých demonštratívny výpočet uvádza § 39 ods. 2 ZOPV, a ku ktorým patria najmä údaje o čísle zápisu, dátume zápisu a dátume podania prihlášky, názve vzoru, určení predmetov podľa medzinárodného triedenia, v ktorých je vzor stelesnený, údaje o osobách prihlasovateľa, pôvodcu, majiteľa vzoru, údaje o poskytnutých licenciách, prevodoch, zániku ochrany a podobne. Ide o výpočet príkladný, možné sú aj zápisy iných skutočností, napr. prechod práv k zapísanému vzoru na právneho nástupcu dedením, ako som už vyššie zmienil. Významu zápisu jednotlivých skutočností v registri sa venujem pri pojednaní o tej-ktorej problematike. Skutočnosti týkajúce sa zapísaných priemyselných vzorov a ďalšie údaje, úradné oznámenia a rozhodnutia zásadnej povahy zverejňuje Úrad vo Vestníku Úradu (ďalej len „Vestník“).

---

⁵¹ *Webová stránka Úradu priemyselného vlastníctva, http://isdvapl.upv.cz/servlet/page?_pageid=82,110&_dad=portal30&_schema=PORTAL30&441_102.menu_f=4142&442_102.folder_f=5374*

4.3.2 Konanie o prihláške priemyselného vzoru

Prihláška

Konanie o prihláške priemyselného vzoru, ktoré je správnym konaním, sa zahajuje na základe písomnej prihlášky priemyselného vzoru podanej v českom jazyku na Úrade osobne, prostredníctvom poštovej prepravy alebo aj elektronicky prostredníctvom siete internet (e-filing). Podmienkou elektronického podania žiadosti je však tzv. zaručený elektronický podpis, ktorým musí prihlasovateľ disponovať. Žiadosť sa podáva prostredníctvom formuláru, ktorý je k dispozícii na webovej stránke Úradu a obsahuje aj návod pre jeho jednoduchšie vyplnenie, no jeho použitie je len fakultatívne. Podstatné je, aby mala prihláška tie náležitosti, ktoré vymedzuje § 35 ZOPV. Predovšetkým musí obsahovať žiadosť o zápis do registra, ktorá je prejavom vôle prihlasovateľa, aby začalo správne konanie, ktorého predmetom je rozhodnutie o danej prihláške, teda rozhodnutie o zápise (resp. nezapísaní) vzoru do registra.

Podaním prihlášky vzniká prihlasovateľovi právo prednosti, teda prednostné právo na vzor pred každým, kto podá prihlášku neskôr⁵². Toto právo vzniká len za predpokladu, že prihláška obsahuje všetky náležitosti podľa § 35 ods. 1 ZOPV, o ktorých bude bližšie pojednané nižšie. Nie vždy sa však dátum podania prihlášky musí kryť s dátumom vzniku práva prednosti (priority). Predovšetkým v prípade podľa § 37 ods. 3 ZOPV, sa právo priority posúva až na deň, keď prihlasovateľ doplní náležitosti prihlášky podľa § 35 ods. 1 ZOPV, teda údaje o prihlasovateľovi, vyobrazenie aspoň jedného priemyselného vzoru a samotnú žiadosť o zápis do registra. Ide o esenciálne náležitosti prihlášky, bez ktorých nie je vôbec považovaná za prihlášku.

---

⁵² R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 228

Iným prípadom je možnosť získania práva prednosti podľa medzinárodnej zmluvy ak o to prihlasovateľ, či jeho právny nástupca požiada. Takáto žiadosť musí spĺňať náležitosti ZOPV, konkrétne jeho § 36 a náležitosti čl. 4 PUÚ. Právo prednosti možno priznať na základe predchádzajúcej prihlášky so zhodným priemyselným vzorom, či s vybranými priemyselnými vzormi z vyobrazených v prv podanej prihláške, v jednej z členských krajín Parížskeho únijného dohovoru, či Svetovej obchodnej organizácie (WTO). Závazok pre ČR priznávať právo prednosti podľa PUÚ aj pre prihlášky z členskej krajiny WTO (a zároveň nečlenskej PUÚ) vyplýva z Dohody TRIPS. Takisto možno uplatniť právo priority z takejto predchádzajúcej prihlášky v inej, teda nečlenskej krajine (WTO ani PUÚ), avšak len za podmienky vzájomnosti, teda, že podobné právo vo vzťahu k prihláškam z ČR priznáva aj táto krajina. Podmienkou tohto postupu teda je zhodnosť prihlášky (predmetu prihlášky) a zhodnosť prihlasovateľa (môže však ísť aj o jeho právneho nástupcu), ak sa toto uskutoční v prioritnej lehote 6 mesiacov. Ak to zhrnieme, právo priority na základe predchádzajúcej prihlášky možno využiť v lehote 6 mesiacov odo dňa podania takejto prvej prihlášky. O priznanie práva priority pri zápise vzoru do registra v ČR možno požiadať už v samotnej prihláške, či v dodatočnej lehote 1 mesiaca. Po uplynutí 1 mesiaca odo dňa prihlášky dané právo zaniká. Žiadosť o priznanie práva priority je treba doložiť prioritným dokladom vystaveným zahraničným prihlasovacím úradom. Prioritu samozrejme nemožno priznať, ak sa vyobrazenie na prihláške (v ČR) nezhoduje s vyobrazením v prioritnom doklade.

O zachovanie práva prednosti ide aj v prípade, že prihlasovateľ rozdelí pôvodne jednotnú prihlášku na viacero samostatných prihlášok, čo mu až do zápisu do registra umožňuje § 37 ods. 5 ZOPV. Aj v takomto prípade bude samozrejme zachovaná priorita pôvodnej, nerozdelenej prihlášky.

Ako som už naznačil, prihláška môže byť jednoduchá – obsahujúca len jeden priemyselný vzor, či môže ísť o prihlášku hromadnú – obsahujúcu viacero priemyselných vzorov. Účelom je podľa Rýdla umožniť prihlasovateľovi, ak to pokladá za účelné a rozumné pre ďalšie nakladanie so svojím priemyselným vlastníctvom, s menšou administratívnou náročnosťou (jeden formulár namiesto viacerých) a s menšou finančnou náročnosťou (pri hromadnej prihláške je priemerný prihlasovací poplatok na jeden vzor nižší ako pri jednoduchej), získať prostredníctvom jednej prihlášky naraz ochranu pre skupinu priemyselných vzorov⁵³. Podmienkou podania hromadnej prihlášky však je, pokiaľ nejde o vzory spočívajúce len v zdobení, že sa jedná o vzory patriace do jednej skupiny vzorov podľa medzinárodného triedenia (podľa Locarnskej dohody). Obligatórnou náležitosťou prihlášky hromadnej je navyše zoznam jednotlivých priemyselných vzorov, ktorých ochrana sa ňou požaduje. Podľa druhu prihlášky (okrem jednoduchej a hromadnej) ich delíme na zahraničné a národné (podľa sídla prihlasovateľa v zahraničí/ČR). Toto triedenie má však len význam štatistického výkazníctva a nemá vplyv na povinnosť zastúpenia prihlasovateľa s bydliskom, či sídlom v zahraničí advokátom alebo patentovým zástupcom..

Podľa § 35 ods. 2 písm. a) a b) ZOPV sú obligatórnymi náležitosťami prihlášky aj názov priemyselného vzoru, ktorý by mal byť stručný a vystihovať podstatu vzoru, čo má svoje opodstatnenie pri elektronických rešeršiach podľa názvu, a ďalej určenie výrobku, v ktorom je vzor stelesnený, vrátane jeho zatriedenia podľa príslušných tried a podtried medzinárodného (Locarnského) triedenia priemyselných vzorov. Názov aj zatriedenie sú spolu vecne úzko späté a majú za cieľ napomáhať pri vyhľadávaní vzorov v databázach. Aj preto je dôležité, aby názov obsahoval výrazy všeobecne známe a rešpektujúce pravidlá českého pravopisu. Ako také sú však oboje náležitosti

---

⁵³ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 228

bez právneho významu, pretože na získanie a rozsah ochrany vzoru má vplyv len jeho vyobrazenie (§ 35 ods. 6 ZOPV). Ak však prihlasovateľ neodstráni nedostatky ohľadne názvu a zatriedenia, poprípade ohľadne uvedenia pôvodcu vzoru, v Úradom stanovenej lehote, má to za následok zastavenie konania o prihláške, ako to vyplýva z § 37 ods. 4 ZOPV.

Fakultatívnymi náležitosťami prihlášky sú v zmysle § 35 ods. 3 ZOPV popis vzoru, ktorý môže len popisovať a vysvetľovať napr. jednotlivé uhly vyobrazenia, v žiadnom prípade však nemá právny význam, pretože rozsah ochrany je daný výlučne len vyobrazením. Prihláška takisto môže obsahovať žiadosť o odklad zverejnenia priemyselného vzoru (viď nižšie).

Prihláška musí byť taktiež prihlasovateľom, či jeho právnym zástupcom, ak si ho zvolí, podpísaná. Právneho zástupcu si je podľa § 45 ZOPV povinná zvoliť fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia ČR. Môže ním byť patentový zástupca podľa z. č. 237/1991 Sb., o patentových zástupcoch, alebo advokát podľa z. č. 85/1996 Sb., o advokácii. V prípade zastúpenia musí byť k prihláške doložená aj plná moc vystavená zmocniteľom (prihlasovateľom).

Ešte raz zdôrazním, že najvýznamnejšou súčasťou prihlášky je vyobrazenie priemyselného vzoru, ktoré jediné má vplyv na rozsah jeho ochrany, a ktorým som sa zaoberal v bode 4.1.6 tejto práce.

Prieskum

V konaní o prihláške priemyselného vzoru podľa ZOPV sa uplatňuje tzv. prieskumový princíp, čo znamená, že sa neskúmajú len formálno-právne požiadavky kladené na prihlášku, ale Úrad skúma aj hmotno-právne podmienky stanovené zákonom na ochranu priemyselného vzoru a ďalej aj,

či nie sú dané dôvody, pre ktoré priemyselnému vzoru ochranu nemožno poskytnúť⁵⁴.

Najprv podlieha prihláška formálnemu prieskumu, v ktorom je skúmaná prítomnosť náležitostí podľa § 35 ods. 1 a 2 ZOPV. Ak prihláška neobsahuje obligatórne náležitosti prihlášky, vytkne ich Úrad v správe o prieskume a vyzve prihlasovateľa na ich doplnenie v stanovenej lehote, pričom nesplnenie tejto požiadavky znamená podľa povahy chýbajúcej náležitosti, buď zastavenie konania o prihláške alebo ak ide o náležitosť podľa § 35 ods. 1 ZOPV, teda tak závažnú, že sa považuje prihláška za nepodanú, konanie sa vôbec nezaháji. Za zahájené sa konanie považuje až v deň podania prihlášky obsahujúcej takéto esenciálne náležitosti.

Pri vecnom prieskume prihlášky podľa § 37 ods. 6 ZOPV Úrad skúma, či je predmetom prihlášky vzor v zmysle § 2 ZOPV, a ak áno, či spĺňa požiadavky obsiahnuté v §§ 3-5 a 7-9 zákona, teda či spĺňa požiadavky novosti, individuálnej povahy, nerozporu s verejným poriadkom a pod., tak ako je uvedené vyššie v práci. Ak by tieto podmienky prihlásený priemyselný vzor nespĺňal, či ak by bol v kolízií so starším zhodným vzorom s účinkami na území ČR, sprístupneným verejnosti po dni vzniku práva prednosti tejto prihlášky, bude takáto prihláška zamietnutá. Ešte pred zamietnutím prihlášky, ktoré má charakter negatívneho meritórneho rozhodnutia, musí byť prihlasovateľovi poskytnutá možnosť vyjadriť sa k dôvodom, pre ktoré má byť zamietnutá (§ 37 ods. 6 in fine ZOPV).

Okrem zamietnutia prihlášky sa môže konanie samozrejme skončiť zápisom priemyselného vzoru do registra, ak ten spĺňa všetky požiadavky dané zákonom. V okamžiku zápisu je prihlasovateľovi vydané osvedčenie o zápise vzoru do registra (§ 38 ods. 1 ZOPV), obsahujúce všetky bibliografické údaje, všetky vyobrazenia priemyselného vzoru, text vyjadrujúci určenie výrobku, v ktorom je vzor stelesnený a prípadný popis

---

⁵⁴ Z. Slovákova, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 95

vzoru, či zoznam vzorov obsiahnutých v hromadnej prihláške⁵⁵. Zápis priemyselného vzoru sa okamžikom zápisu taktiež zverejňuje a je oznámený vo Vestníku. Avšak v prípade, že prihlasovateľ v prihláške využil možnosť požiadať o odklad zverejnenia, a to na dobu maximálne 30 mesiacov odo dňa vzniku práva prednosti, zverejní Úrad daný vzor až po uplynutí predmetnej doby (§ 38 ods. 4 v spojení s § 35 ods. 3, písm. c) ZOPV). Vo vestníku je tak pri oznámení zápisu oznámený aj odklad jeho zverejnenia. Takouto právnou úpravou sa vychádza v ústrety niektorým odvetviám priemyslu, najmä textilného, ktoré požadovali takéto ustanovenie za dôležité pre komerčný úspech ich produkcie. Získanie v podstate dvojitej ochrany - priemyselnoprávnej so všetkými dôsledkami monopolného využívania a oprávnenia zakázať užívanie tretím osobám a ochrany spočívajúcej v utajení vzoru zakladá opodstatnenosť obmedzenia tejto výhody na dobu maximálne 30 mesiacov.

Okrem zápisu a zamietnutia ako meritórnych rozhodnutí Úradu, môže konanie skončiť aj zastavením konania, ako to vyplýva z vyššie uvedeného.

Ak sa jednalo o prihlášku hromadnú, môže byť na rozdiel od jednoduchej zamietnutá, či konanie ohľadne nej zastavené, úplne alebo len z časti. Je možné tiež čiastočné vyhoviecie a čiastočné zamietnutie, vždy však musí byť rozhodnuté o celom jej predmete, teda o všetkých priemyselných vzoroch v nej obsiahnutých, pretože aj po nadobudnutí právnej moci čiastočného zamietnutia je prihláška stále v konaní, lebo bolo rozhodnuté len o jej časti⁵⁶.

ZOPV upravuje vo svojom § 44 opravné konanie, ktoré možno zahájiť do jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Úradu o prihláške podaním rozkladu (platí aj pre rozhodnutie o výmaze, vid' nižšie). Podanie rozkladu nemá devolutívny

---

⁵⁵ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 247

⁵⁶ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 247

účinok, pretože Úrad je ústredným orgánom na danom úseku štátnej správy. O rozklade rozhoduje podľa § 44 ods. 2 ZOPV predseda Úradu na návrh ním ustanovenej odbornej komisie. Proti rozhodnutiu predsedu úradu je samozrejme tak, ako proti iným rozhodnutiam orgánov štátnej správy možnosť podať žalobu k súdu v rámci správneho súdnictva podľa z. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. O takejto žalobe by rozhodoval príslušný krajský súd, ktorým je vzhľadom na sídlo Úradu Mestský súd v Prahe.

Na správne konanie o prihláške priemyselného vzoru sa použije podporne z. č. 500/2004 Sb., správní řád, s odchýlkami podľa ZOPV a s výnimkou ustanovení taxatívne vymedzených v § 40 ods. 1 ZOPV. Poplatky spojené s úkonmi a s konaním o prihláške vyberá Úrad podľa z. č. 634/2004 Sb., o správnych poplatcích.

4.3.3 Zánik a výmaz priemyselného vzoru

V závere pojednania o národnej ochrane priemyselného vzoru sa logicky dostávam k otázke zániku ochrany, pretože ako som už uviedol, ochrana, ktorá je pôvodcovi (či právnomu nástupcovi) za jeho príspevok a vklad do dizajnového bohatstva poskytovaná, je časovo obmedzená. Časové obmedzenie ochrany je nevyhnutné, pretože v protíváhe k subjektívnym právam pôvodcovým na čo najintenzívnejšej ochrane, stoja záujmy spoločnosti a štátu na využívaní predmetov priemyselného vlastníctva a na rozvoji dizajnového fondu.

Zákon o priemyselných vzoroch upravuje otázky zániku a výmazu priemyselného vzoru vo svojej hlave IV.

Ochrana vzoru zaniká podľa § 26 ZOPV z dvoch právnych dôvodov. Jednak je to uplynutie doby ochrany. Dobou ochrany som sa už zaoberal, preto len pripomeniem, že ochrana vzoru zanikne uplynutím príslušného 5-ročného obdobia, konkrétne skončením jeho posledného dňa. Ďalším právnym dôvodom

zániku ochrany je vzdanie sa ochrany vlastníkom priemyselného vzoru. V tomto prípade je nutná súčinnosť Úradu, ktorý zánik ochrany z tohto dôvodu vyznačí v registri. Učiniť tak však môže až potom, čo vlastník informoval tretie osoby, ktorých práva na vzore viaznu (najmä licenciáti) o jeho zámere vzdať sa ochrany a potom, čo vlastník poskytne Úradu dôkaz o splnení tejto jeho informačnej povinnosti. Povinnosť informovať dané osoby existuje najmä z dôvodu ich oprávnených očakávaní na zisku z nákladov, ktoré na získanie licencie, či iného práva k vzoru vynaložili.

Iným prípadom skončenia ochrany zapísaného priemyselného vzoru je jeho výmaz z registra. K tomuto kroku, ktorý má podľa § 28 ZOPV účinky také, ako by priemyselný vzor nebol do registra nikdy zapísaný, sa pristúpi len z taxatívne vymedzených dôvodov uvedených v § 27 ods. 1 ZOPV. Ide o prípady, keď vzor vôbec nemal byť zapísaný, ochrana k nemu vôbec nemala vzniknúť a výmazom sa tak má napraviť nesprávny právny stav. Výmazovými dôvodmi sú napríklad:

- nejedná sa o priemyselný vzor v zmysle ZOPV;
- nespĺňa hmotnoprávne požiadavky ZOPV;
- vlastník nemá právo na priemyselný vzor v zmysle § 12 ZOPV;
- ide o už v ČR chránený starší vzor, ktorý bol však verejnosti sprístupnený až po dni vzniku práva priority napadnutého vzoru;
- ide o neoprávnené použitie autorského diela;
- rozpor s niektorým prvkom uvedeným v čl. 6ter PUÚ.

V prípade, že ide o dôvod, ktorý spočíva v porušení práv tretej osoby, či v dotknutí práv tretej osoby, je návrh na výmaz oprávnená podať len táto osoba, ktorej práva môžu byť ohrozené. Možný je taktiež len čiastočný výmaz vzoru, rovnako je po doložení právneho záujmu možný výmaz aj už zaniknutého priemyselného vzoru (všetko § 27 ZOPV).

Výmaz teda Úrad učiní až na písomný návrh oprávnenej osoby, ktorý musí byť odôvodnený a doložený dôkaznými prostriedkami. Nachádzame tu prvok koncentrácie konania, keďže dôvody výmazu a dôkazné prostriedky nemôžu byť dodatočne menené (§ 29 ods. 1 in fine).

Ešte pred výmazom je vlastníkovi vzoru poskytnutá možnosť sa k výmazu v stanovenej lehote vyjadriť.

S úkonmi v konaní na Úrade priemyselného vlastníctva sa v zmysle § 40 ods. 2 ZOPV spája poplatková povinnosť, ktoré Úrad vyberá podľa z. č. 634/2004 Sb., o správnych poplatkoch. Poplatky za priemyselné vzory sú stanovené v časti XI. Sadzobníku správnych poplatkov v nasledovnej výške (niektoré úkony, v Kč):

Kč	Úkon
1.000,-	za prijatie prihlášky
500,-	za prijatie prihlášky výlučne od pôvodcu
1.000,-	za prijatie hromadnej prihlášky
500,-	za prijatie hromadnej prihlášky výl. od pôvodcu
600,-	za každý ďalší vzor v hromadnej prihláške
300,-	za každý ďalší vzor v hromadnej prihláške, ak výlučne od pôvodcu
3.000,-	za prvé predĺženie o 5 rokov
6.000,-	za druhé predĺženie o 5 rokov
9.000,-	za tretie predĺženie o 5 rokov
12.000,-	za štvrté predĺženie o 5 rokov

5. Komunitárna úprava

5.1 Všeobecne

Európske spoločenstvo z dôvodov, ktoré som vyššie popísal, taktiež, podobne ako národný zákonodarca, pristúpilo postupne k úprave práv priemyselného vlastníctva, pričom od konca 90. rokov minulého storočia sa predmetom záujmu stala aj ochrana dizajnu (priemyselných vzorov). Na tomto mieste sa nebudem zaoberať Smernicou EP a Rady 98/71/ES, ktorá je harmonizačným sekundárnym právnym predpisom, a ktorej úloha spočíva len v zosúladení ochrany dizajnových riešení v jednotlivých členských krajinách Spoločenstva. Má zabezpečiť, aby podmienky ochrany, ktoré sú dizajnérom poskytované boli v každej členskej krajine na porovnateľnej úrovni, aby z tohto dôvodu nedochádzalo k neodôvodnenému zvýhodňovaniu pôvodcov z jednej členskej krajiny na úkor pôvodcov z inej členskej krajiny. Po v podstate úspešnom naplnení tohto cieľa sa však ukázalo, že stále chýba v rámci EÚ jednotná ochrana, ktorá by bola pomerne nenáročná na proces vzniku ochrany, a ktorá by zabezpečovala účinný nástroj ochrany dizajnových riešení naprieč celou EÚ.

Predmetom nasledujúceho výkladu je teda Nariadenie Rady č. 6/2002 z 12. decembra 2001, ktoré nadobudlo účinnosti dňa 6. marca 2002, a ktorého cieľom je práve poskytnúť jednotnú ochranu, na základe jednej prihlášky (resp. neformálne, bez prihlášky, pri nezapísanom priemyselnom vzore ako bude nižšie uvedené), s jednotnými právami z tohto inštitútu vyplývajúcimi. Tak vznikla právna úprava vzoru (priemyselného) Spoločenstva, ktorá bola potrebná pre riadne a efektívne fungovanie vnútorného trhu, ktorý sa má správať ako jednotný trh jedného štátu (viď čl. 5 odôvodnenia Nariadenia). Týmto účelom

spomedzi sekundárnych prameňov komunitárneho práva najlepšie zodpovedá nariadenie, ktoré má v členských štátoch priame právne účinky, nie je záväzná len pre štáty, ale aj pre všetky právne subjekty, a nie je potrebná jeho transpozícia národným právom.

Nariadenie, spolu s prevádzacím nariadením č. 2245/2002, zavádza pre územie Európskej únie tzv. duálny systém dizajnovej ochrany vo forme:

- zapísaného priemyselného vzoru Spoločenstva (čl. 1 bod 2 písm. a) Nariadenia)
- nezapísaného priemyselného vzoru Spoločenstva (čl. 1 bod 2 písm. b) Nariadenia)⁵⁷.

Zapísaný priemyselný vzor vzniká, podobne ako národný priemyselný vzor, formálne, teda zápisom na základe prihlášky do registra priemyselných vzorov Spoločenstva, vedeného Úradom pre harmonizáciu na vnútornom trhu (Office for Harmonization in the Internal Market, ďalej v texte „OHIM“). Úprava národného priemyselného vzoru je v členských krajinách EÚ harmonizovaná v súlade so Smernicou, ktorej ustanovenia sú ustanoveniam Nariadenia až na malé výnimky podobné.

Novým prvkom v českom právnom prostredí (tak ako v mnohých iných krajinách EÚ), je ochrana formou tzv. nezapísaného vzoru Spoločenstva, ktorého úprava je reakciou na potreby niektorých priemyselných odvetví vyrábajúcich výrobky s pomerne krátkou dobou životnosti, najmä textilného priemyslu, ktorých požiadavkám lepšie zodpovedá neformálna ochrana, poskytovaná bez zbytočných formalít predlžujúcich dobu potrebnú na získanie ochrany, ktoré so sebou navyše prinášajú aj isté finančné náklady. Východisko z vysokých finančných nákladov na ochranu teraz poskytuje bezplatná ochrana formou nezapísaného vzoru Spoločenstva. Týmto

---

⁵⁷ C. Thiele, *Schutz dreidimensionaler Marken und Designschutz in Österreich*, časopis *GRUR Int*, 10/2006, s. 829

inštitútom je tak vypočuté volanie malých a stredných podnikateľov, pre ktorých bolo prihlásenie priemyselného vzoru taktiež často náročné a nákladné⁵⁸. Inštitút chráni dizajny malých a stredných podnikov a dizajnérov, hoci len aj s malým okruhom zákazníkov, pričom však treba vždy skúmať, či je naplnená podmienka čl. 11 ods. 2 Nariadenia, teda že vzor mohol vojsť v známosť v odborných kruhoch v rámci Spoločenstva a špecializovaných v danom odvetví⁵⁹. Pri zvažovaní tejto formy ochrany sa prieskumom z podnetu OHIM-u navyše zistilo, že takáto ochrana by nepredstavovala vážnejšiu konkurenciu pre formálnu ochranu zapísaným vzorom, pretože len cca. 27% opýtaných prihlasovateľov vyjadrilo zámer prejsť od formálnej ochrany k ochrane neformálnej⁶⁰. Potrebnosť dvojakej ochrany (duálneho systému) na komunitárnej úrovni dokladajú aj čl. 15, 16 a 17 odôvodnenia Nariadenia.

Oba inštitúty zavedené Nariadením však zavádzajú vzor Spoločenstva s jednotnou povahou, ktorý môže byť zapísaný, prevedený na tretiu osobu, možno sa ho vzdať, môže byť zrušený, či prehlásený za neplatný len pre celé územie Spoločenstva. Výnimku predstavuje len udelenie licencie, ktoré sa môže stať aj len pre časť územia Spoločenstva⁶¹. Ostatne aj licencia podľa národného práva môže byť udelená buď pre celé územie ČR, či len pre jeho časť.

Z dôvodu značnej podobnosti právnej úpravy s národným priemyselným vzorom podľa ZOPV, sa budem zaoberať len tými aspektami komunitárnej úpravy vzoru, ktoré sú odlišné (pre oba druhy vzoru, či len pre nezapísaný vzor Spoločenstva), či

---

⁵⁸ E. Gottschalk/S. Gottschalk, *Das nicht eingetragene Gemeinschaftsgeschmacksmuster*, časopis *GRUR Int*, 6/2006, s. 462

⁵⁹ A. Ohly, *Designschutz im Spannungsfeld von Geschmacksmuster-, Kennzeichen- und Lauterkeitsrecht*, časopis *GRUR*, 9/2007, s. 732

⁶⁰ *Prognostická štúdia o dopyte po zápise vzorov a modelov na európskej úrovni*, OHIM 2002, s. 30-31, <http://oami.europa.eu/de/design/pdf/3830000.pdf>

⁶¹ Z. Slováková, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 113

problematické. V ostatných ustanoveniach odkazujem na stať o českom priemyselnom vzore.

5.2 Hmotnoprávne ustanovenia

Nariadenie vykazuje vo svojom úvode, najmä v hlave II, nazvanej „Právo priemyselných vzorov“ a v hlave III, nazvanej „Vzory Spoločenstva ako predmety vlastníctva“ podobnú štruktúru a sled ustanovení ako vykazuje ZOPV. Je to v súlade so zámerom európskeho zákonodarcu, ktorý sa snažil podľa možnosti čo najviac zbližiť úpravu Nariadenia s príslušnými ustanoveniami Smernice⁶². Podobne ako ZOPV, sú v čl. 3 Nariadenia zadefinované základné pojmy vzoru, výrobku a zloženého výrobku. Čl. 4 Nariadenia je vecne zhodný s § 3 ZOPV a vymedzuje podmienky ochrany, ktorými je opäť novosť a individuálna povaha. V otázke posúdenia individuálnej povahy je aj tu jednou z najťažších úloh pre súdy, nájsť primeranú mieru potrebného odstupe v celkovom dojme vzoru od predtým známeho vzoru. Na jednej strane nemôže byť prah odlišného celkového dojmu v záujme funkčnosti hospodárskej súťaže stanovený príliš vysoko, čo by viedlo k nadmernej monopolizácií v tvaroch. Na druhej strane nemôže byť stanovený ani príliš nízko, aby sa učinilo zadosť potrebám a záujmom dizajnérov a dizajnového priemyslu na ich ochrane⁶³. Pri zapísanom vzore Spoločenstva sa požiadavka novosti ako aj individuálnej povahy viaže ku dňu podania prihlášky, resp. ku dňu vzniku práva prednosti, ak je toto právo uplatňované. Pri nezapísanom vzore sa obe požiadavky logicky vzťahujú ku dňu, keď bol vzor, ktorý požaduje ochranu prvýkrát sprístupnený verejnosti. Sprístupnenie verejnosti je v čl. 7 Nariadenia upravené totožne s § 6 ZOPV, podobne je tomu aj pri úprave priemyselných vzorov daných technickou funkciou a vzoroch

---

⁶² Bod č. 9 odôvodnenia Nariadenia Rady ES č. 6/2002

⁶³ E. Gottschalk/S. Gottschalk, *Das nicht eingetragene Gemeinschaftsgeschmacksmuster*, časopis *GRUR Int*, 6/2006, s. 463

vzájomného prepojenia (čl. 8 Nariadenia, § 7 ZOPV). V otázkach rozporu s dobrými mravmi a rozporu s verejným poriadkom to platí obdobne.

Aj rozsah ochrany vzoru Spoločenstva, tak ako národný, pokrýva všetky priemyselné vzory, ktoré nepôsobia na informovaného užívateľa odlišným celkovým dojmom, pri zohľadnení miery voľnosti, ktorú mal pôvodca vzoru pri jeho vývoji (čl. 10 Nariadenia).

Doba ochrany je taktiež, pokiaľ ide o zapísaný vzor Spoločenstva totožná s národným vzorom, tj. obdobie 5 rokov, opakovane predĺžiteľné (obnoviteľné) až na celkovú dobu 25 rokov. Inak je upravená žiadosť o obnovu, ktorá sa v zmysle čl. 13 ods. 3 Nariadenia podáva v období 6 mesiacov pred posledným dňom mesiaca, v ktorom uplynie doba ochrany (ak uplynie 16.6.2008, tak ju možno podať v období 6 mesiacov pred 30.6.2008). OHIM má na rozdiel od Úradu povinnosť informovať majiteľa vzoru o uplynutí doby platnosti zápisu vzoru, neposkytnutie tejto informácie však zodpovednosť OHIM-u nezakladá.

Inak počína doba ochrany pri nezapísanom vzore Spoločenstva. Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia je vzor, samozrejme spĺňajúci požiadavky novosti a individuálnej povahy, chránený po dobu 3 rokov odo dňa, keď bol prvýkrát sprístupnený verejnosti v rámci Spoločenstva. Pre tieto účely sa považuje za sprístupnenie vzoru verejnosti v Spoločenstve, ak bol zverejnený alebo inak oznámený, vystavovaný, obchodne použitý alebo iným spôsobom uvedený vo verejnú známosť takým spôsobom, že počas obvyklých obchodných činností mohli tieto udalosti vojsť v známosť v odborných kruhoch činných v rámci Spoločenstva a špecializovaných v danej oblasti. K výkladu tohto ustanovenia je však zatiaľ k dispozícii len minimum prípadnej judikatúry⁶⁴. Vzor sa však nepovažuje za sprístupnený verejnosti, ak bol tretej osobe oznámený pod výslovnou alebo mlčky predpokladanou

---

⁶⁴ A. Ohly, *Designschutz im Spannungsfeld von Geschmacksmuster-, Kennzeichen- und Lauterkeitsrecht*, časopis GRUR, 9/2007, s. 732

podmienkou jeho utajenia. Tu sa prejavuje akási prirodzená slabina nezapísaného vzoru, ktorá vyplýva práve z jeho vzniku, nepodmieneného formálnym zápisom. Pôvodca, či prihlasovateľ si musí totiž pre účely prípadného sporu zabezpečiť a uchovať zodpovedajúce podklady o uverejnení (sprístupnení verejnosti) vzoru s dostatočnou výpovednou hodnotou. Vzniká tak situácia obdobná právu autorskému. Pochyby o dni prvého uverejnenia idú k tiaži vlastníka nezapísaného vzoru, ktorý nesie bremeno tvrdenia a bremeno dôkazné⁶⁵. Navyše sa úprava nezapísaného vzoru Spoločenstva dá použiť len na vzory sprístupnené po dni účinnosti Nariadenia, teda po 6. marci 2002, keďže zo znenia Nariadenia sa nedá vyvodit', že by tomu bolo inak. Nejasnou bola až do dňa 23. septembra 2003, keď bol k Nariadeniu pridaný čl. 110a, otázka, či môže získať ochranu nezapísaným vzorom Spoločenstva aj vzor, ktorý bol prvýkrát sprístupnený verejnosti mimo územia EÚ⁶⁶. Aj keď boli voči tomu najmä hospodársko-politické dôvody, jasno v tejto otázke prišlo až v súvislosti so spomínaným čl. 110a ods. 5, vetou druhou Nariadenia, podľa ktorej takýto vzor nepožíva ochrany podľa čl. 11 Nariadenia. Uvedenie výrobkov na trh mimo EÚ tak so sebou prináša pre daný subjekt závažné riziko, pretože podľa okolností by takémuto výrobku nemohla byť priznaná ochrana nezapísaným vzorom Spoločenstva, pretože nielen, že toto uvedenie na trh mimo EÚ by neznamenal vznik takejto ochrany, ale neskôr by práve toto zverejnenie bránilo vzniku ochrany nezapísaným priemyselným vzorom, pretože by nespĺňal požiadavku novosti podľa čl. 5 Nariadenia, keďže by už bol (celosvetovo) verejnosti sprístupnený zhodný priemyselný vzor.

Veľmi podobne ako v ZOPV, sú v Nariadení upravené taktiež otázky subjektu práva na priemyselný vzor, teda pôvodcu,

---

⁶⁵ E. Gottschalk/S. Gottschalk, *Das nicht eingetragene Gemeinschaftsgeschmacksmuster*, časopis *GRUR Int*, 6/2006, s. 464

⁶⁶ E. Gottschalk/S. Gottschalk, *Das nicht eingetragene Gemeinschaftsgeschmacksmuster*, časopis *GRUR Int*, 6/2006, s. 464

spolupôvodcu, prihlasovateľa a otázka zamestnaneckého vzoru podľa čl. 14 Nariadenia (úprava ako v § 12 a 13 ZOPV). Zamestnanecký vzor je síce upravený pomerne skúpo, no čl. 14 ods. 3 Nariadenia tu umožňuje jednak zmluvnú úpravu medzi pôvodcom a zamestnávateľom, pričom navyše odkazuje na vnútroštátnu úpravu, v našom prípade na § 13 ZOPV.

Pôvodca má síce osobnostné právo byť v prihláške a v registri OHIM-u ako pôvodca uvedený, no Dôraz je aj tu kladený na majetkové práva, ktoré môžu prejsť na právneho nástupcu, či na zamestnávateľa.

Podobne ako v § 15 ZOPV je v Nariadení riešená otázka sporu o právo k priemyselnému vzoru (čl. 15), s jediným rozdielom v tom, že žalobu možno podať do 3 rokov od zápisu pri zapísanom vzore či do 3 rokov od zverejnenia pri nezapísanom vzore. Lehota samozrejme neplatí, ak prihlasovateľ/zverejniteľ nejednal v dobrej viere. Podľa ZOPV takúto žalobu možno podať do 2 rokov. Zmena vlastníka, ale aj právoplatné rozhodnutie alebo iné ukončenie konania, a tiež zahájenie konania sa zapisujú do registra vedeného OHIM-om. Pokiaľ ide o účinky rozhodnutia o práve k priemyselnému vzoru, vrátane možnosti uzavrieť nevýlučnú licenciu v zmysle čl. 16 ods. 2 Nariadenia (§ 17 ods. 2 ZOPV), odkazujem taktiež na vyššie uvedené.

Zásadne rozdielna situácia medzi vzorom zapísaným a nezapísaným nastáva, pokiaľ ide o účinky práv vyplývajúcich zo vzoru. Vlastník zapísaného vzoru má výlučné právo ho užívať a zabrániť tretím osobám v jeho užívaní bez jeho súhlasu (čl. 19 ods. 1 Nariadenia), pričom samotný pojem užívania je obdobný ako v ZOPV.

Avšak vlastník nezapísaného priemyselného vzoru má len vtedy právo zabrániť krokom tretej osoby podľa čl. 19 ods. 1 Nariadenia, teda užívaniu touto treťou osobou, ak napadnuté užívanie vyplýva z kopírovania chráneného vzoru. Za kopírovanie sa ďalej nepovažuje také užívanie, ktoré vyplýva

z nezávislej tvorivej práce pôvodcu, u ktorého je možné sa dôvodne domnievať, že nebol oboznámený s priemyselným vzorom, ktorý bol sprístupnený verejnosti vlastníkom tohto vzoru. Jeho ochrana je tak do istej miery obmedzená, pretože pokiaľ sa ukáže, že ide o užívanie dizajnu, ktorý vznikol nezávisle na tvorivej činnosti vlastníka, či jeho právneho predchodcu, nebude možné takéto konanie a užívanie vzoru treťou osobou zakázať. Ide o podobnú situáciu, na ktorú odkazuje aj ods. 3 tohto článku, teda situáciu, keď vlastník zapísaného priemyselného vzoru využije právo odložiť zverejnenie zapísaného vzoru (podľa čl. 50 ods. 4 Nariadenia, na maximálne 30 mesiacov). Aj v tomto prípade totiž vlastník vzoru nemôže zakázať užívanie vzoru treťou osobou, ktoré nie je založené na okopírovaní vzoru, ale na nezávislej tvorivej činnosti tejto tretej osoby. Nezverejnením zapísaného vzoru sa totiž táto nemala možnosť dozvedieť o existencii ochrany na takýto dizajn, a je teda oprávnene chránená. Podobne aj § 19 ods. 2 ZOPV, ktorý však túto ochranu tretej osoby konštruuje ako ochranu jej dobrej viery, že vzor, ktorý užíva nie je predmetom priemyselno-právnej ochrany podľa ZOPV.

Priemyselný vzor Spoločenstva, v oboch svojich formách, je predmetom vlastníckeho práva svojho vlastníka, ktorému z toho vyplývajú najmä nasledujúce práva: previesť vzor na inú osobu, poskytnúť licenciou tretej osobe oprávnenie užívať daný priemyselný vzor, učiniť ho predmetom záložného (zástavného) práva apod. Pokiaľ ide o zapísaný vzor, nastávajú účinky voči tretím osobám (v zmysle namietateľnosti) taktiež až zápisom do registra vedeného OHIM-om. Preto v týchto otázkach, podobne ako pri otázkach obmedzenia práv zo vzoru, vyčerpania práv a práv predchádzajúceho užívateľa (čl. 20, 21 a 22 Nariadenia) odkazujem na vyššie uvedené, keďže ide o úpravu v podstate totožnú s národným právom. Len na okraj spomeniem, že čl. 23 Nariadenia počíta aj s možnosťou obmedzenia vlastníka vzoru spočívajúcou v tzv. vládnom užití vzoru. Jedná sa o paralelu

s nútenou licenciou podľa Patentového zákona, no keďže ZOPV podobnú úpravu neobsahuje, toto ustanovenie sa v ČR nepoužije.

Výkon práv zo vzoru Spoločenstva je zverený vnútroštátnemu zákonodarstvu členských štátov. Pre účely sporov zo vzorov Spoločenstva je § 6 ods. 1 písm. c) z. č. 221/2006 Sb. (ZVP), súdom prvého stupňa určený Mestský súd v Prahe. Cieľom je, tak ako pri sporoch z národných práv duševného vlastníctva, predovšetkým jednotná interpretácia právnych predpisov špecializovanými senátmi, poprípade tiež deklarovaná úspora nákladov.

5.3 Procesnoprávne ustanovenia

Ochrana pri nezapísanom vzore Spoločenstva vzniká jeho sprístupnením verejnosti, ktoré musí spĺňať požiadavky čl. 11 ods. 2 Nariadenia, ktoré už boli uvedené.

Iná je situácia pri zapísanom vzore Spoločenstva, ktorý ku vzniku ochrany vyžaduje zápis do príslušného registra. Zápis učiní Úrad pre harmonizáciu na vnútornom trhu (Office for Harmonization in the Internal Market) so sídlom v španielskom meste Alicante.

OHIM vznikol na základe čl. 2 Nariadenia Rady č. 40/94 o ochrannej známke Spoločenstva, pričom je bližšie vymedzený v čl. 111 až 139 tohto nariadenia. K pôvodnej úlohe spravovať ochranné známky Spoločenstva a poskytovať im ochranu, pristúpila ku dňu účinnosti Nariadenia 6/2002 činnosť správy a poskytovania ochrany priemyselným vzorom Spoločenstva. Aj OHIM, podobne ako Úrad, vedie register zapísaných priemyselných vzorov v zmysle čl. 72 Nariadenia, a tiež publikuje zápisy do registra a iné údaje v pravidelne vydávanom Vestníku priemyselných vzorov Spoločenstva (čl. 73 Nariadenia).

Prihláška zapísaného vzoru Spoločenstva sa podáva v zmysle čl. 35 Nariadenia podľa voľby prihlasovateľa, buď priamo na OHIM alebo prostredníctvom národného úradu priemyselného vlastníctva (v ČR Úrad) alebo v krajinách Beneluxu (Holandsko, Belgicko a Luxembursko) prostredníctvom Úradu pre priemyselné vzory Beneluxu, ktorý je regionálnym patentovým úradom. Ak je podaná na inom úrade ako je OHIM, učiní tento úrad všetky opatrenia, aby postúpil prihlášku na OHIM v lehote 2 týždňov odo dňa jej podania. Poplatok, ktorý Úradu v ČR za tento úkon náleží podľa čl. 35 ods. 2 Nariadenia a § 34 ods. 2 ZOPV činí 500,- Kč. OHIM po prevzatí takýmto spôsobom postúpenej prihlášky oznámi prihlasovateľovi jej prevzatie, za deň podania sa samozrejme považuje deň jej podania na národnom úrade.

Prihláška vzoru sa podáva v niektorom z úradných jazykov Spoločenstva (teda aj v češtine, slovenčine), pričom však musí byť uvedený aj druhý jazyk, ktorým môže byť len jeden z jazykov OHIM-u (angličtina, nemčina, francúzština, španielčina a taliančina), a s ktorého prípadným použitím pre konanie na OHIM prihlasovateľ súhlasí. Všetky informácie, ktoré sa podľa Nariadenia zverejňujú, sa zverejňujú vo všetkých úradných jazykoch Spoločenstva, rovnako ako zápisy do registra⁶⁷. Prihlášku možno podať opäť buď osobne, prostredníctvom poštovej prepravy alebo elektronicky prostredníctvom internetovej stránky OHIM-u. Na tejto stránke sa nachádza aj formulár vo všetkých oficiálnych jazykoch Spoločenstva s návodom na jeho vyplnenie, ktorého použitie je však obligatórne.

Náležitosti prihlášky koncipuje Nariadenie vo svojom čl. 36 podobne ako ZOPV, pričom ich delí na náležitosti, bez ktorých sa nejedná o prihlášku, resp. bez ktorých nie je založená priorita (ods. 1), ďalšie nutné náležitosti (ods. 2) a fakultatívne náležitosti. Jediný rozdiel oproti prihláške podľa ZOPV je v

---

⁶⁷ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví, C.H.Beck, Praha 2005, s. 239*

tom, že podľa čl. 36 ods. 3 písm. d) Nariadenia a taktiež podľa čl. 1 ods. 2 písm. c) nariadenia Komisie č. 2245/2002 nie je zatriedenie výrobkov, v ktorých je vzor stelesnený obligatórnou náležitosťou prihlášky, na rozdiel od ZOPV. Taktiež je možné podať prihlášku obsahujúcu viacero vzorov (hromadná prihláška), ku ktorej nie je potrebné doložiť zoznam v nej prihlasovaných vzorov, jednotlivé vzory stačí očíslovať. Jej výhodou je, že vzory v nej obsiahnuté sú aj po zápise samostatné v tom zmysle, že s nimi môže byť disponované samostatne, nezávisle na iných vzoroch v hromadnej prihláške obsiahnutých. To predstavuje rozdiel od hromadnej prihlášky podľa ZOPV, ktorá znamená, že vzory v nej obsiahnuté bude možno prevádzať na tretie osoby len spolu s ostatným vzormi v nej uvedenými. Ostatné náležitosti sú v podstate totožné s prihláškou podľa ZOPV, Nariadenie je v tomto smere upresnené nariadením Komisie č. 2245/2002. Na rozdiel od úpravy podľa ZOPV môže byť vyobrazenie nahradené vzorkou, avšak len za podmienky, že ide o dvojrozmerný vzor (jedná sa o jediné ustanovenie rozlišujúce dvojdimenzionálne a trojdimenzionálne vzory) a za podmienky, že prihlasovateľ požiadal podľa čl. 50 ods. 1 Nariadenia o odklad zverejnenia zápisu.

Prihlášku môže podať ktokoľvek, teda nielen subjekty s bydliskom či sídlom na území EÚ. Zastúpenie v zásade povinné nie je. Pokiaľ však ide o subjekt, ktorý nemá bydlisko (pri fyzickej osobe) alebo sídlo, resp. skutočný podnik, či jeho organizačnú zložku (pri právnickej osobe) na území Spoločenstva, musí byť v konaní pred OHIM-om zastúpený v zmysle čl. 77 ods. 2 Nariadenia. Príslušník členskej krajiny EÚ môže byť zastúpený aj svojim zamestnancom, ktorý navyše môže zastupovať aj osoby s takýmto príslušníkom hospodársky prepojené (napr. tvoriace koncern), aj keď by mali sídlo mimo EÚ. Čl. 78 Nariadenia stanoví, ktoré osoby sú oprávnené poskytovať tzv. kvalifikované, profesionálne zastúpenie (napr.

advokáti, patentoví zástupcovia zapísaní v príslušnom zozname).

Čo sa týka priority prihlášky, odkazujem na výklad pri národnom práve, s doplnením, že podľa čl. 44 Nariadenia možno uplatniť v prihláške aj tzv. výstavnú prioritu. Možno ju uplatniť do 6 mesiacov odo dňa prvého vystavenia takéhoto výrobku na oficiálnej výstave. V takom prípade sa musí k prihláške pripojiť, či do 3 mesiacov od dátumu jej podania priložiť, osvedčenie, ktoré na výstave vydal orgán príslušný na ochranu priemyselného vlastníctva⁶⁸. V ňom sa uvedie deň zahájenia výstavy, poprípade deň prvého zverejnenia výrobku, ak sa tieto dni rôznia, osvedčenie musí byť doložené aj identifikačnými údajmi o výrobku.

Veľký rozdiel oproti národnej úprave je v úprave zápisného konania. Na rozdiel od Úradu, ktorý uplatňuje tzv. vecný prieskum, teda skúma aj náležitosti novosti a individuálnej povahy priemyselného vzoru, o ktorého ochranu sa žiada, spočíva konanie u OHIM na registračnom princípe (tzv. formálny prieskum), teda pri zápise sa skúmajú len formálne náležitosti prihlášky (čl. 45 Nariadenia). Ak sa objavia nedostatky, vyzve OHIM prihlasovateľa na ich odstránenie a stanoví mu k tomu lehotu. Ak nevyhovie, prihlášku zamietne. Zamietnuť ju však môže aj z dôvodu, že vzor nezodpovedá definícií podľa čl. 3 písm. a), teda, že nejde o vzor Spoločenstva v zmysle Nariadenia, a taktiež z dôvodu rozporu s verejným poriadkom či s dobrými mravmi podľa čl. 47 ods. 1 písm. a) a b) Nariadenia. V rámci formálneho prieskumu tak OHIM robí v podstate aj vecný prieskum prihlášky, aj keď v obmedzenom rozsahu⁶⁹. Novosť a individuálna povaha však skúmaná nie je. Ak prihláška nie je zamietnutá, spĺňa teda všetky náležitosti, zapíše OHIM prihlášku do registra priemyselných vzorov

---

⁶⁸ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví, C.H.Beck, Praha 2005, s. 230*

⁶⁹ Z. Slováková, *Průmyslové vlastnictví, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006, s. 118*

Spoločenstva ako zapísaný priemyselný vzor Spoločenstva, pričom tento vzor zároveň zverejní vo Vestníku priemyselných vzorov (čl. 48 a 49 Nariadenia). K zverejneniu nedôjde, ak prihlasovateľ požiadala podľa čl. 50 Nariadenia o odklad zverejnenia, taktiež na dobu maximálne 30 mesiacov.

Neexistencia preskúmania novosti a individuálnej povahy už pri samotnom zápise je koncepčne riešená možnosťou každého subjektu podať na OHIM žiadosť na prehlásenie neplatnosti zapísaného priemyselného vzoru Spoločenstva podľa čl. 52 Nariadenia. Návrh je neprípustný, ak už o ňom bolo medzi stranami právoplatne rozhodnuté (aplikácia zásady *ne bis in idem*). Písomný návrh/žiadosť na prehlásenie neplatnosti je treba odôvodniť, pričom dôvody neplatnosti priemyselného vzoru sú taxatívne vymedzené v čl. 25 ods. 1 Nariadenia. Sú totožné ako dôvody výmazu podľa § 27 ods. 1 ZOPV. Sú to dôvody absolútnej i relatívnej povahy, pričom tie relatívne môže uplatniť iba osoba právne zainteresovaná a uvedená v ods. 2, 3 a 4 čl. 25 Nariadenia.

Ak je žiadosť na prehlásenie neplatnosti prípustná, preskúma OHIM dôvody neplatnosti takéhoto vzoru podľa čl. 25 Nariadenia. Konania sa môže zúčastniť aj osoba, ktorá preukáže, že proti nej bolo zahájené konanie vo veci porušenia predmetného vzoru. Aj ona má totiž právny záujem na prehlásení neplatnosti takéhoto vzoru. Rozhodnutie o prehlásení vzoru za neplatný sa zapíše do registra hneď po nadobudnutí právoplatnosti (čl. 53 ods. 3 Nariadenia). Voči právoplatnému rozhodnutiu OHIM-u (o zápise, o prehlásení neplatnosti vzoru alebo inému) možno podať písomne, v lehote 2 mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia odvolanie, ktoré má suspenzívny účinok (čl. 55 a 57 Nariadenia). Odvolanie musí byť do 4 mesiacov odo dňa doručenia napadnutého rozhodnutia písomne odôvodnené. Oddelenie, ktoré napadnuté rozhodnutie vydalo môže odvolaniu vyhovieť, ak tomu nebráni právo iného účastníka (autoremedúra). Ak nie je vyhovené do 1 mesiaca,

postúpi vec odvolaciemu senátu podľa čl. 58 Nariadenia. Ten môže o odvolaní sám rozhodnúť alebo ho vráti späť príslušnému oddeleniu, ktoré je však viazané odôvodnením jeho rozhodnutia. Podobne ako v správnom súdnictve podľa českého práva, možno podať proti rozhodnutiu odvolacieho senátu OHIM-u žalobu. Žaloba smeruje k Európskemu súdnemu dvoru, ale je možné ju podať len z taxatívne vymedzených dôvodov uvedených v čl. 61 ods. 2 Nariadenia, v lehote 2 mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia odvolacieho senátu. Dôvodmi sú len: nedostatok právomoci, podstatné porušenie procesných ustanovení, porušenie Zmluvy o založení ES, Nariadenia, prevádzacích predpisov alebo zneužitie právomoci. ESD môže rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť, OHIM je povinný mu vyhovieť.

Prehlásiteľ zapísaný vzor za neplatný môže okrem OHIM-u aj súd pre priemyselné vzory Spoločenstva na základe protinávru v konaní o porušení práv z priemyselného vzoru. Podobne tak môže urobiť aj pri nezapísanom vzore Spoločenstva, pri ktorom navyše je možné podať k takémuto súdu žalobu na prehlásenie neplatnosti nezapísaného vzoru Spoločenstva v zmysle čl. 81 písm. c) Nariadenia. Súdom pre priemyselné vzory Spoločenstva sa rozumie v ČR Mestský súd v Prahe podľa § 6 ods. 1 písm. c) ZVP a čl. 80 ods. 1 Nariadenia. Žaloba aj protinávru na prehlásenie neplatnosti vzoru (zapísaného aj nezapísaného) môže byť založená len na taxatívnych dôvodoch čl. 25 Nariadenia. Proti rozhodnutiu súdu pre priemyselné vzory Spoločenstva prvého stupňa je možné podať opravný prostriedok k súdu druhého stupňa (v ČR Vrchný súd v Prahe). Podmienky odvolania stanoví národné právo. Hneď ako nadobudne súdne rozhodnutie o prehlásení vzoru za neplatný právoplatnosti, má sa vo všetkých členských štátoch za to, že vzor od počiatku nemal právne účinky, teda že vôbec neexistoval (čl. 87 v spojení s čl. 26 ods. 1 Nariadenia). Súdny pre priemyselné vzory Spoločenstva sa riadia Nariadením,

v otázkach neupravených sa riadia vnútroštátnymi právnymi predpismi, vrátane medzinárodného práva súkromného.

Čl. 51 Nariadenia umožňuje vlastníkovi vzoru Spoločenstva písomne sa ho vzdať, za podobných podmienok ako podľa ZOPV. Je možné sa ho vzdať aj len čiastočne, nutné je informovať nadobúdateľa licencie (vid' vyššie).

Nariadenie upravuje taktiež konkrétne otázky konania na OHIM-e, ako sú dokazovanie, zásada koncentrácie konania, nutnosť odôvodnení, náklady konania, nahliadanie so spisu apod.

Aj so zápisom vzoru do registra OHIM sú spojené poplatky, ktoré sú stanovené Nariadením Komisie č. 2246/2002. Sú nimi poplatok za zápis, poplatok za zverejnenie a prípadný poplatok za odklad zverejnenia v nasledujúcej výške (v EUR, v zátvorke v Kč pri približnom kurze k 15. máju 2009 27 Kč = 1 EUR):

EUR	Kč	Úkon
230,-	6.210,-	Za zápis prvého vzoru
115,-	3.205,-	za zápis 2. až 10. vzoru (pri hromadnej prihláške)
50,-	1.350,-	Za zápis 11. a ďalších vzorov
120,-	3.240,-	Za zverejnenie prvého vzoru
60,-	1.620,-	za zverejnenie 2. až 10. vzoru (pri hromadnej prihláške)
30,-	810,-	Za zverejnenie 11. a ďalších vzorov
40,-	1.080,-	Za odklad zverejnenia prvého vzoru
20,-	540,-	za odklad zverejnenia 2. až 10. vzoru (pri hromadnej prihláške)
10,-	270,-	za odklad zverejnenia 11. a ďalších vzorov

Za deň úhrady v prospech OHIM sa však považuje až deň, keď je čiastka v prospech účtu OHIM skutočne pripísaná. Takže ak nechce prihlasovateľ riskovať zvýšenie výdavkov na zápis

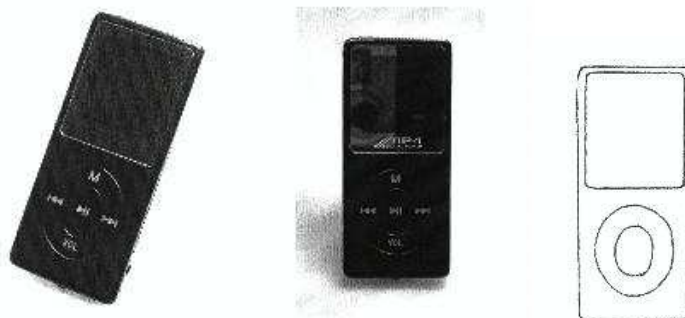
platením sankčného poplatku 10 % za oneskorenú platbu, musí uhradiť poplatky ešte predtým, než OHIM obdrží jeho prihlášku.

5.4 Príklad

Na osvetlenie ako funguje systém zápisu na OHIM-e na základe formálneho preskúmania prihlášky, s možnosťou následného prehlásenia vzoru Spoločenstva neplatným v praxi, uvediem nasledujúce rozhodnutie OHIM – zrušovacieho oddelenia z 26. mája 2008, vo veci Apple Inc. vs. XOYA Limited & Co KG⁷⁰:

Číslo spisu: ICD 000004158
Navrhovateľ: Apple Inc., USA
Vlastník: XOYA Limited & Co KG, SRN

Napadnutý priemyselný vzor č. 000489075-0001 bol prihlásený na meno majiteľa dňa 6. marca 2006, zapísaný a dňa 11. apríla 2006 zverejnený. Bol vyobrazený nasledujúcimi vyobrazeniami:

Navrhovateľ podal návrh na prehlásenie neplatnosti napadnutého vzoru dňa 30. júla 2007, poplatok bol uhradený k tomu istému dňu. Navrhovateľ v ňom požadoval prehlásenie neplatnosti podľa čl. 25 ods. 1 Nariadenia, konkrétne z dôvodov čl. 25 ods. 1 písm. c) a d).

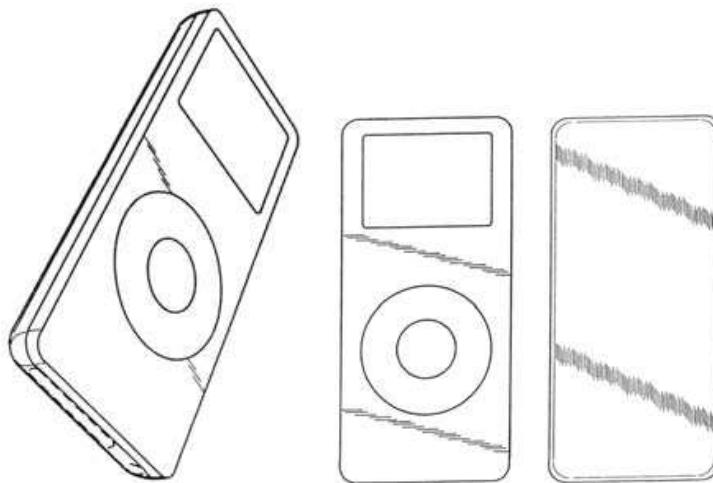
⁷⁰[http://oami.europa.eu/pdf/design/invalid/ICD%20000004158%20decision%20\(DE\).pdf](http://oami.europa.eu/pdf/design/invalid/ICD%20000004158%20decision%20(DE).pdf)

Na odôvodnenie uvádza, že ako predloha vzoru slúžili ním, dňa 19. decembra 2005 prihlásené vzory Spoločenstva č. 000450796-0002 a 000450976-0004. Napadnutý vzor podľa neho predstavuje detailné napodobenie týchto vzorov navrhovateľa a nevyvoláva u informovaného užívateľa odlišný celkový dojem.

S ohľadom na dôvod podľa čl. 25 ods. 1 písm. c) Nariadenia odkazuje na právoplatný rozsudok Obvodného súdu v Coburgu z 24. mája 2006, ktorým bol majiteľ v rámci insolvenčného konania zrušený.

Ako dôkaz prikladá:

- výpis vzoru z registra priemyselných vzorov Spoločenstva č. 000450976-0002 (dôkaz 1), prihlásený dňa 19. decembra 2005 a dňa 21. februára 2006 OHIM-om zverejnený s nasledujúcimi vyobrazeniami:

- výpis vzoru z registra priemyselných vzorov Spoločenstva č. 000450976-0004 (dôkaz 2), prihlásený dňa 19. decembra 2005 a dňa 21. februára 2006 OHIM-om zverejnený s nasledujúcimi vyobrazeniami:

- a výpis z obchodného registra vlastníka zo dňa 13. júla 2007. Vlastník bol vedený pod č. HRA 4230, posledný záznam znie „výmaz“ na základe rozhodnutia Obvodného súdu v Coburgu.

Návrh navrhovateľa spĺňa podmienku, že musí obsahovať udanie dôvodov neplatnosti, na ktoré sa odvoláva. Navrhovateľ opiera svoj návrh o čl. 25 ods. 1 písm. c) a d) Nariadenia. Návrh aj v iných ohľadoch spĺňa náležitosti a je prípustný.

Podľa čl. 25 ods. 1 písm. c) Nariadenia možno prehlásiť neplatným vzor, ak vlastník nemá v dôsledku súdneho rozhodnutia právo na priemyselný vzor podľa čl. 14. Vlastníkovi toto právo náleží, pokiaľ nebude právoplatným súdnym rozhodnutím pririeknuté inej osobe, a len tejto inej osobe náleží dovoľávať sa tohto dôvodu (čl. 25 ods. 2 Nariadenia). V tomto prípade však navrhovateľ nemá právo dovoľávať sa tohto dôvodu neplatnosti, pretože nie je doložené, že by právo k vzoru v zmysle čl. 14 bolo pririeknuté navrhovateľovi a rozhodnutie Obvodného súdu v Coburgu takéto právo navrhovateľovi nepririeklo.

Podľa čl. 25 ods. 1 písm. d) Nariadenia možno prehlásiť neplatným vzor, ak koliduje so starším právom, sprístupneným verejnosti po dni podania prihlášky, a ktoré je od takéhoto skoršieho dňa chránené priemyselným vzorom.

V našom prípade boli staršie vzory (dôkaz 1 a dôkaz 2) prihlásené dňa 19. decembra 2005 a OHIM-om zverejnené dňa 21. februára 2006. Prihlásenie napadnutého vzoru je až zo dňa 6.

marca 2006, teda až po zverejnení oboch starších priemyselných vzorov. Použitie dôvodu z čl. 25 ods. 1 písm. d) Nariadenia preto neprichádza do úvahy.

Podľa čl. 53 Nariadenia skúma OHIM v prípade prípustnej prihlášky dôvody podľa čl. 25. Pritom platí podľa čl. 63 ods. 1 Nariadenia výslovne zásada dispozičná, podľa ktorej sa OHIM obmedzí na skutočnosti, dôvody a návrhy prednesené účastníkmi. Avšak OHIM nie je viazaný prípadným právnym hodnotením strán, platí zásada *iura novit curia* s následkom vlastného, nezávislého zhodnotenia prípadu.

V tomto prípade navrhovateľ preukázal skutočnosti napĺňajúce dôvod prehlásenia neplatnosti podľa čl. 25 ods. 1 písm. b) Nariadenia. Túto skutočnosť treba preto vykladať tak, aby sa žiadosti na prehlásenie neplatnosti učinilo zadosť.

Pri skúmaní novosti OHIM zistil, že napadnutý vzor má nasledovné charakteristické znaky: pravouhlý, vertikálne orientovaný tvar zariadenia, zaoblené rohy, pravouhlý displej na prednej strane v hornej časti - centrálne umiestnený, pod displejom centrálne umiestnené ovládanie v tvare sústredných kružníc.

Všetky uvedené znaky sa nachádzajú aj na dôkaze 1 a dôkaze 2. Avšak na napadnutom vzore zaberá displej polovicu prednej strany, kým na dôkaze 1 a 2 len zhruba tretinu. Vzory preto nie sú identické v zmysle čl. 5 ods. 2 Nariadenia, novosť vzoru je teda daná.

Pri skúmaní individuálnej povahy podľa čl. 6 Nariadenia je podstatným celkový dojem, ktorý vyvoláva u informovaného užívateľa oboznámeného s MP3 hudobnými prehrávačmi. Vie, že ich je na trhu veľa, a že ich tvar je obmedzený len ich technickou funkciou. Bude sa preto orientovať na spoločné znaky.

Napadnutý vzor, aj vzory dôkaz 1 a 2, majú pravouhlý tvar, štvoruholníkový tvar displeja v hornej časti a kruhový ovládač. Sú to tie znaky, na ktoré sa bude informovaný používateľ

koncentrovať. Naproti tomu sú neidentické proporcie displeja pozorovateľné až pri priamej konfrontácii týchto prístrojov. Nie sú preto schopné vyvolať odlišný celkový dojem u takéhoto užívateľa. Napadnutému vzoru preto chýba individuálna povaha. Napadnutý vzor sa preto prehlasuje neplatným na základe čl. 25 ods. 1 písm. b) z dôvodu chýbajúcej individuálnej povahy.

6. Medzinárodnoprávna úprava

6.1 Všeobecne

Ako som už v bode 2.3 uviedol, rozpadá sa ochrana priemyselných vzorov na medzinárodnom poli do akýchsi dvoch vetiev. Jedna vznikla a vyvíja sa tradične v rámci Svetovej organizácie duševného vlastníctva, pričom nadväzuje na vôbec prvú medzinárodnú zmluvu v tejto oblasti, ktorou bol Parížsky unijný dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva. Druhá vetva sa začala formovať oveľa neskôr, až v polovici 90. rokov, keď na pôde Svetovej obchodnej organizácie (vzniknutej zo Všeobecnej dohody o obchode a clách, GATT) vyrástla na význame narastajúca Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (TRIPS).

Význam PUÚ spočíva najmä v tom, že bola prvou zmluvou na medzinárodnom poli, ktorá si uvedomila potrebu širšieho nazerania na predmety priemyselného vlastníctva a ich ochranu, než je len nazeranie prizmou národného práva. Vzhľadom na dobu svojho vzniku (rok 1883) však je nepochybné, že napriek svojim mnohým revidovaniam, už nezodpovedá plne potrebám medzinárodného spoločenstva s neustále narastajúcim objemom obchodu a s narastajúcim významom práv duševného vlastníctva v ňom.

Zmluvné štáty tvoria v zmysle čl. 1 ods. 1 PUÚ tzv. Úniu na ochranu priemyselného vlastníctva. K základným princípom, z ktorých PUÚ vychádza, patrí princíp národného zaobchádzania, právo priority a právo teritoriality. Princíp národného zaobchádzania (čl. 2 ods. 1 PUÚ) znamená, že štát má povinnosť poskytnúť osobám z ostatných zmluvných krajín rovnaké zaobchádzanie ako svojim vlastným občanom. Právo priority, ktorá je pre priemyselné vzory stanovená ako 6-

mesačná, pre prihlášky z iných štátov Únie zakladá čl. 4 PUÚ. Z hľadiska ochrany priemyselných vzorov je dôležitý čl. 5 quinquies PUÚ, ktorý zaväzuje členské štáty chrániť vzory a modely, a ktorých ochrana nemôže zaniknúť ani pre nevyužívanie, či pre dovážanie predmetov zhodných s chránenými predmetmi. Čl. 11 PUÚ zaväzuje štáty poskytovať výhodu tzv. výstavnej priority, toto ustanovenie však nenašlo v ZOPV odraz. Čl. 12 PUÚ, ako som už vyššie uviedol, zaväzuje zriadiť zvláštny úrad pre priemyselné vlastníctvo. Na základe tohto požiadavku vznikol Patentový úrad už za 1. ČSR. O význame Dohody o zriadení Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) z roku 1967 som písal vyššie. K cieľom WIPO vymedzeným v tejto dohode patrí predovšetkým, podporovať ochranu duševného vlastníctva na celom svete spoluprácou medzi štátmi v účelnej súčinnosti s ostatnými medzinárodnými organizáciami. Locarnská dohoda, uzavretá ako jedna zo zvláštnych dohôd predvídaných čl. 19 PUÚ, zaviedla pre účely zápisu priemyselných vzorov triedenie výrobkov, v ktorých sú vzory stelesnené do 32 tried, ďalej sa deliacich na celkovo 223 podtried. Zatriedenie uľahčuje zatriedenie prihlášok, a tým zrýchľuje konanie o nich. Avšak podľa čl. 2 ods. 1 Locarnskej dohody má toto triedenie len správny význam, je na zmluvných štátoch, aký právny význam mu stanovia. V súčasnosti sa vychádza z ôsmej verzie triedniku, platnej od 1. januára 2004, táto je prístupná na webovej stránke Úradu.

6.2 Haagsky systém ochrany

Napriek vyššie uvedeným medzinárodným zmlúvam, ktoré priniesli riešenie istých čiastkových problémov, zostal azda najväčším problémom získania ochrany pre priemyselné vzory v medzinárodnom kontexte fakt, že bolo naďalej nutné podávať toľko prihlášok, a tým pádom sa zúčastňovať toľkých správnych

konaní o zápise, koľko krajín si prihlasovateľ vybral za oblasť, kde by mal byť jeho dizajn chránený. Ak niekto požadoval ochranu vo viacerých krajinách, bol odkázaný na systém X prihlášok, X konaní a X rôznych ochrán.

Takúto situáciu by pomohol preklenúť systém medzinárodného zápisu na základe jednej prihlášky, s jedným správnym konaním.

Haagsky systém založený na Haagskej dohode, ktorú tvoria tri rôzne, na sebe nezávislé akty, ktorými sú Londýnsky akt z roku 1934, Haagsky akt z roku 1960 a Ženevský akt z roku 1999, je takýmto systémom medzinárodného zápisu. Zmluvná strana sa môže rozhodnúť, či pristúpi k jednému, dvom, či všetkým týmto aktom, pričom prístupím sa stáva členom Haagskej únie⁷¹.

Haagsky systém však najmä v minulosti (pred prijatím Ženevského aktu) ani zďaleka nedosahoval obľuby a rozšírenia ako je tomu napríklad pri medzinárodnom zápise ochranných znáмок podľa Madridskej dohody o medzinárodnom zápise továrnych a ochranných znáмок⁷². Príčinami nízkej obľuby Haagskeho systému boli najmä problémy užívateľov systému, problémy patentových úradov ohľadne krátkej, len 6 mesačnej lehoty pre odmietnutie ochrany, pričom námietky mali vo všeobecnosti najmä tie úrady, ktoré robia vecný prieskum prihlášok, čo súvisí najmä s krátkou lehotou pre možnosť odmietnutia ochrany⁷³. Ďalším problémom bola najmä nemožnosť prístúpenia medzinárodných organizácií so svojimi regionálnymi systémami ochrany.

Na tieto okolnosti a nedostatky sa snažila reagovať konferencia k prijatiu nového znenia HD, ktorá sa konala v roku 1999 v Ženeve, na pôde WIPO. Na tejto konferencii bolo prijaté nové

---

⁷¹ S. Kopecká, *Přístup Evropského společenství k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápise průmyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví*, 3-4/2007, s. 33

⁷² T. Dobřichovský, *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*, Linde Praha, Praha 2004, s. 167

⁷³ T. Dobřichovský, *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*, Linde Praha, Praha 2004, s. 167

znenie HD, ktoré dostalo označenie Ženevský akt (ŽA), ktorý zaviedol zmeny hlavne v nasledujúcich oblastiach:

- stanoví jednotné náležitosti prihlášky (vrátane požiadaviek krajín s prieskumovými úradmi) k medzinárodnému zápisu, ktorá má rovnaké účinky ako národná prihláška
- mimo jednotných poplatkov zavádza individuálne poplatky, ktoré si prehlásením môže zvoliť strana s prieskumovým úradom či medzinárodná organizácia
- možnosť dlhšieho odkladu medzinárodného zverejnenia priemyselného vzoru až na 30 mesiacov
- možnosť dlhšej (až 12 mesačnej) lehoty na odmietnutie ochrany
- minimálne 15 ročná doba ochrany (5 + 5 + 5 rokov)⁷⁴.

Ženevský akt vstúpil v platnosť dňa 23. decembra 2003 a funguje od 1. apríla 2004. Umožňuje dizajnérom získať ochranu v rade krajín, na základe jednej prihlášky podanej k Medzinárodnému úradu WIPO (ďalej „MÚ WIPO“), a vyhnúť sa tak nutnosti podávať prihlášky na jednotlivých národných úradoch. To vedie k úspore nákladov, pretože odpadá nutnosť prekladať dokumenty, strážiť si rôzne lehoty pre obnovu veľkého počtu národných vzorov, platiť veľký počet poplatkov národným úradom a samozrejme aj nutnosť platiť odmenu zástupcom v jednotlivých krajinách⁷⁵.

Reakciou na Ženevský akt a na umožnenie prístupit' k systému aj medzinárodným organizáciám, bolo aj prístupenie Európskeho spoločenstva k Ženevskému aktu s účinnosťou od 1. januára 2008. Podobne pristúpila Africká organizácia duševného vlastníctva s účinnosťou od 16. septembra 2008 (pristúpila 16. júna 2008). Týmto aktom sa otvára aj českým užívateľom

---

⁷⁴ M. Hujerová, *Nové znění Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/1999, s. 207-208

⁷⁵ S. Kopecká, *Přístup ES k Ženevskému aktu*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 1-2/2006, s. 26

alternatíva k zdlhavej, nákladnej a častokrát komplikovanej procedúre prihlasovania vzorov za hranicami EÚ národnou cestou napriek tomu, že ČR nebola nikdy ako samostatný štát členom Haagskej dohody⁷⁶. Ako uviedol eurokomisár pre vnútorný trh a služby Charlie McCreevy, toto umožní európskym podnikom zaistiť si práva k priemyselným vzorom s menšou byrokraciou a súčasne ich to povzbudí k obchodovaniu s tretími krajinami s vedomím, že ich priemyselné vzory sú pod ochranou. Z prepojenia systému vzorov Spoločenstva, založených Nariadením, a Haagskej dohody by mal mať úžitok celý rad priemyselných odvetví, najmä textilný, nábytkársky, automobilový, výrobcovia šperkov a mobilných telefónov⁷⁷.

Územie ES je po pristúpení k HD pre jej účely považované za územie jediného štátu a Nariadenie sa považuje za príslušný vnútroštátny právny predpis, príslušným národným úradom je OHIM. Systém vzorov Spoločenstva a systém medzinárodného zápisu podľa HD tak možno považovať za vzájomne sa dopĺňajúce⁷⁸.

Ženevský akt taktiež umožňuje svojim zmluvným stranám urobiť rôzne prehlásenia, ktorými sa v istých prípustných ohľadoch môžu odchýliť od štandardnej úpravy. ES využila túto možnosť a urobila tri prehlásenia, ktoré sú uložené spolu s listinou o prístupe u generálneho riaditeľa WIPO. Sú nimi:

- prehlásenie o priamom podaní, teda že medzinárodné prihlášky nie je možné podávať prostredníctvom OHIM, ale len priamo MÚ WIPO (čl. 106b Nariadenia)
- prehlásenie o systéme individuálnych poplatkov vo výške 62 € pri zápise a 31 € pri obnove zápisu (čl. 106c Nariadenia)

---

⁷⁶ L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského spoločenství do Haagské unie, časopis Průmyslové vlastnictví, 9-10/2007, s. 145*

⁷⁷ S. Kopecká, *Přístup ES k Ženevskému aktu, časopis Průmyslové vlastnictví, 1-2/2006, s. 26*

⁷⁸ S. Kopecká, *Přístup Evropského spoločenství k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápise průmyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví, 3-4/2007, s. 34*

- prehlásenie o maximálnej dobe ochrany v EÚ, ktorá je 25 rokov

Pristúpenie ES k Ženevskému aktu HD sa odrazilo aj v potrebe istých zmien a úprav v Nariadení (6/2002) a nariadeniach ho dopĺňajúcich (2245/2002 a 2246/2002). K najpodstatnejším zmenám patrí nahradenie čl. 25 ods. 1 písm. d) Nariadenia jeho novým znením, ktoré vo výpočte starších práv, ktoré sú dôvodom prehlásenia neplatnosti vzoru Spoločenstva, pridáva aj právo k priemyselnému vzoru podľa Ženevského aktu, resp. jeho prihlášku. Bolo to nutné vzhľadom k tomu, že zápis alebo prihláška majú tie isté účinky ako zápis či prihláška národného alebo komunitárneho vzoru. Do Nariadenia bola taktiež pridaná nová hlava XIa nazvaná „Medzinárodný zápis priemyselných vzorov“ s čl. 106a až 106f.

Pre českých prihlasovateľov, ktorí môžu využívať systém HD len na základe členstva ČR v EÚ, je dôležitým pravidlom pravidlo o nutnosti spoločného aktu (Londýnsky, Haagsky alebo Ženevský) medzi krajinou prihlasovateľa a krajinou, kde sa žiada ochrana (strana určenia). Keďže ES pristúpilo len k Ženevskému aktu (k iným ani nemohlo), môže český prihlasovateľ žiadať ochranu len v tom štáte, ktorý pristúpil k Ženevskému aktu (poprípade aj k ďalším, to nehrá rolu). Ak sa obe strany (krajina prihlasovateľa aj krajina, kde sa žiada ochrana) účastnia viacerých aktov, riadi sa konanie podľa časovo najmladšieho spoločného aktu. Jedna prihláška sa taktiež môže riadiť viacerými aktami, ak je krajina prihlasovateľa účastníkom viacerých aktov a strany určenia sú členmi len niektorého z týchto aktov⁷⁹. To má však za následok, že prihlasovateľ z ČR nemôže označiť ako stranu určenia (štát, kde žiada ochranu) tú stranu, ktorá je účastníkom síce iného aktu, nie však Ženevského. Takouto krajinou je napríklad Tunisko, Indonézia apod.

---

⁷⁹ L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského spoločenství do Haagské unie, časopis Průmyslové vlastnictví, 9-10/2007, s. 146*

Medzinárodnú prihlášku môže podať podľa čl. 3 ŽA každá osoba (fyzická i právnická), ktorá má na území členského štátu bydlisko v zmysle stáleho usadenia, či aktuálneho hlavného sídla, obvyklý pobyt, prevádzku (provozovnu), či je príslušníkom tohto štátu. Prihlasovateľ tak môže uviesť až štyri rôzne členské štáty HD, ktoré ho oprávňujú podať medzinárodnú prihlášku. Podobne môže český prihlasovateľ ťažiť z voľného pohybu štyroch slobôd v rámci EÚ, a tým dosiahnuť ochranu prakticky vo všetkých krajinách HD, aj v tých, ktoré sa neriadia ŽA. To tým, že odvodí svoju prihlášku z titulu obvyklého pobytu, bydliska či prevádzky v štáte, ktorý je ako autonómny štát zmluvnou stranou príslušného aktu (napr. Francúzsko je stranou všetkých aktov). Je teda veľmi dôležité poznať, ktorými aktami sa jednotlivé krajiny riadia, a to nielen vo vzťahu ku krajinám, kde chce získať ochranu, ale aj z dôvodu stanovenia správnej prihlasovacej stratégie⁸⁰.

V prihláške, ktorá sa riadi ŽA navyše musí prihlasovateľ vyznačiť stranu, ktorá je zmluvnou stranou osoby prihlasovateľa, čo môže mať význam v dvoch ohľadoch. Jednak môže každá zmluvná strana v prehlásení uloženom u generálneho riaditeľa WIPO stanoviť zákaz sebaurčenia v prihláške (teda vylúčenie vlastného územia z účinnosti ochrany z medzinárodného zápisu) a jednak, pokiaľ ide o prehlásenie o neprijímaní medzinárodných prihlášok národným úradom štátu⁸¹.

Okrem strany prihlasovateľa musia byť v prihláške zvolené aj strany určenia (kde má vzor získať ochranu). Ďalej musí prihláška podľa čl. 5 ŽA obsahovať žiadosť o zápis, údaje o prihlasovateľovi a vyobrazenie aspoň jedného priemyselného vzoru. Podáva sa v anglickom alebo francúzskom jazyku na formulároch, ktoré sú prístupné na internetových stránkach

---

⁸⁰ L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského spoločenství do Haagské unie, časopis Průmyslové vlastnictví, 9-10/2007, s. 147*

⁸¹ L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského spoločenství do Haagské unie, časopis Průmyslové vlastnictví, 9-10/2007, s. 148*

WIPO. Každý vzor v prihláške musí mať názov a určenie, avšak neuvedenie triedy a podtriedy podľa Locarnského triedenia v prihláške nie je jej vadou. Vyobrazenia môžu byť buď vo forme fotografie alebo výkresu. Pozor treba dať na skutočnosť, či krajina určenia neučinila prehlásenie o tom, že v prihláške môžu byť len vzory so zhodným konceptom apod. Ak má prihláška vady, vyzve MÚ WIPO prihlasovateľa na ich odstránenie v 3 mesačnej lehote, pričom niektoré vady majú za následok posunutie dátumu podania na deň, keď sú odstránené. Haagsky system spočíva na tzv. registračnom princípe, čo znamená, že MÚ WIPO skúma len formálne požiadavky prihlášky, ak ich spĺňa, je vzor zapísaný do medzinárodného registra priemyselných vzorov. Zároveň je zhruba v priebehu 6 mesiacov zverejnený v Medzinárodnom vestníku, pokiaľ prihlasovateľ nepožiadaval o odklad zverejnenia (na maximálne 30 mesiacov). Má sa za to, že zverejnenie vo vestníku je dostatočné pre všetky zmluvné strany⁸².

Úrad určenej strany, ak je tzv. prieskumovým úradom, môže prihlášku preskúmať a prípadne ju v lehote 6 mesiacov (12 mesiacov, ak tak strana učinila prehlásením) odmietnuť. Odmietnuť nemožno prihlášku pre formálne vady, pretože tie skúma výlučne MÚ WIPO. Podľa čl. 106d Nariadenia preskúmava OHIM aj medzinárodnú prihlášku podľa čl. 47 ods. 1 Nariadenia, teda či vzor zodpovedá definícií podľa čl. 3 písm. a) Nariadenia, a či nie je v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi⁸³. Ak ochrana nie je odmietnutá, má zápis rovnaké účinky ako ochrana podľa národného práva, a to najneskôr odo dňa, keď vypršala lehota k jej odmietnutiu. Taktiež pri medzinárodnom zápise priemyselného vzoru je možné uplatniť právo prednosti, na základe prihlášky podanej

---

⁸² L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského spoločenství do Haagské unie, časopis Průmyslové vlastnictví, 9-10/2007, s. 150*

⁸³ S. Kopecká, *Přístup Evropského spoločenství k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápise průmyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví, 3-4/2007, s. 35-36*

v členskom štáte PUÚ alebo WTO v dobe maximálne 6 mesiacov pred podaním medzinárodnej prihlášky.

Žiadosti o zmeny v zápise, žiadosti o obnovu a vzdanie sa vzoru môžu byť účinené aj čiastočne, to znamená aj len pre niektoré zo vzorov v pôvodnej prihláške. Ak je k dispozícii príslušný formulár, treba ho použiť.

Prípadné konania o prehlásení neplatnosti vzoru sa dejú medzi vlastníkom, žalobcom (navrhovateľom) a príslušným národným úradom. Riadia sa výhradne národnou legislatívou. Príslušný úrad následne, ak došlo k výmazu, informuje o konečnom rozhodnutí MÚ WIPO⁸⁴.

K vypočítaniu čiastky, ktorú je ako poplatok za prihlášku potrebné zaplatiť, možno využiť poplatkový kalkulačtor na internetových stránkach WIPO, ktorý zohľadňuje aj prípadné individuálne poplatky (napr. pri zápise do EÚ). Základné poplatky sú stanovené v nasledovnej výške (v CHF, v zátvorke v Kč pri približnom kurze k 15. máju 2009 18 Kč = 1 CHF):

CHF	Kč	Úkon
397,-	7.146,-	základný poplatok za 1 vzor
19,-	342,-	základný poplatok za každý ďalší vzor
17,-	306,-	za zverejnenie vyobrazenia vzoru

- poplatok za každú krajinu určenia je v rôznej výške, môže byť stanovený aj individuálne

CHF	Kč	Úkon
200,-	3.600,-	za obnovu vzoru
17,-	306,-	za obnovu každého ďalšieho vzoru
21,-	378,-	za každú krajinu pri obnovení vzoru
1,-	18,-	za každú ďalšiu krajinu pri obnovení každého ďalšieho vzoru

⁸⁴ L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského spoločenství do Haagské unie, časopis Průmyslové vlastnictví, 9-10/2007, s. 154*

(Poplatky sa v prípade prihlasovateľov z hospodársky najmenej rozvinutých krajín sveta znižujú na cca. 10% z poplatkov vyššie uvedených, čo je nepochybne pozitívne. Prispieva to k rozširovaniu priemyselnoprávnej ochrany a povedomia aj do najmenej rozvinutých krajín.)

Na záver však treba zdôrazniť, že HD predstavuje len dohodu o medzinárodnej zápisnej procedúre. Všetky hmotnoprávne aspekty ochrany sú výlučne záležitosťou vnútroštátnej legislatívy štátu určenia⁸⁵.

Cieľom Haagskej únie je teda vytvoriť systém, ktorý by bol pomerne rýchly, jednoduchý, a z ktorého by mal mať osoh najmä jeho užívateľ. Obľuba a význam, ktoré snád' do budúca získa, závisia najmä od postoja ekonomicky silných krajín mimo EÚ (USA, Rusko, Čína, Austrália, Japonsko apod.) k otázke ich prípadného prístúpenia k tomuto systému. Systém ako taký má k tomu podľa mňa dobré predpoklady.

6.3 Úprava TRIPS

Dohoda TRIPS, ktorá vznikla v rámci činnosti Svetovej obchodnej organizácie predstavuje akúsi druhú koľaj, ktorou sa ochrana priemyselných vzorov v medzinárodnom kontexte uberá. Na rozdiel od zmlúv spravovaných WIPO sa zameriava najmä na obchodné aspekty vzorov a na účinné presadzovanie ich ochrany vlastníkom vzoru.

PUÚ stanovil síce povinnosť členským štátom chrániť priemyselné vzory, ale nestanovil formu ochrany. Ani z textu

---

⁸⁵ *The Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Design: Main Features and Advantages*, WIPO, s. 9, http://www.wipo.int/export/sites/www/freepublications/en/designs/911/wipo_pub_911.pdf

TRIPS však nevyplýva povinnosť chrániť ich priemyselným právom sui generis, ochrana môže mať preto rôzne formy⁸⁶.

Ustanovenia Dohody TRIPS, ktoré sa venujú priamo priemyselným vzorom sú len pomerne skúpe články 25 a 26. Článok 25 ods. 1 TRIPS zaväzuje štáty chrániť nezávislo vytvorené vzory, ktoré sú nové a pôvodné, pričom krajiny môžu stanoviť, že nimi nie sú také vzory, ktoré sa podstatne neodlišujú od známych vzorov alebo od kombinácií znakov známych vzorov. Český zákonodarca túto možnosť využil formulovaním nutnosti odlišného celkového dojmu v rámci kritéria individuálnej povahy v § 5 ZOPV. Taktiež využil možnosť neposkytnúť ochranu vzorom, ktoré sú dané len technickou alebo funkčnou povahou podľa § 7 ZOPV. Špeciálna pozornosť je venovaná ochrane textilných vzorov, ktorá má byť poskytovaná v rámci práva autorského alebo v rámci práva k priemyselným vzorom. Česká úprava umožňuje ochranu ako podľa AutZ, tak aj podľa ZOPV, pričom výslovne pripúšťa súbeh ochrany.

Článok 26 ods. 1 TRIPS zaväzuje štáty poskytnúť majiteľovi chráneného vzoru právo zabrániť tretím stranám, aby bez jeho súhlasu vyrábali, predávali alebo dovážali výrobky obsahujúce vzor, ktorý je napodobeninou alebo v podstate napodobeninou chráneného vzoru, ak ide o konanie za obchodným účelom. Štáty môžu stanoviť aj isté výnimky z ochrany za podmienky, že nebudú neprimerané, nebudú v rozpore s bežným používaním vzoru, nebudú neprimerané na úkor práv majiteľa vzoru a bude braný zreteľ na záujmy tretích osôb. Ide o podobnú formuláciu výnimiek akú má TRIPS aj pre oblasť autorského práva a práva z patentu⁸⁷.

Minimálna doba ochrany, ktorú TRIPS vyžaduje je 10 rokov, takže aj v tomto ohľade česká úprava ide nad rámec TRIPS.

---

⁸⁶ T. Dobřichovský, *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*, Linde Praha, Praha 2004, s. 165

⁸⁷ T. Dobřichovský, *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*, Linde Praha, Praha 2004, s. 166

Možno povedať, že TRIPS v súčasnosti, aj kvôli pomerne krátkym ustanoveniam o ochrane priemyselných vzorov, nepredstavuje pre českých prihlasovateľov veľmi významnú zmluvu, ktorá by zásadným spôsobom ovplyvňovala možnosti ochrany ich priemyselných vzorov.

7. Iné možnosti ochrany

Okrem ochrany priemyselných vzorov *sui generis*, prostredníctvom priemyselného vzoru (na národnej, komunitárnej i medzinárodnej úrovni), ktorou som sa doteraz zaoberal, prichádza do úvahy aj ochrana inými právnymi prostriedkami, ktoré síce nie sú primárne určené k ochrane priemyselných vzorov, no za istých okolností jej takisto môžu slúžiť. Do úvahy pripadá predovšetkým ochrana autorským právom podľa AutZ a ochrana právom nekalej súťaže podľa Hlavy V obchodného zákonníku, nazvanej Hospodárska súťaž. Okrem súkromnoprávných predpisov poskytujú ochranu priemyselným vzorom aj niektoré predpisy z oblasti práva verejného, z ktorých k najdôležitejším patrí z. č. 140/1961 Sb., Trestní zákon. Ochrana poskytovaná týmto zákonom však pochopiteľne sleduje iné ciele.

7.1 Autorskoprávna ochrana

S ochranou priemyselných vzorov aj podľa práva autorského, výslovne počíta aj Smernica, ktorej čl. 17 vraví, že zapísaný priemyselný vzor podľa tejto Smernice, ktorý je zapísaný v členskom štáte, môže byť odo dňa vytvorenia, či zachytenia v akejkoľvek podobe, chránený aj podľa predpisov o autorskom práve. Podobné ustanovenie obsahuje aj § 1 ods. 2 ZOPV, ktorí vraví, že ochranou podľa ZOPV nie je dotknutá ochrana poskytovaná zhodným predmetom podľa práva autorského,

občianskeho, práva k ochranným známkam, poprípade iným zvláštnym predpisom. Možno tomu rozumieť tak, že ZOPV síce predstavuje ochranu priemyselných vzorov sui generis, no v žiadnom prípade nemá znamenať oslabenie tejto ochrany, ktorá by mohla byť v konkrétnom prípade uplatňovaná na základe iného zákona. Podobne v opačnom smere napr. AutZ v § 105 uvádza, že ochrana diel podľa AutZ nevyklučuje ochranu stanovenú zvláštnymi právnymi predpismi (teda aj stanovenú v ZOPV).

Ide o premietnutie princípu súbehu právnych režimov ochrany, ktorý sa v práve duševného vlastníctva výraznejšie prejavuje v posledných dvadsiatich rokoch. Zatiaľ čo v minulosti prevládali tendencie jednotlivé režimy ochrany navzájom oddeľovať, v dnešnej dobe existujú snahy jednotlivé režimy skôr kombinovať a prispievať tak k výraznejším možnostiam ich ochrany voči porušovateľom práv⁸⁸.

S možnosťou ochrany podľa práva autorského, práva nekalej suťaže alebo práva samostatného výslovne počíta aj Dohoda TRIPS, ktorá dáva zmluvným štátom možnosť výberu tohto spôsobu. Podstatným pre jej naplnenie je, aby bola poskytovaná aspoň nejaká ochrana.

Ochrana priemyselných vzorov podľa AutZ logicky pripadá do úvahy, pretože ako som už vyššie uviedol, v prípade dizajnu ide o statok, ktorý stojí akoby na pomedzí. Na jednej strane medzi právami priemyselnými v užšom slova zmysle (najmä vynálezy a úžitkové vzory), ktorých podstata spočíva v technickom riešení a na druhej strane medzi právom autorským, ktoré slúži na ochranu umenia, estetiky. Priemyselný vzor je vzorom estetickým, jeho technická stránka, resp. funkčné určenie výrobku, v ktorom je stelesnený má však pre dizajnéra pri tvorbe dizajnu ťažiskový význam.

Predmety, ktoré sú chránené autorským právom, sú vymedzené v § 2 ods. 1 AutZ. Sú nimi dielo literárne a iné diela umelecké,

---

⁸⁸ P. Koukal, *Průmyslové vzory a díla užitého umění, časopis Průmyslové vlastnictví, 1-2/2007, s. 12*

diela vedecké, za podmienky, že sú jedinečným výsledkom tvorivej činnosti autora a sú vyjadrené v akejkol'vek objektivne vnímateľnej podobe, trvalo alebo dočasne, bez ohľadu na ich rozsah, účel či význam. Toto ustanovenie zároveň obsahuje demonštratívny výpočet diel, medzi ktorými je aj dielo úžitkového umenia. Ide o dielo, ktoré je síce umelecké, no nepôsobí iba esteticky, ale plní súčasne prostredníctvom hmotných predmetov, v ktorých je vyjadrené (tzv. hmotný substrát diela), aj funkciu predmetov uspokojujúcich potreby denného života, ako sú napr. umelecká keramika, umelecké sklo, umelecká bižutéria, umelecké textilie, umelecký nábytok a iné. Ide o diela účelovo zamerané a patria do zvláštnej skupiny diel, pre ktoré je charakteristická bezprostredná spätosť výrazovej formy s konkrétnym úžitkovým účelom⁸⁹.

Je zrejmé, že hranica medzi dielom úžitkového umenia podľa AutZ a priemyselným vzorom nebude častokrát markantná a bude sa jednať ako o priemyselný vzor, tak aj o dielo úžitkového umenia. Významný rozdiel však existuje, pokiaľ ide o základné princípy, na základe ktorých ochrana vzniká. AutZ stojí na princípe neformálnom, ochrana vzniká automaticky, púhym vytvorením diela v akejkol'vek podobe, ktorá je objektivne vnímateľná, teda vnímateľná osobou odlišnou od autora. Plne dostačujúcou je sama spôsobilosť vnímateľnosti, k faktickému vnímaniu dôjsť nemusí⁹⁰. Podľa ZOPV však ochrana priemyselného vzoru stojí na princípe formálnom, nutné sú teda isté aktívne formálne kroky pôvodcu (alebo jeho právneho nástupcu), smerujúce k získaniu ochrany. Deje sa tak podaním prihlášky (národnej, komunitárnej, či medzinárodnej). Odchýlku v tomto smere predstavuje samozrejme nezapísaný vzor Spoločenstva, ktorý však nemusí vždy plne zodpovedať potrebám a predstavám pôvodcu o ochrane jeho výtvoru, najmä

---

⁸⁹ J. Kříž/I. Holcová/J. Kordač/V. Křesťanová, *Autorský zákon – Komentár*, 2.vyd., Linde Praha, Praha 2005, s. 47

⁹⁰ J. Kříž/I. Holcová/J. Kordač/V. Křesťanová, *Autorský zákon – Komentár*, 2.vyd., Linde Praha, Praha 2005, s. 43

z dôvodu pomerne krátkej, len trojročnej ochrany. Navyše aj ochrana nezapísaného vzoru vzniká časovo neskôr (okamžikom sprístupnenia verejnosti na území Spoločenstva) než ochrana podľa AutZ (v okamžiku vytvorenia v objektívne vnímateľnej podobe).

Podľa zákonného znenia tak uplatňuje právny poriadok ČR model súbehu ochrany podľa práva autorského a podľa práva na ochranu priemyselných vzorov.

Nie tak jednonačne to vidí Koukal, ktorý rozlišuje celkovo 3 systémy, resp. modely vzťahov autorskoprávnej ochrany a ochrany priemyselných vzorov. Model súbežnej ochrany chápe ako „plné prekrytie“, teda priemyselný vzor môže byť bez obmedzenia chránený prostredníctvom práva autorského a súčasne prostredníctvom zvláštnej ochrany priemyselných vzorov. Platí to však aj opačne, teda že autorské dielo (dielo úžitkového umenia) môže byť chránené aj ako priemyselný vzor. Tento model vychádza z doktríny jednotnosti umenia a uplatňuje sa vo Francúzsku. Model samostatnej ochrany znamená, že priemyselné vzory sú chránené výlučne právom *sui generis*. Väčšinou býva vylúčenie autorskoprávnej ochrany výslovne stanovené. Autorskoprávna ochrana je vyhradená pre „čisto umelecké diela“, nie je možné ju poskytovať pre vzhľad výrobku. Tento model uplatňujú napr. USA, bol ale aj v ČSSR. Tretím je model čiastočného súbehu, kde možnosť súbehu nie je daná automaticky, ale sú stanovené prísne kritériá pre mieru estetického charakteru a tvorivej jedinečnosti autorských diel. Predmet musí mať zjavné umelecké kvality, aby mohol byť chránený aj ako dielo umelecké. Uplatňuje sa napr. v SRN, štátoch Beneluxu, aj v ČR⁹¹.

Myslím si však, že trojdelenie je zbytočne komplikované a viac vyhovuje delenie len na 2 modely. Konkrétne model, ktorý súbeh ochrán výlučne znemožňuje, a model, ktorý tento súbeh naopak umožňuje. Delenie na plný a čiastočný súbeh je podľa

---

⁹¹ P. Koukal, *Průmyslové vzory a díla užitého umění*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 3-4/2007, s. 39-40

mňa zbytočný, pretože je zrejmé, že istý predmet musí spĺňať požiadavky zvláštnej ochrany priemyselných vzorov podobne ako podmienky ochrany podľa AutZ, aby bola možná ochrana podľa oboch. Pri zdravom uvažovaní nemožno totiž predpokladať, že vymedzením v § 1 ods. 2 ZOPV, resp. v § 105 AutZ o tom, že ochrana podľa iného predpisu nie je dotknutá, bude niekto z tohto vyvodzovať automatickú ochranu aj podľa tohto iného právneho predpisu. Požiadavka nutnosti spĺňania zákonných náležitostí na predmet ochrany k získaniu ochrany sa mi javí ako samozrejmá a implicitná.

Úprava v Českej republike tak upravuje tzv. model súbehu. Podmienkou získania ochrany podľa ZOPV je novosť a najmä individuálna povaha, kým podmienkou ochrany diela úžitkového umenia podľa AutZ je najmä jeho jedinečnosť. Pojem individuálnej povahy som už podrobne rozobral vyššie. Pojem jedinečnosti je doktrinálne vymedzený v zmysle autorskoprávnej individuality diela, teda v zásade štatistickej jedinečnosti. Podľa tohto poňatia nemôžu existovať dve úplne rovnaké diela bez toho, že by nešlo o plagiát, popr. by nešlo vôbec o dielo⁹². Z porovnania pojmov individuálnej povahy a jedinečnosti vyplýva, že jedinečnosť je požiadavkou náročnejšie splniteľnou, ktorá je daná v menšom počte prípadov ako individuálna povaha. Dielo, ktoré má len individuálnu povahu je také, ktoré môže byť nezávislo vytvorené aj niekým iným, sú teda predstaviteľné dve totožné diela od dvoch rôznych osôb. Naopak, dielo jedinečné je tak unikátne a svojské, že je vylúčené, že by niekto iný nezávisle vytvoril také isté dielo. Dielo jedinečné má individuálnu povahu vždy, naopak dielo s individuálnou povahou môže, no nemusí spĺňať kritérium jedinečnosti (a často ani nespĺňa).

Otázke vzťahu práva autorského a práva priemyselných vzorov sa ešte venuje ustanovenie § 27 ods. 1 pís. f) ZOPV, ktoré vraví, že dôvodom na výmaz priemyselného vzoru je aj neoprávnené

---

⁹² J. Kříž/I. Holcová/J. Kordač/V. Křestánová, *Autorský zákon – Komentár*, 2.vyd., Linde Praha, Praha 2005, s. 42

užitie diela chráneného ako autorské dielo. Ide o prípad, keď by niekto v rozpore s AutZ užil autorské dielo tým spôsobom, že by k nemu získal ochranu priemyselným vzorom. Získal by teda ochranu pre taký vzhľad výrobku, ktorý vznikol z autorského diela, pričom by sa tak stalo neoprávnene (nešlo by ani o voľné užitie, ani o voľné dielo, ani o prípad zákonnej licencie, ani by prihlasovateľ nemal súhlas autora). V iných súvislostiach sa však ZOPV aj AutZ tvária, že sa oba režimy budú vzájomne doplňovať, a že medzi nimi nedôjde ku kolízií⁹³. V tom podľa Koukala spočíva najväčšia slabina právneho stavu umožňujúceho súbeh, pretože je zrejmé, že kolízne prípady sa môžu, najmä vďaka nedostatočnej zmluvnej úprave medzi autorom a licenciátom (ako prihlasovateľom vzoru) vyskytnúť. A to vo väčšej miere ako len v prípade, na ktorý pamätá § 27 ods. 1 pís. f) ZOPV.

Z vyššie uvedeného vyplýva podľa mňa síce možnosť chrániť dizajn výrobku aj prostredníctvom práva autorského, no je potrebné aby sa jednalo o dielo, ktoré bude vykazovať prvok jedinečnosti, čo si myslím, že môže byť skôr výnimočné. Nevýhodou autorskoprávnej ochrany je takisto jej neformálnosť, čo sa síce môže javiť ako výhoda vo fáze získania ochrany, keďže je bezplatná, no nevýhody sa prejavujú najmä v prípadnom spore, keď autor nebude mať k dispozícii nástroj, ktorý by mu uľahčil jeho procesnú, hlavne dokazovaciu pozíciu. Bude totiž na ňom preukázať vznik diela a porušenie z toho mu vyplývajúcich práv. Naopak v prípade zápisu vzoru má v ruke nástroj, ktorý jasne preukazuje, že je vlastníkom tohto predmetu ochrany, čo mu neskoršiu pozíciu určite uľahčí.

---

⁹³ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 383

7.2 Nekalosúťažná ochrana

V ľudskej činnosti je prirodzené, že k nejakému výsledku možno dospieť na základe rôznych ciest a rôznymi spôsobmi. Táto skutočnosť platí bezpochyby i v práve, pretože k dosiahnutiu ekonomických a iných cieľov, k uplatneniu oprávnených záujmov možno často voliť medzi niekoľkými právnymi postupmi a aplikovať rôzne právne normy, často i z odlišných právnych odvetví, ktoré môžu viesť v zásade k rovnakému riešeniu, ale aj k riešeniam rozdielnym⁹⁴. Podobne aj ochrana dizajnu môže byť zabezpečená nielen ochranou špecifickou (ZOPV), ale aj právom autorským, a taktiež aj právom proti nekalej súťaži. Vyplýva to ostatne aj výslovne z § 1 ods. 2 ZOPV. Navyiac možno pozorovať trend, že právna úprava smeruje ku koordinácii jednotlivých právnych riešení. Inými slovami, snahou je obmedziť alebo odstrániť situácie, keď dochádza na základe aplikácie odlišných súčastí právneho poriadku k nerovnakému posudzovaniu zhodných skutkových podstát.

Úprava nekalej súťaže v obchodnom zákonníku tvorí súčasť širšieho právneho problému, ktorým je ochrana hospodárskej súťaže. Hospodárska súťaž je súťaž medzi súťažiteľmi, ktorými sú podľa § 41 ObchZ fyzické osoby aj právnické osoby, ktoré sa účastnia súťaže, aj keď nie sú podnikateľmi. Okruh týchto subjektov je veľmi široký, každá osoba je svojim spôsobom súťažiteľ, ak ponúka nejakú službu, produkt, či iný statok. Zákon nevypočítava ani len demonštratívne, kto ním je. Aj to svedčí o šírke tohto pojmu, ktorý je v práve proti nekalej súťaži jedným z ťažiskových. Určite nemožno súťažiteľmi rozumieť len priamych konkurentov. Ochrana hospodárskej súťaže sa rozpadá na ochranu pred nedovoleným obmedzovaním hospodárskej súťaže, upravenú zvláštnym zákonom, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby súťaž vôbec bola. Druhú oblasť

---

⁹⁴ R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005, s. 383

predstavuje práve úprava nekalej súťaže podľa ObchZ, ktorá má zabezpečiť, aby súťaž bola férová, nebola „podpásová“, zneužívajúca, slovami zákonodarcu, aby nebola v rozpore s dobrými mravmi súťaže.

Súťažitelia majú právo slobodne rozvíjať svoju súťažnú činnosť, môžu v rámci nej činiť všetky kroky, ktoré budú považovať za prínosné, no musia pritom dbať záväzných pravidiel a nemôžu ju zneužívať. Musia sa teda pohybovať v zákonom vymedzených mantineloch, ktoré sú predstavované práve dvoma uvedenými vetvami súťažného práva. Pre naše potreby sa budeme ďalej zaoberať len úpravou nekalej súťaže, ktorá predstavuje súkromnoprávnu metódu regulácie, aj keď má aj isté verejnoprávne aspekty, spočívajúce najmä v ochrane spotrebiteľov. Naopak úprava nedovoleného obmedzovania súťaže je úpravou tradične verejnoprávnou.

Skutková podstata nekalej súťaže je daná jednak generálnou skutkovou podstatou a ďalej špeciálnymi skutkovými podstatami. K ich vzájomnému vzťahu treba uviesť, že generálna skutková podstata musí byť naplnená vždy, aby sme mohli hovoriť o nekalosúťažnom konaní, pretože práve ona vymedzuje aké konanie je nekalosúťažné. Špeciálne skutkové podstaty, ktorých výpočet je len demonštratívny, sú len vymedzením tých prípadov, ktoré sú typické, či spravidla sa vyskytujúce. Tým, že ide o príkladný výpočet je zákonom jasne stanovené, že nekalosúťažným je aj iné konanie, ktoré napĺňa generálnu skutkovú podstatu.

Generálna skutková podstata podľa § 44 ods. 1 ObchZ stanovuje, že nekalou súťažou je konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže, a ktoré je spôsobilé privodiť újmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Podmienka konania v hospodárskej súťaži bude v podstate vždy splnená, pretože len veľmi málo situácií nie je, aspoň skryto, vedených súťažným zámerom, teda zámerom smerujúcim k úspechu na úkor iného.

Podstatnejšou podmienkou v otázke, či sa jedná o nekalú súťaž je rozpor s dobrými mravmi súťaže. Úloha stanoviť, či došlo k jeho naplneniu je podľa mňa najťažšou, no zároveň ťažiskovou. V otázke objasnenia tohto pojmu zohráva kľúčovú rolu judikatúra. Kritérium dobrých mravov spočíva najmä v otázke, či takéto konanie prispieva k funkčnosti súťaže, k jej férovosti, či nepredstavuje nečestné súťažné praktiky a podobne. Malo by prispievať k zdravému súťaženiu v zmysle presadenia sa kvalitou, lepším produktom, nižšou cenou a podobne. Tretím kritériom nekalosúťažného konania je spôsobilosť privodiť újmu. Výraz újma napovedá, že nejde len o škodu v materiálnom zmysle, ale aj o škodu nemateriálnu. Keďže hovoríme o spôsobilosti, újma samotná spôsobená byť nemusí. Taktiež sa začína uplatňovať pojem tzv. bagateľnej klauzuly, neberú sa do úvahy konania, ktoré svojim spôsobom nie sú spôsobilé privodiť takú újmu, ktorá by citelnejším spôsobom obmedzovala súťažiteľov alebo spotrebiteľov.

Zo zvláštnych skutkových podstát prichádza pri ochrane priemyselného vzoru do úvahy v podstate len skutková podstata vyvolania nebezpečenstva zámeny podľa § 47 písm. c), ktorým je napodobenie cudzích výrobkov, obalov alebo výkonov, pokiaľ nejde o napodobenie v prvkoch, ktoré sú z povahy výrobku, technicky alebo funkčne predurčené, a pokiaľ napodobiteľ neučinil všetky opatrenia, ktoré možno od neho požadovať, aby toto nebezpečenstvo vylúčil alebo aspoň obmedzil, pokiaľ takéto konanie je schopné vyvolať nebezpečenstvo zámeny alebo klamnú predstavu o spojení s podnikom, firmou alebo výrobkami iného súťažiteľa. Neprihliadanie na technické a funkčné znaky je obdobné ako v ZOPV (§ 7). Pri napodobení treba brať do úvahy, že iný subjekt má v zásade veľmi široké možnosti presadenia sa, nemal by preto siahať k tým, ktoré s nemalými nákladmi uplatnil súťažiteľ pred ním, a ktoré viedli k úspechu. Ten má právo na ochranu pred tým, aby niekto otrocky napodobil jeho produkty

a jeho spôsob súťažného chovania, ktoré bolo pre neho spojené s rizikom, a ktoré sa ukázalo byť úspešným. Na druhú stranu nemožno ani obmedzovať súťaž do tej miery, že by každý musel takpovediac na všetko prísť sám. Vynálezanie vynájdeného nie je cieľom právnej úpravy a neslúžilo by spoločenskému pokroku.

Ochrana vzhľadu výrobkov je teda aj v rámci nekalej súťaže možná, zvlášť podľa špeciálnej skutkovej podstaty § 47 písm. c), resp. i podľa generálnej klauzuly. No treba si uvedomiť, že nekalosúťažná ochrana má primárne iné ciele, ktorými sú najmä ochrana iných súťažiteľov, spotrebiteľov a ďalších účastníkov trhu, čím sa zároveň chráni záujem spoločnosť na nesfalšovanej, nepokryvenej súťaži⁹⁵. Taktiež nemožno ochranu poskytovanú ustanoveniami o nekalej súťaži chápať ako podriadenú, či závislú na uplatnení (neuplatnení) práv vyplývajúcich z iného práva duševného vlastníctva, pretože práve ochrana iných súťažiteľov a spotrebiteľov nemôže závisieť na skutočnosti, či vlastník práva podnikne proti jeho porušovaniu nejaké právne kroky alebo nie⁹⁶. Za uváženie stojí nepochybne aj vzťah nekalosúťažnej ochrany a nezapísaného vzoru Spoločenstva, najmä pokiaľ ide o časový rámec, v ktorom by mala byť nekalosúťažná ochrana prípadne použiteľná. Zákonodarca stanovením pomerne krátkej (trojročnej) ochrany vyjadril zrejme aj úmysel neposkytovať ochranu vlastníkovi vzoru, ktorý nepodaním prihlášky vzoru nepodnikol formálne kroky k svojej ochrane, po dlhší časový rámec. Ide aj o prejav zásady *vigilantibus iura*, pretože ochrana vo forme zápisu vzoru je prístupná, nie je teda možné očakávať, že právo pasívnemu vždy pomôže. Nedostatkom aj tejto formy ochrany je samozrejme jej neformálnosť, ktorá nie je plne v súlade so zásadou právnej istoty (podobne viď vyššie, bod 7.1).

---

⁹⁵ H. Köhler, *Das Verhältnis des Wettbewerbsrecht zum Recht des geistigen Eigentums*, časopis *GRUR*, 7/2007, s. 549

⁹⁶ H. Köhler, *Das Verhältnis des Wettbewerbsrecht zum Recht des geistigen Eigentums*, časopis *GRUR*, 7/2007, s. 549

7.3 Trestnoprávna ochrana

Priemyselným vzorom je poskytovaná aj trestnoprávna ochrana, konkrétne vo forme skutkovej podstaty trestného činu porušovania priemyselných práv podľa § 151 trestného zákona (z. č. 140/1961 Sb.). Tento trestný čin spácha, kto neoprávnene zasiahne do práv k (...) priemyselnému vzoru (...). Potrestaný bude trestom odňatia slobody až na dva roky alebo peňažitým trestom. K trestnoprávne relevantnému konaniu je však samozrejme nutné zavinenie vo forme úmyslu. O zmysluplnosti a opodstatnenosti tejto skutkovej podstaty trestného činu však vzbudzuje pochybnosti štatistika o počte spáchaných trestných činov, keďže napríklad v roku 2007 bolo podľa údajov štátnych zastupiteľstiev spáchaných 6 trestných činov v zmysle § 151 (celkovo, nielen voči priemyselným vzorom). Pred súdom nebol prerokúvaný ani jeden z nich⁹⁷.

Skutková podstata trestného činu proušenia priemyselných práv však bola napriek tomu zahrnutá aj do „nového“ trestného zákonníku, teda do z. č. 40/2009 Sb., ktorý má nadobudnúť účinnosti ku dňu 1.1.2010. Je obsiahnutá v jeho § 269.

---

⁹⁷ *Statistická ročenka kriminality Ministerstva spravodlnosti ČR za rok 2007, <http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?j=33&o=23&k=3397&d=47145ň>*

8. Záver

Čo dodať na záver? Myslím, že z mojej práce vyplýva niekoľko poznatkov, ktoré sú uvedené na príslušných miestach práce. Ich zhrnutie prinášam v nasledujúcich odstavcoch.

Predovšetkým je nesporné, že dizajn a jeho ochrana v dnešnej spoločnosti naberajú neustále na význame a ekonomickej dôležitosti. Dizajn je významným prvkom pri odlíšení výrobkov jedného výrobcu od výrobkov iných výrobcov, dizajn má evokovať v zákazníkoch pozitívne skúsenosti, ktoré majú s jeho subjektom z minulosti, a preto nepochybne stojí za to ho chrániť. Ako základný prostriedok ochrany vidím predovšetkým ZOPV, ktorý poskytuje ochranu plne zlučiteľnú s dnešnými potrebami, a čo je dôležité, je takisto konformný s komunitárnymi predpismi, predovšetkým so Smernicou. Aj keď na niektorých miestach sa javí terminologicky nevyhraneným a nejednotným, najmä pokiaľ ide o otázku vlastníctva, či nevlastníctva vzoru, myslím si, že jeho interpretácia a aplikácia v praxi nebudú spôsobovať vážnejšie ťažkosti. Taktiež úprava vymáhania týchto práv je riešená jednotne, pre všetky práva priemyselného vlastníctva, čo možno hodnotiť pozitívne, najmä z dôvodu prehľadnosti a jednotnosti ich vymáhania.

Ochrana poskytovaná inými právnymi prostriedkami, či už je to autorské právo alebo ochrana prostredníctvom úpravy nekalej súťaže, je samozrejme možná, no prináša so sebou niektoré úskalía. Ochrana právom autorským je predovšetkým možná len pre istý obmedzený okruh priemyselných vzorov, ktoré spĺňajú prísnejšie podmienky AutZ, z ktorých hlavnou je, že musí ísť o výtvary jedinečné. Právo nekalej súťaže zase poskytuje ochranu len pred konaním iného súťažiteľa. Keďže však je tento pojem ako v literatúre, tak aj v rozhodovacej praxi chápaný pomerne široko, nie je táto prekážka zásadnou. Nevyspytateľnejšou zostáva otázka, ako súd posúdi, či sa jedná

o konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže, keďže posúdenie tejto otázky je pomerne náročné a málokedy s istotou predvídateľné. Taktiež je otáznou, do akej miery bude súd prihliadať k záujmom subjektu, ktorý nepodnikol k ochrane svojho práva žiadne aktívne kroky spočívajúce v podaní prihlášky k zápisu, resp. otáznou je otázka, v akom časovom horizonte má byť táto ochrana poskytnutá, a to najmä s ohľadom na existenciu len trojročnej ochrannej doby pri nezapísanom vzore Spoločenstva.

Rovnako procesné postavenie subjektu, opierajúceho svoje práva o AutZ alebo o úpravu nekalej súťaže, je menej priaznivé ako je tomu pri ochrane poskytovanej právom sui generis. Preto by som určite odporučil ochranu zapísaným vzorom podľa ZOPV, keďže táto je pomerne málo finančne nákladná, no zápis vzoru poskytuje svojmu vlastníkovi väčšiu dávku právnej istoty.

Ak hovoríme o ochrane vzorov pri subjekte, ktorý nadväzuje intenzívnejšie hospodárske styky so zahraničím, možno mu vrelo doporučiť ochranu zapísaným vzorom Spoločenstva, keďže je ňou rýchlo a jednoducho poskytnutá jednotná ochrana vo všetkých krajinách ES, ktoré sú z veľkej časti častými obchodnými partnermi českých hospodárskych subjektov. Taktiež táto úprava je, najmä čo sa týka podmienok ochrany, veľmi podobná ochrane podľa ZOPV, čo určite uľahčuje orientáciu pri krokoch potrebných k zápisu a jej získaniu. Konanie, ktoré pred OHIM-om prebieha na registračnom princípe (s čiastočným vecným prieskumom), bolo zrejme nevyhnutnosťou, pretože inak by hrozilo zahltenie OHIM-u prihláškami, o ktorých zápise by z kapacitných dôvodov nestíhal rozhodovať. Takýmto riešením sa tak našiel kompromis medzi rýchlosťou konania o zápise a právnou istotou vlastníka vzoru. Je teda na zvážení prihlasovateľa, či jeho vzor je skutočne nový a či má individuálnu povahu. Ak by tomu tak nebolo, môže byť jeho zápis prehlásený za neplatný. Finančne ide síce o ochranu

nákladnejšiu, než je ochrana národným vzorom, no vzhľadom na územný rozsah ochrany (až 27 krajín, ktoré sú významnými hospodárskymi partnermi ČR) sa stále jedná o ochranu finančne dostupnú a výhodnú.

Ochrana nezapísaným vzorom Spoločenstva je síce vhodná pre isté právne odvetvia, ktoré požadujú veľmi rýchlu a neformálnu ochranu, no ochranná doba je pomerne krátka. Hlavne však, právna istota vlastníka takéhoto vzoru nie je taká ako pri zapísanom vzore, čo sa môže negatívne prejaviť v prípadnom spore.

Ochrana vzoru mimo územia ES tradične prináša väčšie právne problémy, súvisiace najmä s roztrieštenosťou právnych úprav a neexistenciou celosvetovo obľúbeného a používaného spôsobu medzinárodného zápisu. Takýmto by sa mohol stať Haagsky systém, ktorý podľa mňa získal prijatím ŽA na atraktivite. Je to systém rýchly, prihliadajúci na potreby jednotlivých štátov. Je určite aj finančne výhodný, z porovnania nákladov napríklad vyplýva, že samotné náklady na zápis môžu byť pri zápise vzoru pre územie ES prihlasovateľom z krajiny riadiacej sa ŽA dokonca nižšie, než je tomu podľa Nariadenia v prípade zápisu vzoru Spoločenstva na OHIM-e. Práve pristúpenie ES k tomuto systému by mohlo byť istým impulzom pre krajiny ako USA, Japonsko, Čína, Rusko, Austrália a Kanada k tomu, aby pristúpili k tomuto systému, keďže ide o hospodársky najvýznamnejšie krajiny sveta, ktoré však k Haagskemu systému zatiaľ nepristúpili. Práve s ohľadom na len obmedzenú účasť štátov na tomto systéme, ho možno doposiaľ považovať za nie príliš úspešný a populárny. Myslím si však, že predpoklady k väčšej obľúbenosti a častejšiemu využívaniu má.

9. Literatura

R. Horáček/K. Čada/P. Hajn, *Práva k průmyslovému vlastnictví*, C.H.Beck, Praha 2005

T. Dobřichovský, *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*, Linde Praha, Praha 2004

Z. Slováková, *Průmyslové vlastnictví*, 2. vyd., LexisNexis, Praha 2006

J. Ježek, *Právo průmyslového vlastnictví – právní předpisy a mezinárodní smlouvy s výkladem a judikaturou*, Linde, Praha 1996

J. Dědič/P. Čech, *Obchodní právo po vstupu ČR do EÚ*, 2. vyd., BOVA POLYGON, Praha 2005

J. Rýdl, *Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru*, Úřad průmyslového vlastnictví, Praha 2002

S. Plíva, *Obchodní závazkové vztahy*, ASPI, Praha 2006

I. Telec, *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*, Doplněk, Brno 1994

I. Telec/P. Tůma, *Přehled práva duševního vlastnictví*, Česká právní ochrana 2, Doplněk, Brno 2006

I. Telec, *Přehled práva duševního vlastnictví*, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva 1, 2. vyd., Doplněk, Brno 2007

L. Jakl, *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice*, Úřad průmyslového vlastnictví, Praha 1999

K. Knap a kol., *Práva k nemotným statkům*, CODEX, Praha 1994

V. Týč, *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*, 2. vyd., Linde Praha, 2006

P. Vojčík, *Právo priemyselného vlastníctva*, IURA EDITION, Bratislava 1998

Z. Kučera/M. Pauknerová/K. Růžička/V. Zunt, *Úvod do práva mezinárodního obchodu*, Aleš Čeněk, Dobrá Voda u Pelhřimova 2003

B. Lorenzen, *Designschutz im europäischen und internationalen Recht*, Lit-Verlag, 2002

G. Tritton, *Intellectual Property in Europe*, 2nd Edition, Sweet & Maxwell, London 2002

Články

J. Rýdl, *Nový zákon o ochraně průmyslových vzorů*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 11-12/2000

J. Rýdl, *Barevné nebo nebarevné vyobrazení průmyslového vzoru?*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/2005

P. Koukal, *Průmyslové vzory a díla užitého umění*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 1-2/2007

P. Koukal, *Průmyslové vzory a díla užitého umění*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 3-4/2007

P. Koukal, *Průmyslové vzory a díla užitého umění*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 5-6/2007

P. Koukal, *Průmyslové vzory a díla užitého umění*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 7-8/2007

L. Čelišová, *Leden 2008: Termín vstupu Evropského společenství do Haagské unie*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/2007

S. Kopecká, *Přístup ES k Ženevskému aktu*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 1-2/2006

S. Kopecká, *Přístup Evropského společenství k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 3-4/2007

M. Hujerová, *Nové znění Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů*, časopis *Průmyslové vlastnictví*, 9-10/1999

A. Wandtke/C. Ohst, *Zur Reform des deutschen Geschmacks-mustergesetzes*, časopis GRUR Int, 2/2005

D. Jestaedt, *Der Schutzbereich des eingetragenen Geschmacksmusters nach dem neuen Geschmacksmustergesetz*, časopis GRUR Int, 1/2008

V. Winterfeldt, *Aus der Rechtsprechung des Bundespatentgerichts im Jahre 2005*, časopis GRUR Int, 6/2006

C. Thiele, *Schutz dreidimensionaler Marken und Designschutz in Österreich*, časopis GRUR Int, 10/2006

E. Gottschalk/S. Gottschalk, *Das nicht eingetragene Gemeinschaftsgeschmacksmuster*, časopis GRUR Int, 6/2006

A. Ohly, *Designschutz im Spannungsfeld von Geschmacksmuster-, Kennzeichen- und Lauterkeitsrecht*, časopis GRUR, 9/2007

A. Ohly, *Areas of Overlap Between Trade Mark Rights, Copyright and Design Rights in German Law*, časopis GRUR Int, 8-9/2007

H. Köhler, *Das Verhältnis des Wettbewerbsrecht zum Recht des geistigen Eigentums*, časopis GRUR, 7/2007

N. Weber, *Entscheidungspraxis des HABM zur Nichtigkeit von Gemeinschaftsgeschmacksmustern*, časopis GRUR, 2/2008

M. Schlötelburg, *Musterschutz an Zeichen*, časopis GRUR, 2/2005

Internetové stránky

Oficiálne stránky OHIM <http://oami.europa.eu/>

Oficiálne stránky Úradu priemyselného vlastníctva www.upv.cz

Oficiálne stránky WIPO www.wipo.int

Oficiálne stránky Ministerstva spravodlnosti České republiky www.justice.cz

The Ways of Industrial Designs Protection

Zoznam kľúčových slov: *priemyselný vzor, ochrana, dizajn*

List of the key words: *industrial design, protection, design*

10. Resumé

Diese Arbeit über die Arten des Geschmacksmusterschutzes beschäftigt sich mit den verschiedenen Möglichkeiten des Geschmacksmusterschutzes, als eines der wichtigen Bestandteilen der Immaterialgüterrechte. Das Ziel der Arbeit ist es, nicht nur die theoretische Aspekte des Geschmacksmusterrechts zu erläutern, sondern auch auf die praktische Aspekte und potenzielle Probleme aufmerksam zu machen. Heutzutage ist es, dank der Globalisation und dank der Verschmäzung der Grenzen (insbesondere im europäischen Raum), besonders wichtig, sich nicht nur im Rahmen des nationalen Recht zu orientieren, sondern auch über die Schutzmöglichkeiten des kommunitären Rechts und des internationalen Rechts nachzudenken.

Am Anfang der Arbeit werden die Bedeutung dieses Schutzes, die Bedeutung des Designs als solches, die Einordnung des Geschmacksmusterrechts und die Unterschiede zwischen dem Begriff des Geschmacksmusters als einem Rechtsbegriff, und dem Begriff des Designs als einem Begriff der Allgemeinsprache, behandelt.

Im zweiten Kapitel (Rechtsquellen) sind die wichtigsten Rechtsvorschriften aus dem tschechischen, dem europäischen und dem internationalen Recht erwähnt.

Der Begriff des Geschmacksmusters (i. S. d. Geschmacksmustergesetzes – Gesetzes Nr. 207/2000 Slg.) wird im näheren im dritten Kapitel erörtert, da dieser mit der Inkrafttretung des neuen Gesetzes im Jahre 2000, unterschiedlich als vorher, aber im Einklang mit der europäischen Fassung dieses Begriffs, verstanden wird. Heute stellt nämlich jede Erscheinungsform eines ganzen Erzeugnisses oder teiles davon ein Geschmacksmuster dar, nicht mehr nur die Formen, die geschützt sind. Im Vergleich mit dem älteren Rechtsstand wird

aber näher erklärt, das dies überwiegend nur eine theoretische Änderung darstellt.

Von besonderer Bedeutung ist das vierte Kapitel, das sich mit dem sui generis Schutz nach dem nationalen Recht beschäftigt. Besonders wichtig sind hier die Begriffe der Neuheit und des Eigenarts, da diesen die wichtigsten Schutzvoraussetzungen darstellen. Ein Muster gilt dann als neu, wenn vor dem Anmeldetag kein identisches Muster offenbar worden ist (weltweit). Aber als eigenartig wird ein Geschmacksmuster nur dann betrachtet, wenn sich der Gesamteindruck, den es beim informierten Benutzer hervorruft, von dem Gesamteindruck unterscheidet, den ein anderes Muster bei diesem Benutzer hervorruft. Im näheren werden dann auch andere Begriffe des Gesetzes, die Schutzvoraussetzungen, die Subjekte des Rechts auf das Geschmacksmuster und der Anmeldeprozess beim Patentamt erdeutlicht.

Als vorher schon erwähnt, werden in den nächsten Kapiteln die Kommunitärschutzmöglichkeiten und die Schutzmöglichkeiten nach dem internationalen Recht behandelt. Der, meiner Meinung nach, wichtigste Beitrag des EG-Rechts ist es, außer der Harmonisierung des Schutzes in der einzelnen Mitgliedländern, insbesondere die Beibringung einer neuen Schutzform, des nicht eingetragenen Geschmacksmusters mit einem kürzeren Schutzdauer. Im Feld des internationalen Rechts ist der größte Raum dem Genfer Akt vom Jahre 1999 gewidmet, da dieser ein paar wichtigen Änderungen ins System des Haager Übereinkommen beibringt, die aber einer häufigeren Benutzung und größerer Beliebtheit dieses Systems helfen könnten.

Ein selbständiges Kapitel der Arbeit ist dann der Problematik der anderen Schutzmöglichkeiten (im Verhältniss zum Schutz des Geschmacksmusterrechts als einem sui generis Schutz) gewidmet. Hier werden einzelne Aspekte und Probleme des Schutzes nach dem Urheberrecht und nach dem Wettbewerbsrecht im näheren beschrieben, da ein gleichzeitiger

Schutz aus dem Gesichtspunkt mehrerer Rechtsinstituten oder Reschtsgebieten, trotz biederer Rechtslage, die sich wirklich nur mit dem nötigsten beschäftigt, im tschechischen Recht grundsätzlich möglich ist.